

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPRODALMI HETILAPJA.
A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE-GAZDAKORÉNEK« HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félvára 4 kor., négyedvára 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

FELELŐS SZERKESZTŐ:
dr. NEUBAUER FERENCZ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér.
Előfizetést és hirdetéseket elfogad még: Benyák János könyvkereskedése.

A kikezdett párbaj.

Médtörtént Magyarországon, hogy az ország első gavalléria, a király személyes jóbarátja korrektnak minősített egy diszkvalifikált embert. Ugyanezt lette egy dróf, a Nemzeti Kaszinó tagja, aki mellesleg Magyarország miniszterelnöke. Osszellet egy lovagaskodási alapon kijelölt becsületbíró és megfosztott becsületétől egy embert. Erre felállott a darabot testőrség kapitánya, s az ország miniszterelnöke, élére állottak a sajátban megnyilatkozott közvélemények és visszaadták annak az embernek a becsületét.

A doig már nem abból szempontból érdekel, hogy az a becsületbírósg helytelenül ítelt. Van egy magasabb, értékesebb és általánosabb szempont is: Az, hogy az a párbajképesség odaítélésére vagy megvonására hivatott bíróság ítéletét nem vesszük semmibe, mintha meg sem történt volna. Pedig annak a bíróságának a többsége nem különben a párbajképtelenségben bílnésnek ki-mondott ellenségei ez ítéletre való hivatkozással formális jogi alapon párbajkielentkezést tartják az ítélet. De ezt az ítéletet a kormány és a nagy közvélemény el nem ismeri, úgy hogy sem társadalmi, sem hi-

vatali hátráy az illetőre nem háramlott.

Mégtört egy varázslat, a párbajbe-csület beszorkánymása. Nemcsak a korrekt ember, akinek párbajbe-csületét elismerik, hanem az is, aki tisztességtelen dolgot nem követt el, annak megítélésére nem a párbajbe-csületbírósg hivatott, hanem a köztudat vagy a rendes polgári bíróság. Az a köfülmény hogy nagy állásban lévő férfiak, miniszterek, tábornokok nem találtak magukra nézve irányzatot, hanem azzal a legtegebben szembehelyezkedtek, olyan praecedens, olyan kezdetnek kezdete, amely reménységgel foltheti el a párbaj barbár intézményének ellenségeit.

Mért logikus az hogyha már annyira vagyunk, hogy tultesszük magunkat a párbajbe-csületbírósg diszkvalifikáló döntésén, akkor egy lépéssel tovább menjünk és tultegyük magunkat a párbajon. Illetve a párbajkielentkezés is. Erősdylt párbajkielentkezés nyilvánították, mégis korrekt uri ember maradt. Ha tehát a párbajkielentkezés nem involválja az inkurrektség bélyegét, akkor a párbajtól való tartózkodás még kevésbé involválhatja. Vagyis az ember maradhat korrekt is, uri ember is, ha nem is párbajozik.

E praecedens nyomán alakulhat

ki az olyan közhangulat, amelyben kedvező fogadtatásra találhat az olyan törvényjavaslat, melynek tárgyalására most készül az osztrák Reichsrath. Ha ez a törvény odaát életbe lép, a bécsi krakélérek hozzá fognak járulni a magyar idegenforgalom emeléséhez, amennyiben kénytelenek lesznek szép hazánk földjére jönni megverekedni. Az osztrák javaslat ugyanis hat évig terjedhető fogházzal és 20.000 koronáig menő pénzbírósggal sújtja a párbajt, de súlyosan bünteti a segédeket is. A legtegebbébb vívó és a legveszedelmesebb krakélérek meg fogja gondolni, hogy fejver döntésére bizza a maga becsületét, épességét, amikor ezért börtön és nagy pénzbírósg jár. Shamárakadilyen gondatlan ember nem fog segédeket kapni.

Egy ilyen törvény kell Magyarországon is. Eddig azért nem lehetett erről komolyan szó, mert éppen a magyar törvényhozók párbajoztak legtöbbször. Most azonban éppen a parlament s a magyar közélet élen álló férfiak demonstráltak, hogy nem tartják sem komolyknak, sem magukra nézve kötelezőnek egy párbajkielentkezést — mert ilyen a becsületbírósg is — döntést. Ha van valami, ami alkalmas lehet a párbajról s a párbajkielentkezésről való közfel-fogás megváltoztatására, akkor ez a példaadás az.

Nagyatádi Hirlap tárcája

Szemelvények.

„Le Play“ művelől.

Le Play francia bányamérnök volt, született 1806 április 11-én, meghalt 1882 április 5-én. Szakmájában európai tekintélyt lévén egész Európát bejárta. E közben élénken érteklődött az alsóbb néposztály gazdasági helyzete iránt és számtalan beces adatot gyűjtött össze életviszonyaikról. — Mindenütt igyekezett arra, hogy tipikus családok életviszonyait, jövedelmét, keresetét és évi kiadásait megállapítsa, a mely adatokat azután tudományosan feldolgozott. — Ezen rendszeres adagyűjtésével a társadalomtudomány új egész új módszerét, a megfigyelési módszert alapította meg. Ezen felül őrállt földművelő munkásságot fejlett ki, hön szerzett francia nemzete effajti viszonyainak átalakításán érdekében és művelben mindig a nemzeti erkölcsi alapon álló, családi érzésen és összetartozáson alapuló harmonikus társadalmi megrendezkedést hangsúlyozta.

Az általi szemelvények fontos gazdasági és társadalmi intézményekre vonatkozó nézetét foglalják magukban; hogy azok a társadalmi békét és haladást miképpen mozdíthatják elő vagy gátolják

A kisbirtokról.

A földművelés szükség esetén egymaga is biztosíthatja a nemzet tartós garapodását; holott a munka egyéb ágai so-

ha egyetlen társadalom boldogulásának se szolgálhattak biztos állapokat. Egyedül csak a földművelés szolgálhatja a munka és megélhetés állandó eszközeit. — A családi egybeforrásztja a földdel, a növényekkel és állatokkal, az által növelte a fizikai erőmél, s kifejlesztve a szülőföld szeretetét. — Az embert csaknem minden szükséglettel ellátja; ezáltal biztosítja igazi függetlenségét s megóvja a romlottságtól, melyet a városok időnkint terjesztenek. Végre a földbirtok érdekei és az országos érdekek között bensőbb azonoság áll fenn. A köztisztviseltek legmélőbb viselői minden országban a mezőgazdálkodó kerülnék ki.

A törzsközből parasztcsalád kisbirtokra osztatlanul száll nemzedékről nemzedékre; a bennmunkálást maga a nép család végzi el fizetési segítség nélkül, de nem is szorul arra, hogy másnak dolgozzék. A törzsközből kisbirtokos családok régi szokásuk révén Európa nagyobb részében fennmaradnak, a nemzetenek megintgathatatlanságát s a hadseregek bőséges ujonc anyagot szolgáltatnak.

A gazdaságban rendszeren házipart/Is

üznek. — Az ily otthon készült holmi tar-tóssabb s így többet ér, mint a készen vett gyári holmi. — A családi költségvetések egybevetéséből meggyőződtem, hogy az erkölcsi szempontból annyira ártalmas gyárak, termékek által, a családok sokszor annyaj-ging is megrontják.

A falusi család olykor előőrés is készült iparcikkelt. Mindezek a munkák el-foglalják a családot a hosszú téli esteken. — Megszoktatják a családot, hogy szük-séglettel magat eléigvisse ki; ily módon biz-tosítja részére az igazi függetlenségét, azt, a mely nem valamely törvényekken, hanem magán az emberek s a dolog ter-mészetén alapszik.

A kisbirtok a technológia minden követeleményét kielégíti; még nagyobb előny-t nyújt azonban erkölcsi szempontból, tehát, az egész társadalmi és politikai szervezete-jétökonyan hat. Feloldhatatlan kötelekkel fűzi össze a birtokot a családdal; állandósítja a józan, erős fajokat, melyek munkába és takarékosághoz szokták s a nemzeti szellemi előtérnek.

A párbajlovagiaság ki van kezdve. A sajtónak kultura minden barátjának arra kell már törekednie, hogy egészen megsemmisüljön az intelligens magyar társadalmunk ez a barbár, okatlan és igazságtalan intézménye. Meg se álljanak, meg se nem nyujta a kormány a párbajellenes törvényjavaslatot.

Ejféli temetés.

Kétezer emberrel minden két héten indul utra az angol-magyar lobogója Cunard hajó. Egyre szaporodik azok száma, a kik itthagynak ezt a tejjel-mézrel folyó Kanadát, hogy elérjék az új igéret-földjét. De előfordul, hogy valamelyik utas nem éri el az újvilág-földjét s utközben meghal. Hogyan temetnek a Cunard Hajón, azt írja meg nekünk egyik olvasónk, a ki most érkezett Amerikába. Megrázó és megindító ez a szomorú aktus.

Kétezer egynéhány száz utas közül meghal egy kis gyermek. Egy kis leány, első és egyetlen gyermeke egy fiatal házaspárnak. Hajóra szálltak és egy ragyogó tavaszi nap déli órájában annyi sok száz társukkal együtt ők is elcsúsztak a vízre kikötőtől. A kis leány azonban nem bírta az utat. Meghalt talán már a vasúton, a míg Fiuméba értek, a tengeren még rosszabbul lett és néhány nap múlva, még az európai vizeken meghalt.

Az ide-oda hímáldozó hajó korház-szobájában az egyik ágy előtt térdel egy matroz és komor közömbösséggel, mintha vitorlát foltozna, nagy öltészekkel varr egy kis vászon csomagon. Neki az megszokott dolog és ha arca mégis komor, legfeljebb azért, mert talán arra gondol, hogy valamikor majd egy másik matroz ugyanígy fog öltögetni egy másik, de nagyobb csomagon. E kis csomagban van a halott kis gyermek és ez a bevarrás jobban megilleti fantáziánkat, mint akármiilyen más szertartás. Egyszerre megérezzük, hogy itt a halál csontos keze szorult ököibe.

Péntek volt. A kapitány éjféltre tüzte ki a temetést. Az árbockosárban ülő matroz elkolgatta a négyezer két harangütést

A hazánk sok polgárát né, kiknek egy része az apan munkájában részes véve, azt halála után méltón folytatja; míg másrésztük a városi foglalkozásokat, a hadserget, a tengerészetet s a gyarmatokat látja el jó emberanyaggal. — Az ifjú nemzedékbe beoltja az engedelmességet s a tisztaságságot, mely minden hatalmas nemzet alapja; a legkiválóbb egyéneket rászoktatja rendelkezésre s a közügyek intézésre.

A nemzetnek megadja — az állandóságot az által, hogy a társadalom zömét a romlottságtól megóvja, mely a gazdasággal való visszaélés következtében egyeseknél kifejlődik. A családok függetlenségét magáról a tulajdonra és munkára alapítva megerősítés nélkül fejleszti ki a polgári és politikai szabadságot.

A nagybirtokról.

Hatalmas és boldoguló társadalmak középette a nagybirtokosoknak nem kell összes uradalmakat maguknak művelniök. Reájuk az államban nagyobb és fontosabb kötelességek várnak. Az ő helyi feladatuk abból áll, hogy a nép szellemi és erkölcsi haladását előléveljék előmozdítsák. Azonkívül okos gyámkodással biztosítani

és a kik várunk a jeladást, előbuják a szivart, és halgatag sötéttségben végigmegyünk az-éhhagyott fedélzetén. A hajó hátulján van a temetés. Ott nyulik ki a víz felé a billentődeszka, rajta a kis csomag, betakarva a háromszínű lobogóval. Minden halottat nemzett-színeivel takarnak be. Jobbról és balról egy-egy matroz áll, oldalát az apa, a ki már behasította a mellényét és a kit nehány szomszédos társa támogat. A lobogó éke odáll a kapitány, feje fölött villamos lámpa hinni világosságát a holdvilágtalan tengeri-éjszaka sűrű sötétjébe, egy vastag könyvből fellapozza az erre az alkalomra szóló imádságot, rövidesen elmondja és megadja a jelt. Egy csöngetés, a hajó megáll; egy billenés, a deszka megmozdul és a mellyből egy loccsánás hallatszik, de oly átható, hangos loccsánás, hogy az ember megéri, miként lehet szélesságon, gépördömbölesen át is meghallani, ha valaki a tengerbe esik. Egy újabb csöngetés, a hajó ismét megindul, uszik tovább és a halott ott marad.

Ennyi az egész. De talán semmit sem fejezi ki jobban az otthagytást, a halált, mint ez az aktus. Mert hiszen az élet bérhova temessen, mindig elmegy és otthagytást a halottat, de a földi sírhoz el lehet zárakodolni, míg itt végleg át van vágva a köté, mely az életet a halotthoz fűzi. A halál kizárólagosan birtokába veszi, a kit megmarkolt.

Par nap múlva a konghában látam az angját. Kí volt pirulva és nevelte. A tengeren talán nemcsak a halál ridegebb, de a feledés is könnyebb.

Ötvös-Könyi ünnepe.

Ötvös-Könyi község hazafiás polgársága f. hó 28-án vasárnap délután fényes ünnepély keretében leplezte le kerületünk országgyűlési képviselőjének Szabó Istvánnak, a kiszagdák országos vezérének közadakozásból megfestett arcképét és adta át az ujonan alakult Polgári Orvasókörnek megörzést végett.

Több mint kétezernyi tömeg gyűlt egybe a környék összes köz-

ségeiből, mely lelkesen ünnepelte közéleti vezérért s érdemeit. Az országos gazdapárt számos tagja is megjelent.

Az ünnepélyt pont 3 órakor Janó István ref. lelkes olvasóköri elnök nyitotta meg rövid szavakkal, utánna Sívegh Zoltán ötvösi fe. tanító mondta el lelkes ünnepi beszédét, melyben változa azokat az érdemeiket, melyeket Szabó István közéleti szereplése alatt szerzett és felsorolta azokat az eszméket, melyeket képmása-képvisel. Végül átadta a díszes olajfestményű arcképet az olvasókörnek megörzést végett mire azt az olvasókör részéről Janó István elnök lelkes szavakkal átvette s megörzíteni ígerte.

Utánna Kis János erdőcsokonyai kiszagda szavalta el «Osszetartás» című rajongó ödóját, melygel általános lelkesedést keltett.

Közkívánatra ezután Máté Lajos ref. lelkes az országos 48-as függetlenségi-gazdapárt. vezetősége nevében beszélt, üdvözölte az ünnepelő községek hazafiás lakosságát s őket a hazaszeretet és összertartás további ápolására buzdította.

Takács János ötvösi kiszagda versben énekelte meg ezután Szabó István érdemét és kérte a népet, hogy önzetlen és buzgó vezérért hűen kövesse, és a vezetésé alatti eszmék mellett mindig áthatatosan tartson ki.

Óriási örömjongás között utána Szabó István szólott, elháritva magáról az ünnepelést s azt annak tulajdonitva, hogy azon mozgalom melynek vezérévé a nép őt tette meg, szívehez eszéhez forrott a néphez és ezen ünnepelésben tulajdonképen a nép-önmagát, saját eszméinek és törekvéseinek diadálját ünnepli meg. Ő ezen eszméknek mindig kész harcosa lesz és hiszi, hogy a maga megismeréséhez jutott magyar nép nemes mozgalma még sok diadálhoz fog elvezetni.

dásához semmivel sem járul s azoknak részesei s érdekei iránt, kik hozzá vannak kötele, idegen marad.

A nagybirtok megújódása nemannyira a mezőgazdaság anyagi reformain fordul meg, mint inkább amaz erkölcsi és politikai reformokon, melyek a birtokon való általán lakás szokását kifejlesztik.

Az új nagybirtokosok, melyek a főképezés osztályból kerülnek ki, képtelenek arra, hogy ama kötelek által fűződjenek a földhöz és a néphez, melyeket csupán az idő fejleszthet ki.

A valóban felsőbb osztályok jellemző erénye: az alárendeltjeik iránt való érdeklődés, melynek gyümölcse a munkások gazdaságosodása. A szakadás oka mindig a munkaadó romlottságában s főként állandó távol-tétében rejlik.

de a maguk részére egy derék kisbérő osztály állandó segítségét. A nagybirtokosok jólékony vagy káros szerepe nem attól függ, részt vesznek-e ők maguk a mezei munkában, mint sem attól, birtokukon laknak-e vagy sem?

A birtokon székelő nagybirtokos cserélje segítségével a lakával szomszédos földdeket, műveli, a többit kisbérőnek adja ki. Gyárat is állít, melyben a környék termékei feldolgozhatók, mi által a távolra való szállítás feleslegessé válik. A fái maga költségére állított műhelyben dolgoztatja fel. Kedvét leli a legjobb állattajok tenyésztésében s a legnemesebb növényfajok művelésében; a külföldön híres fajokat ő honosítja meg. Át van hatva, hogy kivételis helyzete kivételis kötelességeket is ró rá.

A nagybirtokos háza az egész környék mindennemű népének rendes gyülekező helye, a hol mindenkire szives látás, jó tanács s segítség oltalom és támogatás vár.

A birtokon nem lakó tulajdonos minden üdvös eredménytől a népet is, magamagát is megfosztja. A földművelés-hala-

Beszédét sokszor megszakította a népszerű zaj és helesülés, végén percenként ünnepelte a nép szeretett vezérét.

Domján Gyula a somogymegyei kisbirtokosok szövetségének jegyzője beszélt ezután, ismételtelen személe állíttva a közönségnek azon eszméket, melyekért Szabó István küzd és méltatva nehéz körülmények között kezdett munkásságát. Rámutatott, hogy még csak a kezdet kezdetén van a mozgalom és még csak a jövőben kell igazán kitartás és összetartás.

Takács János lekes zároszáva fejezte be az ünnepélyt, melynek elhangzása után az egész közönség állva és kalaplevélvél elénekelt a Szózatot.

Az ünnepély után társasvacsera volt. Felköszöntőt mondottak: Kisvári János, Máté Lajos, Nagy Mihály és Domján Gyula, majd Szabó István, a ki kijelentette ísmét, hogy az ünnepeltetés tulajdonképpen nem neki szól, hanem azon lelkes bajtársainak, a kik diadalra segítették a kezébe adott zászlót. Ezután az olvasókört tartotta meg táncmulatságát saját könyvtára gyarapítására. A mulatság kitünően sikerült, anyagi eredményéről más helyen találjuk az elszámolást.

HIREK

— A somogy megyei kisbirtokosok szövetségének igazgató választmánya f. hó 28-án Belegben tartott ülést, melyen elhatározták, hogy aznap, midőn Kaposvárról az országos kisbirtokosok szövetség gyűlésezik, azt megelőzőleg d. e. jkor a megyei szövetség fogja gyűlést, meg tartani, melyre a tagok meghívó utján lesznek meghívva.

— Hymen. dr. Wiesner Géza vármegyei közig. gyakornok f. hó 27-én vezette oltárhoz Gundy Ilonkát, Gundy Géza takarékpénztári pénztáros szép leányát.

Tanító választás volt Henésben f. hó 27-én. Megválasztották egyhangúlag Gundy Mihály ádándi r. kath. tanítót, Gundy Géza takarékpénztári pénztárnok fiát, községünk szülöttét.

— Kinevezés. Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága a nagyatádi járásból bizottság elnökévé Báró Berg Ottó ötvösi bírtokos nevezte ki.

— Új olvasókör. Felsőszécsény közönségben „Társosok és kereskedők köre” cíművel új oltárhoz állottak az alapszabályokat most nyújtották be.

— Új község alakulása. Pestvármegyében Rakospalota község határában volt Sécshényi telepől Pestújhely névelvű új község alakult.

— Nyilvános közönség. Az Ötvös-Könyvi Polgári Olvasókör javára rendezett táncmulatságon a következő felírtakok történtek Puskás József, Somogyoszbó 40 fill., Nagy Ferenc, Beleg 20 fill., Grünbaum Ferenc, Beleg 2 kor., Nagy József Szob 60 fill., N. N. 60 fill., X. Y. 60 fill., Kovács István, Csurgó 60 fill., Varga István, Csurgó 60 fill., Vég László, Beleg 60 fill., Márkus Gábor, Csokoly 20 fill.; János István, Ötvöskönyvi 4 kor. Takács József, bíró Ötvös 20 fill., Dr. Neubauer Ferenc, Nagyatád 2 kor., Máté Lajos, Vicsonta 1 kor. 60 fill., Berék György, Szob 20 fill., Domján Gyula, Erdőcsökonyi 60 fill., Kis Bakos József, Böhönye 1 kor. 60 fill., Lovrin János, Ötvös 20 fill., Süvegh Erzsike,

Szomajom 20 fill., Szabó István orsz. képviselő 5 kor., Váradi János, Ötvös 40 fillér.

— Csendőrség áthelyezése. Míke közönségben eddig volt csendőrsőrtől a honvédelmi minisztérium Somogyvárdra helyezte át, a hozzátartozott községeket és pusztákat a csökölgyi görgetegi és nagyatádi örsököz osztotta be, a beosztást közhírré, teszi a hatóság.

— Megalakult az első munkásszervezet Nagyatádon. Az úlcasarkokban olvasólató falragaszok adták tudt, hogy Nagyatádi építőiparosai szervezettek Szívós Pál pécsi kerületi tükár részvétele mellett Czifra Szabó János vendéglőjében f. hó 28-án d. u. 3 órákor letti a gyűlés megtartva, melyen kimondták az alakulást, ideiglenes elnökül Kócsák Imrét, jegyzőül Tolnay Istvánt, pénztárostul Hedli Antalt, elnökörkül Kristóf Imrét és Kugolics Jánost, bizalmi férfiakul pedig Károlyi Józsefet és Zsiga Jánost választottak meg. A gyűlésen 25 tag jelentkezett, de számk szerinti 45-re emelkedett.

— A kolera elleni védekezés tárgyában Stádlér Mihály tb. főszolgabíró városunk előljárással f. hó 29-én d. u. 3 órákor értekezletet tartott, melyen intézkedtek óvintézkedések megtétele iránt.

— Garázdálkodnak a kőbor cigányok. Hémez közönségben f. hó 28- és 29-ike között éliz ismeretlen tettesek behatoltak Simon György herézi kisbirtokos zárlán istállójába és az ott lévő egy pár lovat elhajtották. E garázdálkodást valószínűleg kőbor cigányok követhették el, mert reggel midőn a lovak tulajdonosai az istállóba ment a lovak elvételét végett a lovaknak csak a hát helyét találta és a helyett a rabló tettes a dobtáncsokját hagyta ott. A lovak értéke 640 k. volt.

— Bűntény-e vagy baleset? Ezzel a kérdéssel foglalkozott a csendőrség Vögrecsény Pálus szabási lakos halálánál. Nevezett nő 26 éves volt, szeme világot már régebben elvesztette és liverénél volt elirtásban, folyó évi aug. 27-én összeesett és hirtelen meghalt. A bírósági benczolással kiderült hogy nevezett nő koponyájában az aggyelöl alatt egy lyuk tojás nagyságú kinövés volt, melynek következménye a megvakulás, utóbb pedig az aggyben gemesedés és ennek folyamánként szivbeomlás és a hirtelen halál állt be.

— Segítünk szerencsétlen embertársainkon. Rettenetes égi háború között óriási jégzajor pusztított Szászkeződen és Szászadályán, mely csapás a gabona féleken ki-ruhá a szőlők és gyümölcsösökét 2—3 évig ferdeképtelené tette, a kár rengeleg ószszegre rug mindegyik községben Szászkeződen másfél millió, Szászadályán 300 000 koronára megy. Somogyvármegye alispánja felhívást bocsájított ki a károsultak részére gyűjtés iránt. Bizunk tehát a jobb módú és jó indulatú embertársainkon, hogy az előljárással felszólításra hova a felhívások kiadattak fillérjeiket nem vonják meg a szerencsétlenek embertársaitól.

— Mos már a tyukász is sikaszt. Kovács (Karikás) József hadrahegyi szülöttéül tyukász segédét gazdája—Kaniszi József bódvicsán tyukász 30 kor. készpénz átadása mellett megbizta, hogy részére csirkéket vásároljon, azonban Kovács a pénzzel és tyukákrecczel együtt megpélt.

— A kolera elleni védekezés dolgában járársunk közigazgatási hatósága következő körrendeletet bocsátotta ki: Nagyatádi járás-főszolgabírája: Valamennyi Jegyző utján. Az

ázsiai kolera fenyegető gyorsasággal közeledik és nem tudhatni hogy mely pillanatban Jördhutal elő bármely községünkben is ennek eléjét véve a nagyméltóság m. kir. belügyminister Urnak e tárgyban kiadott szigorú rendelkezéshöz képest felhívom, miszerint körgyezősegek minden egyes községében azonnalt hívják egybe a községi előljárással és azok személyi és vagyoni felelősség terhe mellett azonnal intézkedjenek, hogy kellő óvintézkedések a községben megtétesse. Nevezetesen az 1876 évi XIV t-c 141 szakaszának a közigazgatás megőrzésére vonatkozó intézkedések a lehető legnagyobb szigorúsággal és fontosasággal eszközöltsék. E végből a község-bíró az előljárással egy tájvalt és a lehetősség szerint a Körörcs közben jöttével minél gyakrabban; de legalább hetenként egyszer helyszíni vizsgálatot tartson az utcák, továbbá korsámk, iskolák óvodák, műhelyek, munkás és cseledházak és egyéb köz és magán épületek helyiségeiben és udvaraiban a tisztaság és egészségügyi rendelkezések megtartásának ellen őrzése végett és a tapasztalt hiányok pótlására, valamint az elkövetett mulasztások megtorlásáról gondoskodjék. Különös figyelem fordítandó a kutakra, avégből az ivásra használt kutak lehetők fedéllé látásának el, a merítő vedel keresztálpánt látásának el, a mely megakadályozza, hogy a vizet merítő saját edényét a vederbe merítse és ezzel a vedret és kutat esetleg megfertőttesse, a kut környéke friss földdel feltölttesse, nehogy az elcsozott és beszenyezett víz a kutba vissza ne folyjon, ivásra használt kutak közlemben azok vízevel sem ruhát sem edényt mosni nem szabad, minden házuudvarából a trágya és egyéb szemét most már azonnal mezőre, vagy egyéb távol eső helyre kihordandó és eltávolítandó a trágya le felolajosa meg nem türendő, ott pedig a hol a trágya le gödrök szelelni tókába gyűlemlik, azok földdel kitöltendők, nyilvános helyeknek iskoláknak, korsámkának árnyékszékek kiválóan használatnak kel tartandó a kutakra, avégből az ivásra használt kutak egyszerű fertőtlenítőszerekben és falvakban a hol árnyékszékek nincsenek, a lehetősség lakosság bírásg terhe alatt árnyékszékek felállítására kötelezendők, a szerényebb sorú lakosság pedig arra kötelezendő, hogy udvarában legalább gödröt legyen hogy így a fertőtlenítő vizet egy helyen legyen a vágóhidak minden vágas után tisztán helyze vízzel jól lemosandók és fertőtlenítendők. Minden községben alkalmas helyiség állandóan felkötöztve, hogy betegesség felétele esetén a gyanus betegek már ott elküldött legyenek. Meghagyom tehát: Címnek és általa minden községi előljárással, hogy rendeletben pontos és azonnal szigorú végrehajtásról haladéktalanul gondoskodjék, mert a tapasztalható legkésebb mulasztásért úgy személy mint vagyoniilag felelőségre vonattak. Nagyatád, 1910 augusztus hó 28. STADLER MIHÁLY tb. főszolgabíró.

— A szamolónév és a király: A király 80-ik születésnapjának megünnepléséből kivette a maga részét Fránk Mihály, az ismert fejszámoló művész is. Nem rendezett bankettet vagy ünnepi közgyűlést, hanem a maga módja szerint ünnepi könyvébe bújattat azokat a számokat, amelyeknek valami közük van a királyhoz. És fejből kiszámította, hogy a király életében csak a szerdai és szombati napoknak volt szerencsés, mert ezek történetek az életében emlékezetes kimagasló események. Kiszámította még azt is, hogy a 80. életévétől próbált részletekre tagolva menni időt élt a király. E szerint a 80. életévénél 980 hónap. — 29 210 nap, 701 256 óra, 42 075 360 perc, 2 524 521 600 másodperc, ami igazán fejtörést okoz. a magunk fajta emberek.

— A Szent István napra Budapesten felrándult nagyszámú vendégek elszállásolása míg más esztendőben számos nehézségekkel volt egybekötve, az idén felelték megkönyömből, mert a Budapest, Józsefkört 16 szám alatt nemrég megnyílt Savoy nagyszállóba 120 vendégszobájával

Rendelésszerűen

készült

átmeneti kabátok

felöltők,

utcai öltönyök,

elsőrangú kivi-
telben és jutá-
nyos áron

kaphatók

Deutsch F. Károly

és Társa

férfiszabóknál

BUDAPEST,

IV., Ferenciek-tere 2.

sokban pótolta az eddigi hiányokat. A Savoyban megszállt vendégek a legnagyobb telragadatlás hangján nyilatkoznak Neményi Testvérek eme minden modern kényelemmel berendezett szállodájáról, mely rövid fennállása dacára már is egyik legkedveltebb szállodája lett a fővárosnak.

— Az új és régi százakoronásokról. Az osztrák-magyar bank 1910 évi január hó 2-áról keltezett 100 koronára szóló bankjegyeinek kibocsátását és bécsi főintézeténél, valamint összes fiókintézeténél 1910. évi aug. hó 22-én kezdte meg. A most forgalomban levő 1902 évi január hó 2-áról keltezett 100 koránás bankjegyek behivatnak és bevonatnak s ezek az osztrák-magyar bank fő- és fiókintézeténél 1912. évi augusztus hó 31-éig szolgáltatandók be fizetés vagy átváltás végett, úgy, hogy e bankjegyek bevonásnak végső határideje 1912. évi augusztus hó 31-ike. Ettől az időponttól kezdve e behívott bankjegyeket az osztrák-magyar bank intézetei már csak átváltás végett fogadják el. 1918. évi augusztus hó 31-ike után az osztrák-magyar bank többé nem köteles beváltani vagy átcserelni.

— **Eltűnt egyének.** Az utóbbi időben gyakori esetek az eltűnések. Legutóbbi napokban Csökölly községből eltűnt Kisgyörgy Sándor elmebeteg öreg ember és azóta nyomára akadni nem tudnak. A hatóság nyomozza. Ugyanezen eggén leírásával egyező kinézésű öreg elmebeteg embert fogtak el Hetes községben, aki nevét megmondani nem tudja. Kiliétét nyomozzák. Valószínű hogy ezen két eggén egy és ugyanaz lesz az eltűnttel. — Simonfa községből 1909 évi aug. 25-én Hegedűs János 10 éves leánya eltűnt s azóta nyoma veszett. Eltávozásakor piros czifra parchél szoknyát borsó díkelt és czifra fejkendőt viselt, csak magyarul beszélt. Felállítás esetén a hatóság értesítendő.

— **Szőlőgazdák figyelmébe.** A földművelésügyi miniszter rendeletet bocsájtott ki valamennyi szőlőszeli és borászati felügyelőségnek, melyben értesíti, hogy a szőlő-és bortermelő gazdák mellékterméneiknek feldolgozása céljaira részletfizetés, mellett szeszifó gépeket bocsájti rendelkezésre, illető legtöbb szőlős gazda szövetségének kamatmentesen törlesztendő előleget engedélyezni fog. Ezen kedvezmény iránti kérvény mindig a szőlőszeli és borászati tevékenységhez nyújtandó a honnét vélemény mellett terjesztik fel a miniszteriumhoz.

— **Betegek figyelmébe!** Alkoholizálók, morfomisták, ideg és kedélybetegek gyógyulást találnak a hírneves Tamásy-Park-szanaszatóriumban, Dunaharaszti Pestmegye a fővárostól 1/2 órányi távolságra. Gyönyörű vidéken fekszik ez a szanaszatórium, figyelmes orvosi kezelésben részesülnek a betegek, dietikus táplálkozást élveznek és e mellett az ellátási árak a lehető legszolidabbak. Minden érdeklődőnek készséggel ad felvilágosítást az igazgatóság.

— **Órákkal házálás korlátozása.** Fejmerült panasz esetekből kifolyólag a kereskedelmi miniszterium szigorú rendelet adott ki az iparhatóságoknak, melyben az órákkal házálók szigorú ellenőrzésére hívja fel, amennyiben a házálási szabályok 12 §-ának k. pontja az arany és ezüst neműeket kivéve azon tárgyak sorából, amelyekkel a házálók kereskedést űzni szabad, emellett fog az előjárások és a csendőrségnek szigorúan ellenőrizni kell a házejókat hogy ame-

lyük nemes fém arany v. ezüst tokkal ellátott órákkal házál, azt, multhatatlanul jelentse fel a hatóságnak.

— **Virtoskodó emberek és szoknya hősök.** Csökölly községben múlt hó 27-én Farkas Mihály udvarán Tamás Sándorné, Bankós Mihály és fia, Bankós Ferenczné össze szőlőztek, mire a két asszony hájba kapott, egymást alaposan megkapkodták, Bankóné védelmére ment a két férfi is, minek következtében a csatáren Tamásné kapott sérülést, mert hát sok lud disznót gyöz.

— **Szőlők-Doboka vármegye veszedelmében.** Az Európa szerde dühöngő viharok áldozata lett a fenti vármegye területe és lakossága a nagy esőzés következtében vízáradások, jégesők pusztítottak e környéken. Egész községek jutottak nyomorra, családok pusztultak el. A vármegye rokonszenves és részvételtjes felhívásokat bocsájtott ki köngöradományok gyűjtésére, mely felhívás talán vízshangra talai a nagyerdémű közsöngség körében mert a régi közmondás bekövetkezhetik: «ma nekem, holnap neked», s ekkor másoknak is jól esik a segítség! Azonban kérjük a mindenhatót, hogy látványon el minden veszedelmet tölünk.

— **Vásári tolvajnök.** Két kadarkuti egyes kezű asszony; névszerint Marits Jull és Bojtos Rozsi látogatott el az atádi vásárra, hol Frank Mór budapesti kereskedőtől 16 méter ruhakelmét, Knapp László cipész-től 1 pár cipőt és Lovrencsik Ferenc-től 15 korona értékű szalonált ellopok, de rajtvesztettek, mert a csendőrök elcsípték őket.

— **Modern hirdetési iroda.** Ugy a bel-földön mint a külföldön előnyösen ismerik Leopold Gula hirdető vállalatát (betéti társaság) Budapesten Erzsébet-körút 41. A legnagyobb hirdető czégek és megbízható iroda után szőlőheltik az összes hirdetőseket, mert kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és felmúlthatlan pontossággal teljesíti az összes megbízásokat.

647 szám 1910 végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-s értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. törvényszék 1910 évi 597 p. számú végzése következtében dr. Neubauer Ferenc ügyvéd által képviselt Bogner József javára 165 kor. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 690 kor. ra becsült következő ingóságok, u. m. kendők, ággyertők, rófos árúk nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagyatádi kir. járásbírósg 1910-ik évi V. 46.9 számú végzése folytán 165 kor. tőkekövetelés ennek 1909 évi november hó 18 napjától járó 6%, kamatai és eddig összesen 56 kor. 66 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Nagyatádon (Széchenyi tér) leendő megtartására

1910. évi szeptember hó 7-ik napjának d. e. 11 órája.

határidőül kiltöztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-al értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet legőrnök, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előrvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyatádon, 1910. évi aug. hó 25 napján.

SZÁBÓ JOZSEF
kir. bír. végrehajtó.

557. szám 1910. végén.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezen közhírré teszi, hogy a budapesti kir. keresk. és váltó törvényszéknek 1910. évi 2507. számú végzése következtében dr. Nebauer Ferenc ügyvéd által képviselt Belvárosi takarékpénztár r. t. javára 150 K s jár. erejű fogantatott kielégítés végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 960 kor.-ra becsült megvezető ingóságok, u. m. rófos árak és kendők nyilvános árverésen eladtnak.

Melj árverésnek a nagyatádi kir. járásbírósg 1910-ik évi V. 262. 2. számú vég-

zése folytán 150 kor. főkekövetelés, ennek 1910. évi március hó 5. napjától járó 6% kamátai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 48 kor. 70 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig Nagyatádon (Széccsenyi-téren) leendő megtartására

**1910. évi szeptember hó 7. napján
d. e. 11. órája.**

határidővel kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett, ingóságok az 1881. évi LX. t.-s. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők, szükség esetén becsárón alul is el fog-nak adni.

Amennyiben az előrvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyatádon 1910. évi aug. hó 25. napján.

SZÁBÓ JOZSEF
kir. bír. végrehajtó

Szőlősgazdák!

Homokon át kötött földön.

A ki borait mindenkor jó áron és hamar akarja eladni, állítsen Delaware szőlőt szántóföldekre is, és ha a hiányzó földet ezelő pótolja, az ilyen vegyes bor olyan finom lesz, hogy drága és hamar elkel.

Ezt bizonyítjuk, kik már termelték és bizonyítják a nagy borkereskedők, a kik 60-80 koronáért is megveszik hektóját, ha százezer hold ilyen termete is. Permetezés nélkül a mult évben is perenosporától mentes nagy termetet adott (holdanként 35 hektó.)

Vesszőről árjegyzék ingyen és bérmentve.
NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos,
KÖLY Bihár-m. Pósta távirda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

Benyák János, Nagyatád.

Könyvnyomda, könyvkötészet, könyv-, papír-, író- és rajzszer kereskedés. Országos nyomtatványraktár. Raktáron nem levő nyomtatványt leggyorsabban szállítok.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Uzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, ítatós és ívvelpapírt. Rajzpapírt és kartont egész ívekben és felvágva. Egyszerű és finom dobozlevélpapírt fényképalbum emlékkönyv nagy választékban, nemkülönbön mindennemű írókészletek és rajzszereket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi, nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legzölésesebb kivitelben. Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb balli meghívók, névjegyek szóval mindennemű alaku és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítéssel
... jutányos árban ...

Kérem a nagyközségtől arra, hogy nyomdáját felkeresni sziveskedjenek.

Nyomdai, könyvkötői munkák jutányos árakért.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan csakúgy lehetnek.

A REKLÁM

Állandó, ésszerű és ügyes reklámozás minden guári-, kereskedelmi-, parti vállalatnak, üzletnek a telke, rugója, az éltető eleme.

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 41. ahol kiváló szakértelemmel, onadó lelkiismeretességgel és páratlan pontossággal eszközölnék hirdetésekot és reklámokat az összes budapesti és külföldi lapokban és naplókban.
256. kitűnő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és Telefon tervezetek ingyen! 12-06

Közhős, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Rethy-féle
PEMETEFÜ CZUKORKÁNÁL.
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Rethy-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzala van.
1 doboz ára 60 fillér.
Csak Rethy-félet fogadjunk el!

Ügyeljünk a vedjegyre, a mely a Máriaczell Szüz Máriát ábrázolja, a város szinü csomagolásra, és az aláírásra, mely az oldal levő kép másolata.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvetettek a kiadóhivatalban

AJÁNLOTHATÓ BESZERZÉSI FORRÁSOK.

E rovatban közölt hirdetés csak egész évre adható föl.

A hirdetések szövege időközönként tetszés szerint megváltoztatható.

E rovatban közölt hirdetés minden egyes megjelenése 20 fillér.

VÁGÓ ÖDÖN

borbély és fodrász
üzlete Nagyatádon, a Szechenyi-téren
a régi lakarekpénztár mellett.
Alapítottát 1870 ben.

Kiadó!

Kiadó!

Férfi ruhákat

modern kivitelben és jutányos áron készít:

Császár Lajos

szabómester.
Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Órás és ékszerész.

Raktáron tart mindenféle szemüveget. Arany és ékszer forrasztást, leggyakrabban készítését névbéveséssel és órák javítását jótállás mellett azonnal, pontosan.
Perlminds János Hunyadi-utca 4. sz. szűk ház.

Forró Ferenc vendéglője a „Szarvashoz“

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca 254 szám.

Gyönyörű, modern, tágas étterem

Kitűnő, házias étkezés, elsőrendű, közvetlen a termelőktől beszerezett italok

Vasár- és ünnepnapokon zeneestély.

Kitűnő

bajai sárga és görög dinnyék nagyban és kicsinyben eladása az

AMERIKAI BAZÁRBAN

Nagyatádon.

Csokrok és koszorúk

készítését elővibrábol szallag és feleirattal legszebb kivitelben jutányos ártért elvállalja.

HORVÁTH GYÖRGY, kértéző

NAGYATÁD, Petőfi utca. 154 sz.

SZIJGYÁRTÓ és NYERGES

munkákat kitűnő kivitelben és megrendelés szerint készít

Sárdinecz József

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Kiadó!

Hölgyeim!

Nagyatádon, a Szechenyi-téren a „Korona-szálloda“ szomszédságában legkiválóbb megváltik

Nagyatád tálványosságai

női és férfi divatüzlete.

Krammer Sándor

a kaphozhoz.

Kiadó!

ÚJ Remekkezési-vállalat.

Mezezezes ravatolat. UJ. díszes ültőkkel fövrosri műtára. UJ. SZEN UJ BERENDEZÉS.

MEZEY GÉZA

Nagyatádon, a Járás i táj a képzés-ár-épületben. — Remekkezési vállalat a hozzá szükséges összes kellékekkel együtt működik és a legutányabbban vállalkozik.

ÓRIÁSI nagy VÁLASZTÉK

álandóan fall-, zseb-, inga- és dísz-órákból, valamint, arany és ezüst dísztárgyak, a ékszeres, legszebb kivitelű

SOMOGYI ELEK

óras és-ékszerésznél

Nagyatádon, Kossuth Lajos-utca.

Órák javítását gyorsan és jutányosan jótállással eszközöl.

Tűrt arany és ezüsttel becserezli és bevált.

Kiadó!

Büky József

cs. és kir. uradalmi cserpező és fodómester

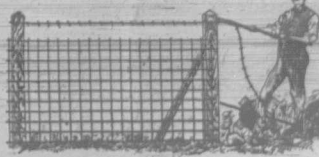
Raktáron tart mindenféle fodományt. Elvállal e szakmába vágó mindenféle munkát és javításokat.

Nagyatád, Kossuth utca.

Bámulatatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány! — Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmányával!

Mezőgazdák és szőlősgazdák figyelmébe!

Baromfi-és nyul-tenyésztők figyelmébe!

A mai kor legolcsóbb, legjobb és legkönnyebben kezelhető sodronyfona, mely az összes eddigi sodronyfonaokat felülmúlja és az összes európai államokban, valamint az Északamerikai Egyesült államokban szabadalmazva van a

Hungária sodronyfona, (Horganyozott sodronyiból készül.)

Szállítja: **ROTTER BERNÁT NAGYATÁD** vaskereskedő cég.

Gazdasági és varrógépek gyári raktára. A világhírű John-féle szab. mosógépek kizárólagos helyi raktára.

Mindenféle takaréktűzhelyek, a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Épületvasalások, vasgerendák.

Szab. bácskai ekék és alkatrészek. Gazdasági vetőmagok.

„Cornélia“ és „Sophiana“ permetezők és alkatrészek. 1° kekkó és raffiaháncs.

Szénkéngzők.

ÉPÍTKEZÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A „NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKORÉNEK” HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

FELELŐS SZERKESZTŐ:
dr. NEUBAUER FERENCZ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-ter.
Előfizetést és hirdetések elfogad. még: Benyák János könyvkereskedése.

A kolera.

Hirdetik újságok, de komoly tudósok is, hogy beköszöntött az emberiség egészségének korszaka. Már poéta is akadt, aki panaszos akkordokban énekelte meg, hogy mi lesz zsenivel, a művészzel, ha nem lesznek többé poéták és művészek, akiknek alkotó erejét a betegség és terheltség termékenyítette meg. Akik borongó hangulatokat, melyekben annyi szép és nagy teremtetődött apánk bűnéből szeretett hetediziglen?

Nemcsak azért nincs igazuk azoknak, akik ilyen siránkoznak, mert az Ehrlich 606 nem kivégezni, de megmenteni fogja a terhelt zseniket is, hanem azért is, mert a vérbaj elmulasztásával még korántsem lesz egészséges az emberiség. Az élet egyik ellensége a kezébe kisavarta a nagy és dicső frankurát a gyilkos fegyvert, de maradt még egynehány ebből a rettentő fajtaból. És hogy ne örüljünk olyan nagyon az arzenobenzolnak, az egyik kollega már dörömböl is az ajtókon. Jön a kolera! Északról, keletről, délnyugatról egyaránt fenyeget. Napoleon megségényítő gyorsasággal kerítette be országunkat a gyilkos ellenség és oly felelőmetesen fenyeget, ahogy már néhány évtized óta nem cselekedte.

Az orosz- lengyel határt is már átlépte a kolera. Galiciában is fordulnak elő megbetegedések. De még súlyosabbak a hírek, amelyek Olaszországból érkeznek. A deris Itáliának hozzáink legközelebbre eső tartományában szedi áldozatait a sárga rém óráról-óra-ra fokozódó vehemenciával. Apulia szegény és piszkos népe e ronda, fulzsufolt, közegészségi-intézmények nélkül szűkölködő városi, falvai alkalmasabb tenyészető telepei a kolera beállásnak mint Oroszország, mert ott az egyhajlat zordosága bizonyos mértékben gátat emel pusztításának. Igaz a kolera kitörése óta, tehát alig három hónap előtt Oroszországban 118.985 ember betegedett meg kolerában és 50.287 ember halt bele. Irtoztató szám! Megközelíti a rettentő orosz-japán háború eselstjeinek a számát. A kolera a második nagy háború, amelyet II. Miklós orosz cár élvezett.

Es bevonult már a kolera Magyarországba is. A belügyminisztériumból pedig csak olyan hírek kerülnek ki, amelyek megnyugtatói gyűrkének a közönséget. Ugy véljük, ez teljesen fölösleges. Amikor az újságok kötelességükhöz híven hírlal hoznak, hogy határmenti városokban északon és délen 5-10 30 ember betegszik meg kolerában, a köz-

véleményt csillapító félhivatalos kijelentésekkel megnyugtani ugy sem lehet. Sokkal alkalmasabb erre a célra az erélyes övintézkedések egész sorának elrendelése és ezeknek municziós betartása. A belügyminisztériumban ezt el is határozták s látványilag utasították a határszéli hatóságokat az intézkedések fogantatására.

A kolera azonban olyan vendég, aki nem várja be a hivatalos fogadtatást, hanem a megszállhatatlan rejtekutakon törtet előre. Embert elme ki nem találhat emberi energia be nem tarthat annyi övintézkedést, hogy a kolerát kijátsza. Elkel tehát keszülve mennünk arra a szomorú eshetőségre is, hogy a kolera határainkon belül is szabadon fogja áldozatait. Első sorban Budapestnek, ennek az egyetlen nagy göpcpontnak van ettől tartani valója. Itt kell tehát mindenek felett elkészülni a rémes vendég fogadására. A városházán kijelentették, hogy ebben az irányban teljesen nyugodtak a főváros vezető körei, mert nagystíliu közegészségi intézmények és akárhány orvos áll rendelkezésre a köztisztasági viszonyok pedig tűrhetőek.

Beezz más a helyzet a vidéken. A 15.000 magyarországi falu közül 13.000 szinte védtelenül lenne kiszolgáltatva a grasszó epidémia-

Nagyatádi Hirlap tárcája

Utolsó üzenet.

(Csohub.)

Mint nyomorék, ki koldul utca szelén, —
Térsz szülőfölded bérci alá;
Pedig fejedet lenn hordtal kevélyen,
De most már mindegy, nem gondolsz rá.
Meglátod újra szép falud határát,
A patak mentén kis lakoska vár rád;
S anyád hullatva forró könnyeket,
A kert ösvényén elődbe köntet.

En nem megyek! A halál jár előttem,
Bősz harci zajjal tör ránk a pogány!
A nap — ugy érzem — sötétül fölöttem,
És holnap tán már nem virrad rédám.
Bus társaimmal dobnak sírhalmomba,
S egy taliga a temetési pompám,
A jó istentől nagy kegy lesz nekünk,
Ha egy fakerezt jelzi nyughelyünk!

Drága barátja szép gyermekkoromnak,
Ki testvérem! B hibében szeret!
Emlékszel-e, ha egy fillérem volt csak,
Azt is megosztám örömet veled?
S nálad viszont a szeretet névnek,
Lángzó szavai ajkaidról kelének,
Aldjon meg érte az igaz a jó,
A véghetetlen bölcs Mindengható!

S most hallgass meg utolsó kívánságom:
Ha a faluban sorsom kérdenék,
Tedd túl magad egy gyöngéd hazugságon,
S mond: mit se tudsz, vajjon élek-e még?
Nem hordtuk együtt harci fegyverünket!
Mondj bármit, ami szétválasztott minket;
Hisz ugyse bánja — tudom — a falu,
Élő-e, holt-e a szegény fia!

O, csak anyáskám csalódna hitében!
En istenem, be kívánom neki!
Mondj el, hogy itt a várakal tövében
Fia szelbelen van levité ki;
De jónni fog, meggyógyul nem sokára,
Mondd ezt, hallgass híved kéré szavára!
Mert jól tudom, rá téboly szállana,
Ha megtudná, hogy elesett fia.

A valóságát halogass sokáig,
Mondj neki mindent, mi eszedbe jut;
Kévs van neki ugys-a halálgr;
Már lát felé a tenetől ut,
S végső örít árva életének
Fájó szavakkal mért keserítéd meg?
Mert rendületlen azt hiszi szegény:
Legdrágább kinsé én vagyok, csak én!

S ha ugy hozná a sórs, hogy kedvesemmel
Találkoznál véletlenül talán;
Mondd, azt kívánom öszinte szívemmel,
Hogy uj szeretőt leljen a leány,
S mikor ezt mondod, nézz szemébe mélyen,
Öröm vagy bánat ébred-e szivében?

Nem hallgatja-e érzéketlenül?
Vagy szenvedése búsz szemébe ül!

Mondd, hogy a nedves, korhadt szalma ágyon,
Tete sebekkel vergődök hiva:
S megéjten testén — gyógyni a halálon,
— Barázdát vágott az orvos keze.
Mondd, hogy étemmel gyötrelemben töltöm,
S a fájdalomak jászavát övöltem;
S ha tán a kintől mégis megalok,
Vég-percemben is reá gondolok!

S ha látod akkor, hogy búvós szemében
Talan egy könyesepp mégis megjelen;
Ne vigasztál! Hagyd könnyező kedvében,
Az enyhítő szó ott szűkségtelen!
Ha hervadás száll a fa egy lombjára,
Nem hoz még őszit az édes enyhe nyár!
S egy könyi, ha néka fölcslán szemén:
Még nem tanúság, hogy busul szegény!

S most arra kérék, adj kezet barátom!
A kürt fölharson, indul a sereg!
A messe Oltanak, mely áfoly hazámom,
Vigy részenről egy hó üdvözletet,
S ha oda érsz a haza szent földjére,
Emlékezték az isten nevére:
Borulj a földre hűséges barát,
S csókolj helyettem ádott porát! . . .

fordította: Révai Károly.

nak. A meszes gödrökön kívül alig van epidemikus szempontból más közegészségi intézménye a mi falvainknak. Orvos a legtöbb faluban nincs, ahol van, ott nem gyógyít a dolgot a népegészség virulása idején sem. Ilyenkor látjuk a maga gonosz nagyságában a magyar kormányunk mulasztását, akiknek miindig utolsó dolga volt a közegészségügy rendezése. Csak meg ne bosszulja magát ez a mulasztás népiünkön most, amikor itt a kolera.

Méhészeti kiállítás tanulmányai.

Az augusztus 19-én megnyílt méhészeti kiállítás Magyarország egyik talán kevéssé méltóan termelési ágának a vázat hoz bemutatásra. Méhészek-és méhésze amatőrök sok érdekességet láthatnak a városi ligeti korszak csarnokában, valószínűleg sokat tanulnak is, a német, osztrák-és magyar méhészek egyesületek között pedig barátságos érintkezés keletkezett a kongresszus, vagy még inkább a társas kirándulások folyamán.

Azonban nem ez az, amiről írni akarunk. A méhrajok, a modern szerkezetű kosok mellett volt valami, ami a nem-méhészek figyelmét is felkeltette: t. i. a kész cikkek a méz. Csodás tisztaságú átlátszó kristályszínű méz, a milgen csak a mi akádcsoznak mentén terem-amielyt nem a virágos Krajna, sem Stírnia nem tud produkálni. A német s az osztrák méhészek ösztönben megcsodáltak, ami méhészeink büszkén mutatnak rá a szorgalmas állatkaik termékére. Mert ez a cikk olyan specialitás, mint a Rajna menti utóérhetetlen bocht-ju razing, melyért kincsekkel fizet az idegen.

Igen, ott kis-cseket fizet az idegen, de vajon a mi, specialitásainkért elismerésen kívül háramlik-e egyéb haszon a termelő méhészre? Bizony édes-keves. Mert ezek a kiállítók-legalább legnagyobb részét nem termelnek export-piacra. Vagy nem termelnek eleget, hogy — a külföldi fogalmakhoz képest-nagy kvantumok állanak az ex-

portör rendelkezésére. Ezek az itt kiállított méz-próbák többnyire egy-egy, termelő passziójának a gyümölcse, specialitás, melyet magának termel, nem pedig a piacnak.

Volt a kiállítók közt egy jóképi vidéki asszony, aki váltig magyarázta egyik ismerősének az értékesítés nehézségeit. Hígyje el kérem, — így mondta — ilyenkor megismerjük az üzletember baját. Mennyi vesződségembe kerül, amíg ezt az egy-két üveget eladom, pedig tiszta, jó mézet-kínálok. S könnyen elképzelhető, hogy annak a kis termelésnek az értékesítésére, melyet néhány kaptára szolgáltat, nem török magukat a kereskedők.

Pedig a méz értékesítésnek helyes szervezése nagy haszon volna erre az országra. Nehéz ezresek folynának be hozzánk olyan cikkért, melynek termelése sem befektetés sem fizikai munka nem kell, sok kis embernek az égből potlygna a könténybe az a pénz, a mit helyesen vezetett termelés és ésszerűen organizált értékesítés mellett nyerhetnének a külföldiől.

Mert a termelés megélénkítője az értékesítés. Nem fogok termelni, ha nem tudom értékesíteni a cikkemet. A piac elősora nagy fontossága a termelőre s az értékesítőre éppen olyan fontos láncszem a közgazdaságban, akár a termelő.

A méhészeti termékeinek értékesítésénél különbséget kell tenni a nagybirtokos uradalom és a kis ember terményének eladása között. Az előbbi, ha kellő mennyiségben termeli a cikket, esetleg maga kereskeshet a vevőt bár a közközvet elkerülése végett inkább a vállalkozó kereskedőnek adja át termését.

A kis ember már nagyobb nehézségekkel küzd. Mindennek előtt keveset termel. Kezelése hiányosnak. Nem rendelkezik a szükséges kereskedelmi ismeretek fölött, hogy akárcsak a közeli piacra vigye árját. Pedig éppen a kis embernek áldás a méhészeti. Hiszen jó évben 100 % -t nyeri a befektetett tőkének és ugyazólván teljesen ingyen.

A kis emberek, ha piacra s különösen ha kivételre akarnak dolgozni, legjobban a termelő szövetkezetekbe tömörülnek. Nem az értékesítés céljából, mert erre a

szövetkezet túl nehézkes alakulat, s rendszeren nincsen kereskedő-feje, hanem az egyenlő kvalitás a tisztá, racionális kezelés, az izléses csomagolás, ugyazólván a termelvény jó és csinos kiállítása érdekében.

Ez lenne az egyetlen módja az olyan mezőgazdasági cikkek kivételének, mint a méz. S az ilyen cikkek kivételére még nagy mértékben lehetne fokozható. Ausztriába ezidőszent 1908. mindössze 1.247.000 korona értékű mézet exportáltak, miatt importunk Ausztriából 91 ezer koronát képvisel. Aránylag még sokkal inkább fokozhatóknak Németországba irányuló kivitelünket.

Igy 1908-ban Németország 1.415.000 Márka értékű mézet importált, mely összegben Magyarország csupán 19.700 koronával részesedett! Olaszország más-exportja ugyanekkor 111.000 márkát képvisel. Chile 410.000, Cuba 296.000, Mexiko 121.000 az amerikai Unió pedig 254.000 márkát.

Hasonló a helyzet a viasz értékesítésével illetőleg. Ezidőszent 1908. összes kivitelünk 690.000 korona értékűt képvisel, melyből 330.000 korona értékűt az Romániába, 275.000 korona értékűt pedig Ausztriába veszi útját Németország importja egy cikkben 4.928.000 márkára rug s ebben az összegben Magyarország és Ausztria csupán 52.000 márkával részesedik.

Mézők kivételé-nyugyan elősegíti annak gyönyörű és kiváló kiváltása, melynek folytatásán cikkünkkel esetleg magasabb árak mellett és versenyezhetnének a tegegentull provinciákkal. Hogy eddig nem sikerült komolyan tért foglalnunk, annak részben termelésünk, részben értékesítésünk szervezőtlensége volt az oka.

A fent említett termelő szövetkezetek lehetővé tennék a kivételképeseknek nagyobb és egyenlő mennyiségben való előállítását, ha pedig ilyen jó és versenyképes cikk kellő mennyiségben van jelen a kereskedő szerepe is háttér-összevetéssel lehet.

Mert, mint említettük a termelő szövetkezetnek éppen olyan nagy szükségük van a kereskedőre aki gyakorlati tudásával helyi ismereteivel, piaci összefüggéseivel állandó és jó fizelő fogasszót keres cikkeinek, mint a kereskedőnek a jól meg-

Szemelvények.

„Le Play művelői”
(folytatás)

Család.
A hely a tűzhely nem állandó, ott nem lehet az a család sem. A tulajdon tűzhely megszeresével az egész család erkölcsi helyzete megváltozik: a családfő tekintélye nagyobb, az anyát jobban megbecsülik, a leányok tisztasága meg van oltalmazva; az állandó tűzhely megteremt az összetartó családot, melyben a nő tisztelik, az atyának engedelmessékedik.

A termelő foglalkozások.

A szellemi munkának tulajdonított előnye nem egészen igazolt; még pedig nem csupán azért, mivel a tudós pap és államférfi is a földműves és iparos munkája után él, hanem főképp, mivel a termelő foglalkozások a tapasztalatok útján nagy mértékben kifejlesztik a megfigyelő tehetőséget és józan ítélőképességet. Így a tudósok a testi vegyi alkotóról egész a XIX század elejéig hazug elméleteket hirdettek: holott a földművesektől és az idősköltől fogva habozás nélkül alkalmaztak oly vegyi hatásokat,

melyek amaz elméleteket egységesen megcáfolták. A földművelés és ipar körében régóta alkalmazták anna mértani, természeti és vegytani igazságokat, melyeket a tudomány csak sokára derített ki.

Nagy tévedés azt hinni, mintha a termelő foglalkozás testi munka: az értelem elsorvasztása: ellenkezőleg: a józan ész nagyon is kifejleszti.

A kézi mesterség tiszta értelem és józan ész követel, tehát bizvást mondhatjuk, hogy a termelő foglalkozások a népet szellemileg is emelik.

Mivel pedig folytonos erőfeszítést kíván s ez által az elpuhulástól s a henységgel járó bűnöcs hajlamoktól megóv, az erkölcsi emelkedésnek is fontos tényezője.

Richellennek igazna van: a társadalomnak több termelő munkásra van szüksége, mint szellemi munkásra.

A termelő foglalkozások jobban ellenállnak a gazdaság erkölcsrontó hatásának

is, minthogy a mesterség elhanyagolását az anyagi kár nyomon követi.

Ellenben a szellemi foglalkozás után előbb jó ideig büntetlenül elhanyagolhatják kötelességeiket s elhanyagolhatják; sőt még vagyonukat is gyarapíthatják. Bűnbűdök nem követi vétkeiket nyomon; sokszor őket magukat élesen éri, hanem más ártatlanokat.

Minden állam hanyatlásnak teszi ki magát, minthogy a tétlen osztályokat vagy a kizárólag szellemi munkával foglalkozókat engedni tulsúlyra jutni.

A kicsiben ázótt termelés kevésbé gyarapítja a nemzeti vagyont, mint a nagyban ázótt, de a családok fövettségét jobban biztosítja.

Gyárpar.
A gyárpar neműződik szűkségkép a földhöz s a néphez, miként a földművelés. Némely gyár megéletheti az országban bárhol; de éppoly átteleplethető más országba is.

A gyárpar nem biztosítja az előre

bizhatóan és nagymennyiségben szállító termelőre.

A termelő-szövetkezet a kereskedő-exportőr-útjátásának megfelelően termel, az illető fogászat a kereslet után, a kereskedő pedig — tudván, hogy konkurens cikk bevezetéséről van szó — ököjét sem fogja sajnálni bele vinni a kalkulációval, kunjtunkárrakkal hadakozó nemzetközi versenybe.

A termelő-szövetkezet és a kereskedő nem elleneségek hanem szövetségesek, a termelő szövetkezet ilyen formán nem az ütköző, hanem az érintkező pont, termelő és közvetítő köztől.

Az ötödik népszámlálás.

Az alkotmányos kormányzás visszalétele oia ötödikben következik el ráknézve az ideai Szilveszter éjfelén az országos népszámlálás. Országiszerte csaknem huszezer dolgos kéz ír tell millió és millió kék céduláns számláló lapokat állapotjainkra. Hogy hadd lássuk megint, mennyit gyarapodunk számban, gazdagságban és kultúrában, ama tíz év óta, mikor utóljára számloltuk össze magunkat.

A mai repülőgépek rohanó életben szerfelett nagy idő fiz esztendő a nemzetek fejlődésében, mikor tudomány, ész és lelemény ugyszólván naponként produkál újabb vívmányt, amint a haladás annyira is vágtató szekezer akar egyet-egyet előre hszáítani. Ép ezért manapság egész felfogásunk, munkaszagunk és törekvésünk egyetlen évtized alatt is annyira megszókat változni, hogy ugyszólván minden évtizedre újra kell születnünk a változott új életre az élekedzében új fegyverzetében. És a rohamos átalakulások a forgatagában jár annak, egyesnek ép úgy, mint nemzetnek, a ki tornában, vagy bárgyún kitért a haladás új törzsis iramából s nem iparkodott kézzel-lábbal és fővel együtt uszni minden léren a világlejlődés nagy-áradalával. Az átaludt időt, a jégre tett szorgalmat megújítja egész életére.

A népszámlálás intézményének nagy a fontossága. Arról kell hű tükört írnia élénk, mi dolgozunk és okosan dolgozunk a világlejlődés utolérésében, az avval való fáradságotan lépéstársában. Az eddigi törvény, meg a mostiragyall javaslat is minden lehető biztosítékot kidöndoltak arra, hogy az összeírás pontos, tehát az országos tükör is hű legyen. Am nagyon jólismert látó munkánsak annyira a mindennapi kenyeret a könnyebben vezet a munkáns és munkás közötti kötelek felbontására.

A mely nemzet egyetlen célja s gazdaság s a lény, beérheli egy fővárossal, melyet fényűző és gyöngyökut távoli vállalatokba fektető, vagy a tudomány művészet párlolására fordító családok laknak. Amde ez a hatalom s ragogzás idővel helyelése s kicsapongása fajul: az állam pedig előbb utóbb Carthago és Venecia sorsára jut.

Szellemi foglalkozások.

A szellemi foglalkozások minél nagyobb erőkelés tökéleteséggel kívánnak az egyentől, annál kevésbbé feszik ellentállóna a romlottagsággal szemben. Minél nagyobb hatalomra jut az ember, gyarlóságánál fogva annál hajlandóbb visszélni azzal.

megjűk népkínket. Az úrtól amugy is bizalmatlan már, minden összeírástól retteg: adó lesz belőle! Suttogják a gunyhók bubosál körül jó előre, valahányszor valami számlálásra esik Magyarországon. És tanakodnak, miképpen játszassák ki-öz összeírását. A bizalmatlanokodást öreghíll bennük sok lelketlen bufogató is, aki vagy csupán az államhatalom bosszantására, vagy sokhelygt anyagi érdekből is mumust fest az egygűgű nép hisékenységeinek a népszámlálás lítkos céljai felől is. Pedig hát köztudott dolog, hogy maga a törvény tilalmazza legszigorubbán a népszámlálás cédulánsak felhasználását bármire is mátra, hanem ha egyedül a lakosság számbeli, kulturális és gazdasági állapotának kitűdására. Mivel azonban a mi parazsiánk törvényt csak akkor olvas, mi-ker a bíróság vagy a fiskális fejeire otvissra, a népszámlálási törvény céljairól és biztosítékairól se tud szemmit. Az országos nagy munka sikerének és zavartalan keresztülvételének céljából hát nagyon okos és hazafias feladat várakozik mostazokra, akikre népkím meg hallgat, főképen a sajtóra, tanítókra, gazdasági és népkörök vezetőire.

Meg kell magyarul jó előre a népeknek, hogy azzal a népszámlálással se a finansminiszter nem akar kikutatni éllítkött adópontokat, se a hadügyminiszter — bujhelő vagy Amerikába szókött katonaköteleéseket. Valamintk a csirkét, malacot, lovat és egyéb barmot se fogják megadózni a népszámlálóknak, miként ilyen házasságokkal minap is tell beszélték a nép fejet sok faluban az elélmis mancheszteristák s másnap minden nénemasszony diuga vitte lyukját a népbolondítóhoz, hogy tessék leltem, ingyen adom, csak ne adózzanak!

Ily előzetes néplevilágosítás nélkül sok igazatlan vallomás kerülhet a népszámláló lapokra, ráadásra az egész nagy munka hűségének.

Pedig tán soha nem volt annyira szükségünk minden-lelkületben pontos és megbízható népszámlálási adatokra, mint egész társadalmi életünk mai nagy vajdusának, átalakítású küzdődesének idején. Megérezte ezt az új-törvényjavaslat is, mikor két irásban is egy-egy rovatot állított be a számlálólapokra, az egyik ujítással kutatni akarja az egyre átkozott népvajtkánkat rombolást, a másikkal a kultúrerőre elosztást az egyes társadalmi rétegekben.

A kivándorlás szédítő arányai, meg a speciális magyar betegség, a tubercolozis dühöngése ket kaszával vágja a rendet a magyar népszaporaság őseréjű törmölőjén. Harmadik népirtó nyugalvútkának meg felsorakozott az egy- és kétgyermekrendszer; az egyke, mely pár év alatt rohamosan elterjedt országos kórsgása. Szociológusok számítása szerint nemzetünk életfaját már-már oly erővel vágja, minőve a kivándorlás. Az új népszámlálás ezért írtaja a szomorú kérdést: valóban hanyatluk-e a házasságok termékenységéggé egés vitékben.

A másik ujítás arra gyűjti az adatokat, hogy a nép- és középlekolát az ifjúság közli hányáns mely társadalmi osztálybeli végeztek. Így akarnók kikutatni, mely osztályban található aránylag kulturhajlam és erő, tehát mely osztályokat kell leghjobbán felkarolnunk nemzeti fejlődésünk szempontjából, mint legértékesebbeket.

Egyebekben a régi csapáson fog haladni az-ide népszámlálás is, kivéve a köllségét, a miképen egy részét elég jofatvalan mostaközsegek nyakába akarja szöni az állam.

HIREK

Hymen. dr. Jelinek Herman helybeli üggyvéd fi. hű 6-án kötött házasságot Kohn Irénával, özv. Kohn Zsigmondné kedves leányával Nagyatádon.

Jutalom. Farkas Ferenc somogyvárjárózi r. kath. tanítót a magyar földhitelezézet a gyümölcskerlézet körül szerzett érdemei elismerésűl 200 kor jutalomidjában részesítler.

Helyreigazítás. Lapunk mult heti számában közöltük, hogy a henzsi tanító állásra az iskolászek egyhangugyal Gundli Mihályt választotta. Ezen hír kapcsán P. Makovinyi Bernardin plébános ur felkért bennünket, hogy a történeti igazságg kedvéért közöljűk, miszerint a választás nem volt egyhangú. A plébános helyettes mután kifejtette, hogy az élők által kijelölt két pályázó bizalmat nem bírja a szavazatók tartzkodott. Szmodics Károly nagyaratádi tanító pedig egy szavazatot kapott.

Utasási ösztöndíj iparosok részére.

A pécsi-kereskedelmi és iparkamara egy 600 koronás állami utasási ösztöndíjra pályázatot hirdet oly iparosok részére, akik a kiítelő ipari viszonyait tanulmányozni akarják, esetleg valamely külföldi szakiskolát látogatni kívánnak. A pályázati kérvények f.év szeptember hó 20-ig a kamarához nyujtandók be, ahol a pályázati föltételek is megudhatók.

Ismét öngyilkosság. Már a harmadik rövid időn belül. Legközelebb már csak az öngyilkosságok városának fognak hívni. Ezuttal Soós Ferenc bácsmegei uradalmi major gazda követelt el öngyilkosságot. Három hónapjal ezelőtt költözött ide Németh Árpád malomgépészehez, a ki neki mostoha-tia. Ujtaban ismét Bácsmegeyben akart visszaköltözni, egyen mánap kellett volna a burutait után indítani midőn tetér elkövete. Műtan holmia köz egyenben fillért sem találtak, holottmindjárt pénzében volt arra következtetnek, hogy pénzét trafaival együtt elötegte. Tetelné ok ismeretlen.

Szántógépek áldozata. Felsősegeden az irdalmi földek felszántásánál működő szántógép mellett dolgozott Horváth János munkás a húzó drót kötetel igazlaltan akar-lak lábával rugta meg miközben a cipőjében volt szeg a kötéibe akadt és lába a köté alá kerülve eltörött. Rémes kiáltására a gép megállt a kéznél volt kötszerekkel bekötöztek s a hamarosan nyujtott orvos-segély után a mészall kirázba szállították.

Kolera gyanus egyén áttutázása. Felsősegeden a tiapokban egy colera gyanus utazó jelent meg, akin a colera betegség jelenlégűl észlelték, de mi előtti megvizsgálhaták volna elutazott Marczallba hoya utána táviratoztak az övintézkedések megtétele végett. Felsősegeden pedig órási gyorsasággal fertőfelenitettek a körörös közbenjöttével.

Érdekelt elvi határozat. A honvédelmi miniszter egy magyarországi-honos és a honvédség állományba beosztott hadköteles azon kérelmét, hogy katonai szolgálta-tát az osztrák landwehrsegnél teljesthesse mivel jelenleg Ausztriában lakik, megtagadja, és elvileg kifügdöntöta: «magyar állam-polgár katonai szolgálatát osztrák honvédsapatnál nem teljesitheti.

Méltános miniszteri rendelet. Szeptember eselvéje lép élőbe az a miniszteri rendeletész, amely megültilja, hogy nyugdíjas egységnek akik nyugdíjazásuk után más közhivaltat vállaltak, közpénztárból nyugdíj

és fizetést is huzhassanak. Választások kell, a nyugdíj vagy az új állásuk fizetése között, de mind a kettőt nem élvezhetik. Ez az intézkedés most még a rendezett tanácsú városok tisztviselőire nem terjed ki, de a miniszterium terve vette ez irányú kiterjesztését is.

Szerelmes suhanc udvariakodása. Pozsaszanez Ferenc nagyatádi lakos ideálját szerelmi féltésből kifolyólag alaposan elverte, úgy, hogy rajta több napig gyógyuló testi sérést ejtett, jutalmát a bíróságnál kapja meg érte.

Veszedelmes tolvaj elfogása. Rinyabesenyő községben múlt hó 29-én több rendbeli lopást követelt el ismeretlen egyén, — Vincze István kárára 2 szinor dolmányt Vincze János kárára 7 drb. ludat — Sárdinecz Imre kárára 1 pár cipőt, 1 kabátot, 2 drb. bőrpokróczkát loptak el. A csendőrség erélyes nyomozása folytán nyomára akadt a tolvajnak Oppert Imre diósvizlői lakós czukorka áruzó személyében, — a ki a besenyői bucsu jövedelmét ezekkel akarta szaporítani, — és egész Szigetvárig üldöztek ahol sikerült elfogni, konokul tagadtot ugyan, de a bűnleket kocsiján megtalálták, a lábait már ekkorra eladta több szigetvári lakosnak, de szerencsére még életben találták a csendőrök s eköbözva átadta tulajdonosának a tettest feljelentése a bíróságnak.

Tíz. Felsőegyesden Vezdény jözei számlás háza kigyulladt és a padláson volt gazdasági eszközök, ruhanemű és gabona nyúlással együtt legett. Biztosítva volt. A tűz úgy keletkezett, hogy a kémény falába épített gerenda a folytonos melegségtől tüzet fogott és ettől a tetőzet is meggyulladt.

Inyecz suhancok leprakerítése. Barla Károly alsóegyesdi református lelkész kerületje nagyobb mennyiségben termelt dinnyét és az almákon is szép termés mutatkozott, — a szépen érett dinnyék és a mosolygó almák csalogatták a suhancok szívéit, akik a csalogatásnak könnyen engedve, Adam és Eva mintájára megkóstolták a tilított gyümölcsöt, amely nagyon ízlett nekik, mert többször is ellátogattak a paradicsom kert felé és mint egy 40 drb. görög és eukordinyét és több almát elloptak a kertből. Azonban a tolvaj suhancok jöszivük is voltak, mert több ismerőseiket is részesítették a jó gyümölcsből, akik élvezettel s gyanútlanul fogyasztották el. — Perze minden tiük vegre kaptann, ép úgy rájöttek a fenti csinyre is, és a tolvajokat. Nemeth István, Kollár György és Bódis István (kerkő) elsőegyesdi lakosok személyében kiderítették akkinek drágán kell majd megfizetni élvezetes csínyüket a bíróságnak.

Cigányok garázdálkodása. Beleg község határában levő malomnál lakó Saabó János napsejmes, 1. hó 1-én kint dolgozott a mezőn, mely idő alatt lakása tört ablakján szobájába behatoltak és onnan több tárgyat elvittek. — Ugyanezen napon Beleg községben Pusztai János lakásába akartak betörni, azonban ennek felesége otthon volt, lármát csapott és meggátraztotta a betörőt. A nyomozásánál kiderült, hogy egy betörő cigány banda, működik, amely Nagybjajom községben tartózkodik s innen lesnek prédájukat ezek kérekerítése iránt erélyes nyomozás, indított a csendőrség.

Megalkotják az élelmiszertörvényt
A legutóbbi nagygyűlés ifjúságyrávny és az ennek kapcsán kiderült tömeges élelmiszerhamisítás-folytán elhatározta a kormány, hogy sürgősen megalkotja a magyar élelmiszer törvényt. Az eddigi 1895-évi 46-ik törvénycikk ugyanis csak a mezei termékek hamisítására vonatkozott, míg az u. törvény kiterjeszkedik minden, a kereskedelmi forgalomban szereplő élelmiszere. A belligyűlési-területben nagyban folgnak az előkészületi munkálatok és az őssel már elő is fogják az új javaslatot terjeszteni. A tervezet a spanyol élelmiszertörvény mintájára készül, minthogy ez állam élelmiszertörvénye a legmodernebb és legalaposabb. A közönség örömmel fogja üdvözöl-

ni ezt a törvénnyjavaslatot, amely tán megbénítja a mérgekeverők eddigi káros manipulációit.

Számozott sörös poharak. A külföld számos helyen megvan az a szokás, de megvan Magyarország egynemű vidéki városában is, hogy a sörös poharakat folyószámmal látják el s a/ki a második pohár előtt rendel, ugyanabban a pohárban kapja-emelgben az első fogyasztót. Ha már megtűrik a poharak rendszerét a vendéglőkben, akkor ezt a rendszert enyhíti és relatív tisztaságot jelent legalább a számozott sörös pohár. Ahol ez nincsen meg és ahol nagy a forgalom, ott a tisztáltság-nak vélosagos orgája a számozatlan pohár. Ha tizen ánek egy asztalnál és megrende-lik a második pohár sört, a pincér összefogja mind a tíz poharat és össze-vissza cserélve hozza a sör új töltéset. Normális viszonyok között nem jelenti-e a betegségek veszedelmét-a vendéglősök e nagyfokú izéltelensége? A tisztaság megkivánja, hogy a sört vízes patakban száraz-póhárál hozzá az asztalra. Ha szervezett volna a mi közönségünk, ezt is keresztül tudná vinni a vendéglőkben. A számozott poharak követelése valamivel kezelebb víz bennünk a tisztasághoz, haladás ez is a mostani állapot-hoz képest, amár csak szerény kis lépés előre. De legalább ettől a kis lépéstől ne riadjunk vissza.

Milyen idő lesz? Meleor jelenti: Szeptember kezdete állandó jellegű időjárás nem ígér. Legelőjelebb -zelesnek, még mindig azonban melegnek ígérkzik az időjárás. Nagyobb változás csak 6-ikán lesz, viharos zivataros, de kevésbé csapadékos jellegű időt hoz lehűléssel. Ennek hatás-körét követőleg állandóbb meleg idő várható, leginkább száraz jelleggel s csak a 19. és 21-iki változási napok hatáskörében várhatunk nagyobb változást, kisebb csapadékkal, esleg lehűléssel, s követőleg igen változó időket, amely aztán szeptember egész utolsó harmadát kitölti. Szeptember változási napját 1-3-4-6-9-11-19-21-22-23-25-26-27-ikére esnek, melyek közül a legerősebb hatásúak a 6-19-22 és 26-ikák s így szeptember első és utolsó harmadában igen változó, míg közép-részen elég állandó jellegű időt ígér.

Kivándorlók letartóztatása Fiumében. Jekelfalussy magyar kivándorlási biztos nemrég ellenőrzés céljából Fiumében járt és elrendelte, hogy a fumei kikötőben mind ama kivándorlók ellen alkalmazák az új törvény teljes szigorát, kinek utvelel-nincsenek rendben. Ennek következtében most nap-nap után több kivándorlót letartóztatnak s szabadságvesztésre és pénzbírságokra ítélik őket. A múlt héten nem kevesebb, mint hatvan kivándorlót tartóztattak le, kiket büntetésük letele után hazá- fognak toloncolni.

A Vasárnapi Újság szeptember 4-iki száma nagy mennyiségű szép képet közöl a londoni japán kiállításról, Montenegro királyságának kiállításáról, a párisi Place de Budapestről, Székely Bertalan temető-séről, az aszódi leánynevelő-intézetéről, a csongrádmezei munkásházáról, a pózei kastélyról stb. Verset Szász Béla és Balla Ignác, novellát Kárinthy Frigyes írt; Zsoldos László eredeti és Neera olaszból fordított regénye adja a többi szépirodalmi olvasmányt. Eregb közlemények: Radács Jenő -zikette a londoni japán kiállításról, ezikk Miklós montenegroi királyról, Tárcaclka hétérsől a rendes helirovatok, Irodalomkés művészet, sarkjáték stb. A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyed év-

Rendelésszerűen

készült

átmeneti kabátok

felöltők,

utcai öltönyök,

elsőrangú kivi-
telben és jutá-
nyos áron

kaphatók

Deutsch F. Károly

és Társa

férfiszabóknál

BUDAPEST,

IV., Ferencziek-tere 2.

re négy korona a Világkrónika-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a Vasárnapi Újság kiadóhivatalában Budapest, V. kerület, Egyetem-utca 4. szám. Újgyűjt megrendelhető a Képes-Néplap a legelőcsőbb újság a magyar nép számára, felvéve két korona 40 fillér.

2204. sz. 1910. tkv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A nagyatádi kir. járásbíróság mint lelekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Knizsek János végrehajtatóának Gyimes Mihály végrehajtást szenvedő elleni 33 korona 20 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék a nagyatádi kir. járásbírószág területén levő Kuntelep községben fekvő a kuntelepi 169 számú telekjegyzőkönyvben A 7 54 helyrajzi számú ingatlanra Flöner Ignác családkozaftalot végrehajtást követelése behajtása végett is 988 Koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi szeptem. hó 27-ik napjának d. e. 10 órakor.

Kuntelep községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár 23-án alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékoznak tartoznak az ingatlan-becsúrának 107,-át szeptis 98 K. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881 LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelzett óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe tenni, avagy az 1881 LX. t. c. 170 § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsozólaltatni. Nagyatád, 1910 június 21-én. A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság. Dr. Szabadi s. k. kir. járásbíró. Kivárvány hitelet. Égyed kir. tkvvezető.

Olajprés

igen erős, fekvő, két pogácsaszorítóval és kettős piritóval, minden hozzávalóval családhiány miatt eladó Nagyatádon 265 házszám alatt.

Szőlősgazdák!

Homokon át kötött földön.

A ki borait mindenkor jó áron és hamar akarja eladni, állítsen Delaware szőlőt számlaföldekre is, és a hiányzó tőkét ezel pótolja, az ilyen vegyes bor olyan finom lesz, hogy drága és hamar elkel.

Est bizonyítjuk, kik már termeltek és bizonyítják a nagy borkereskedők, a kik 60 80 koronáért is megveszik hektóját, ha százezer hold ilyen termett is. Permetezés nélkül a mult évben is perenosporától mentes nagy termést adott (holdanként 35 hektó).

Vesszőről árjgyezék ingyen és bérmentve. NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÖLY Bihar-n. Pósta távirda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

Benyák János, Nagyatád.

Könyvnyomda, könyvkötészet, könyv-, papir-, író- és rajzszerek kereskedés. Országos nyomtatványraklár. Raklárton nem levő nyomtatványt leggyorsabban szállítok.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Őzleti, gyűzetti és zsebkönyveket. Író-, fogalmi, itatós és ívlevélpapírt. Rajzpapírt és kartont egész ivekben és felvágva. Egyszerű és finom dobozlevélpapírt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönb. mindennemű írókészkészletek és rajzszereket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legzölésesb kivitelben. Értesítők, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb bál-meghívók, névjegyek szóval mindennemű alakú és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését. *** jutányos árban. ***

Kérem a nagyközönséget úrra, hogy nyomdámot felkeresni sziveskedjenek.

A REKLÁM

Állandó, egyszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari vállalatnak, üzletnek a kelte, roguja, az éllettó elemé.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legalkeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 41. ahol kiváló szakértelemmel, odanód lelkiismeretességgel és pártatlan pontossággal eszközölnek hirdetésekét és reklámokat az összes budapesti és külföldi lapokban és naplárakban. 256 kiftűnő naptár kizárólagos bérletel

Költségvetések és... Telefon tervezetek ingyen! 12-06

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle

PÉMETEFÜ CZUKORKÁNÁL.

Vásárlásánl azonban vigyázzunk és határozott Réthy-félet kérjünk, mivel sok hasonlatlan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér. Csak Réthy-félet fogadjunk el!

BRÁDY-féle gyomor-cseppek

A MÁRIACZELI SZŐZ MÁRIA védjegygel ellátva, melyeket Máriaczell-gyomrocseppeknek nevez a nép, hanem ezestől odágy beválták, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utóérthetetlenül jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorfégés, székrekedés, fej-és gyomorgörögök, hányás, Álmatlanság, vérszegénység és sápkór ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy üveg 80 fillér, nagy üveg 1 K 40 fillér, 6 üveg 5 korona, 3 duplaüveget 4 K 50 fillérért franco küld a készítő BRÁDY K. gyógyszerár a Magyar Királyhoz, Wien, I. Fleischmarkt 1. Depot 211.

Ügyeljünk a védjegyre, a mely a Máriaczell Szőz Máriát ábrázolja, a vörös színi csomagolásra, és az aláírásra, mely az oldalt levő képmásolata.

HIRDETÉSEK jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban

AJÁNLHATÓ BESZERZÉSI FORRÁSOK.

E rovatban közölt hirdetés
csakis egész évre adható
101.

A hirdetések szövege időközönként tetszés szerint megváltoztatható.

E rovatban közölt hirdetés
minden egyes megjelenése
20 fillér.

VAGÓ ÖDÖN

borbély és fodrász
üzlete Nagyatádon, a Széchenyi-téren
■ a régi takarékpénztár mellett.
Alapított 1870 ben.

Kiadó!

Kiadó!

Férfi ruhákat

modern kivitelben és jutányos
áron készíti:

Császár Lajos
szabómester.

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Órás és ékszerész.

Raktáron tart mindenféle órákat, Arany és ékszer forrásait, jegy-gyűrű készítését névbevéssel és órák javítását jótállással azonnal, pontosan.
Perlidis János Nagyatádon, a Széchenyi-téren.

Forró Ferenc vendéglője a „Szarvashoz“

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca 254. szám.

Gyönyörű, modern, tágas étterem

Kihűgő, házias étkezés, elsőrendű, közvetlen a termelőktől beszerzett italok

Vasar- és ünnepnapokon zeneestély.

Az amerikai bazárban legnagyobb választékban, és legutányosabban azban sarkosoruk, és szállások beszerezhetők

Békési Elemernél
Nagyatádon.

Csoktok és koszorúk készítését előviragból szállag és felirattal legszebb kivitelben jutányos ártért elváltja.

HORVÁTH GYÖRGY, kertész
NAGYATÁD, Petőfi utca. 154. sz.

SZIJGYÁRTÓ és NYERGES

munkákat kitünő kivitelben és megrendelés szerint készíti

Sárdinecz József

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Kiadó!

Hölgyeim! Nagyatádon, a Széchenyi-téren a „Koronaszálloda“ szomszédságában legkülönbe megnyitlik

Nagyatád látványosságát adja ez a fertő. **Krammer Sándor** dívatázió, a kaposihoz.

Kiadó!

ÚJ Felmékezési vállalat. ÚJ Mezőgazdasági vállalat. ÚJ Mezőgazdasági vállalat. ÚJ Mezőgazdasági vállalat.

MEZEY GÉZA Nagyatádon, a Járósi téri a cégérek épületében. Felmékezési rendesét a hozzá szükséges önzés költsékekkel együtt nyitban és a legutányosabbban vállalja.

ÓRTÁSI vagy VÁLASZTÉK

Állandóan fali-, zseb-, inga- és dísz-órakból, valamint, arany és ezüst dísz tárgyak, a ékszeres, legszebb kivitelű

SOMOGYI ELEK

Órás és ékszerész
Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Órák javítását gyorsan és jutányosan jótállással eszközli. Türet arany és ezüstöt beszereli és bevált.

Kiadó!

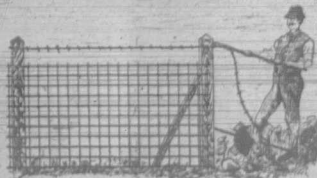
Büky József

■ a kir. uradalmi csapogó és földmester Raktáron tart mindenféle fűszereket. Elváltja a szakmában vágó mindenféle munkát és javításokat.
Nagyatád, Kossuth utca.

Bámulatatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány! — Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmánnyal!

Mezőgazdák és szőlősgazdák figyelmébe!

Baromfi-és nyul-tenyésztők figyelmébe!

A mai kor legelősebb, legjobb és legkönnyebben kezelhető sodronyfonata, mely az összes eddigi sodronyfonatokat felülmúlja és az összes európai államokban, valamint az Északamerikai Egyesült államokban szabadalmánya van a

Hungária sodronyfonat, (Horganyozott sodronyból készül.)

Szállítja: **ROTTER BERNÁT NAGYATÁD** vaskereskedő cég.

Gazdasági és varrógépek gyári raktára. A világhírű John-féle szab. mosógépek kizárólagos helyi raktára.

Mindennemű takaréktűzhelyek, a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Épületvasalások, vasgerendák.

Szab. bácskai ekék és alkatrészek. Gazdasági vetőmagok.

„Cornélia” és „Sóphiana” permetezők és alkatrészek. 1. kekkó és rafiaháncs.

Szénkénevezők.

ÉPÍTKEZÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRENEK HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félre 4 kor.,
gyedre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

FELELŐS SZERKESZTŐ:
dr. NEUBAUER FERENCZ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér.
Előfizetést és hirdetéseket elfogad meg: Benyák János
könyvkereskedése.

Magyar proletáriátus.

Irtá: Nagy Zoltán szegedi kir. törv. bír.

Csodálatos az a vakság, a mivel mi magunk meg vagyunk verve. Itt, közelben egész az orruk előtt van sok-sok dolog, minden lépten-nyomon beleverjük az orrunkat és csak akkor vesszük észre, mikor külföldiek vagy külföldről figgelmzetnek reá.

Atig pár hónapja jelent meg a német könyvpiacra Majláth József gróf könyve a magyar agrárizmusról és csak e napokban Jaray Louis Guillaume, francia államferlu tanúmanya, melyet kormányja megbízásból külföldön és így nálunk is tapasztalt. És azok a kevesek, akik e munkákba csak bele is pisántottak annál inkább azok a két kézen elszámolható egyesek, kik e műveket elolvasták, valami megdöbbenésfélével vettek tudomást olyan dolgokról, amelyek napnál fényesebb világosságot gyújtottak agyukban és úgy érezték, hogy feltalálták a bölcsék követ, felfedezték az új Amerikát, magukba szíván e tapasztalatokat a letraktból. Pedig dehogy, dehogy! Csak azt látták meg, amit látni és tapasztalni nap-nap után bőseges módjuk és alkalmuk volna, ha nem lennének megverve — vagy ki tudja nem megáldva-e azzal a vaksággal,

a mely éppen azt nem látja, a mi közvetlen az orrá előtt, a szemelátára történik.

Mind a két munkának van egy briliáns fejezet — többi briliáns között — nem ugyanazon címmel, de hasonlatommal. A magyar proletáriátusról szól. A különbség a felgögsban csak az, hogy míg Majláth József gróf bizonyos oknyomozó történelmi alaplól kiindultan szociálpolitika vonatkozásában beszél a tárgyról; addig a gyakorlati érzésű Jaray mint status állapotot ítéli meg és ebben a helyzetében veszi megfigyelés alá. Az eredmény, a levont következtetés azonban egy és ugyanaz. Egy pár rövid szóval úgy összegezhető, hogy a mult kormánypolitikája teremtet meg az elpusztult zentriből egy csodálatos, jellegzetes tisztviselői status, melynek tagjai általános szint és jellegnek adnak magának a statusnak hogy bizonyos maliciával az állomány szót ne használjam mely nem dolgozik, pártoskodó pénzhiányban szenved, a sógorság, a komaság és az atyafiság légkörétől és érdeke sferájától szabadulni nem tud, tudatlan, rátartó, hű és szöszerint idézve Majláth József gróftól «országos csapása» szegény háznának.

Am meglehet, hogy ezek a színek ríktók és habár nem hangulat

keltésre alkalmasak, mégis elszomorító, mert bizony, bizony igazak legnagyobb részükben. Hozzátezzük még azt is, hogy korántsem kiszenvedők, mint a kanadai bölény, sőt szaporodók, mint a tengeri nyul.

Hogy miért van ez így: nagy, nagy kérdés. Kisbicskával nem lehet neki menni. Ismerni kell a nemzeti karaktert, az alkotmányjogi és politikai fejlődést hazánkban és nem szabad figyelmen kívül hagyni általános szociológiai tapasztalatokat. Keresszül vágyva a kérdésen csak egy rövid mondat lehet reá a felelet: ez az, hogy nálunk, Magyarországon mindenki ur akar lennie. Az ur fogalma pedig egyet jelent a dologtalansággal. Munka, testi, lelki munka egyaránt értéket nem képvisel és Tarjagos illésként mi is abba a hibába esünk, hogy amunkát vagy nem tudjuk, vagy nem akarjuk értékelni.

A többi azután ebből a megalapításból folyik. Hirdessük bár szájjal, teli torokkal a nehéz megélhetést, legyen bár minden harmadik szavunk a létért való küzdelem, ezt és hasonló elveket, olykor mint oktatási, jóakaratu tanácsokat a mások számára alkalmazunk csak, mi urak akarunk maradni. És kézzel-lábbal kihiacsélessel éppen úgy, mint könyökléssel, rimázkodással nem ke-

Nagyatádi Hirlap tárcája

Mindernickel Tóbiás.

Irtá: Thomas Mann.

Ama utak egyikét, amelyek a rakparttól meglehetősen meredek vonalban a belváros felé vezetnek Szürke-utnak hívják. A Szürke-út közepe táján, és a folyótól jövet a jobb oldalon, van a 47-es számú ház, egy keskeny, fakó színű, azomorú épület, amely semmiben sem különbözik a szomszédjaitól. A harmadik emeleten a baloldali lakás üres, a jobboldali lakásban valami Mindernickel nevű ember lakik, akit még azonkívül Tóbiásnak hívnak. Erről az emberről tudok egy történetet, amelyet el kell mesélnem, mert rejtélyes és minden képeletet fölülmulón gyulztat.

Mindernickel külseje feltűnő, rendkívül és neveltség. Ha például egy sétája közben látja az ember a sovány, botra támaszkodó alakját, a mint az utón fehére balag, akkor feleke az öltözéke, még pedig tetőtől talpig fekete. Valami ödlvatu, redőzőt, és ofcsó cilindert, valami szik, és a kopottságtól fénylő felbőt, ugyancsak ütött-

kopott nadrágot viselt, amely alul rojtos, és olyan rövid volt, hogy a cipők gummitételeit látni lehetett. Különbön el kell ismerni, hogy minden ruhadarab tisztára ki van kelve. A vékony nyaka még hosszabnak látszik, a mint az alacsony hajlókás gallérból kiemelkedik. Az ősz haj simára és mélyen a halántékába van fésülve és a cilindre széles karimája borotvált, sárga, és beesett orcájá arcol árnyékol, megguladt szemekkel, amelyek csak igen ritkán vedődnék fel a földről, és két mély barzdát, amelyek busan-komorán szánálnak az orrtól egészen a lefelé húzott szájszélekig.

Mindernickel ritkán hagyja el a lakását, és ennek megvan a maga oka. Mihelyt ugyanis megjelenik az uton, összeszalad a sok gyerek, a sok gyerek, a háta mögött jó darab ideig követik, kacagnak, gunyódnak, dalolnak: Ho, ho, Tóbiás! és a kabátját is megmegrángálják; mialatt az emberek az ajtó elé gyűnnek és mulatnak. O maga pedig, anélkül, hogy védekezne és félénken pillantva maga köré, magasra emelt vállakkal és előreszegzett fövel siet tova, akárcsak olyasvalaki, aki esernyő nélkül szalad a záporosóban.

Mi van ezzel az emberrel, aki örökké

egyedül van, és a ki igen-igen boldogatlannak látszik? Az erősen polgárius öltözököde, valamint a kezének az áll fölötti való bizonyos gondos mozgatása, arra követhetnek, hogy semmi esetre sem tartozik az alsó néposztályhoz, aminek közrében lakik. Isten tudja, hogyan fűlyh be neki az élet.

Mindernickel egy szép, napsugaras délelőti, 11 óraor elhagotta a lakását, és az egész városon keresztül haladva, a Pascairta-hegyre igyekezett, arra a hosszan elnyúló domboldalra, amely a városnak a déli órákban legelőkelőbb sétánya, amelyre azonban a ragyogó tavasz-ido, amely akkoriban uralkodott, abban az órában is néhány sétékocsizót és gyulogjórót csábított. A nagy fofasor egyik fájja alatt egy ember állott, a kezében zsinórton tartva egy fiatal vadászpusztát, a melyet az előtte et-hatadókna azzal a nyilvánvaló szándékkal mutatogatott, hogy eladja valamelyiküknek; sárga és izmos kis állat volt, talán négy hónapos, — feketegürüs szemű és fekete-fülaú.

Mikor Tóbiás tíz lépésnyi távolságból észrevelte ezt, megállt, a kezével több ízben körülsimogatta az állat, és gondolkod-

Rendelésszerűen

készült

átmeneti kabátok

felöltők,

utczai öltönyök,

elsőrangú kivi-
telben és jutá-
nyos árakon

kaphatók

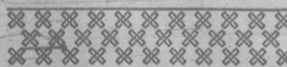
Deutsch F. Károly

és Társa

főrfiszabóknál

BUDAPEST,

IV., Ferencziek-tere 2.

szelő is, így kenyeret. Ki ki vegye ki a maga részét. 6. Félre a gondját, hisz. Ez a világ mi volna, ha 'eggy kis bor nem volna. 7. Addig igyunk, amíg állunk, míg az ajton kitalálunk.

— **Vármegyei értekezlet a kolera elleni védekezésről.** Somogyvármegye alispánja rendeletet bocsájtott ki, mely szerint a hivatal főnököket és a járásorvosokat a vármegyehez termébe folgó hó 19-én délelőtt 10 órára értekezletre hívta egybe, mikor is a kolera elleni védekezés módzatait vitatták és állapítják meg.

— **Az újoncok bevonulása.** Az augusztusban besorozott újoncok bevonulására névze a hadügyminiszteriumból rendelet érkezett. E szerint azok az újoncok, akik a cs. és kir. 44-ik gyalogezredbe soroztattak, október 7-én, a honvédek pedig október 6-án vonulnak be.

— **Hazafiság a somogyi iskolákban.** Somogyvármegye főispánja rendeletet tett közzé, amely szerint a somogyvármegyei összes népiskolák Hymnus táblával, nemzeti címerrel háromszínű lobogókkal díszítendők. Szintügy kifüggesztendő a magyar címer az iskolák bejáratánál és az összes tantermekben.

— **Gyorsított személyvonatok.** A máv. igazgatósága Budapest és Flume közötti gyorsított személyvonatok rendezését tervezte. E vonatokkal sem gyorsírat sem postát nem továbbítanak s az eddigi 23 óra helyett 15—16 óra alatt lennének meg a Budapesttől Fiuméig az utat. Ezzel elérhető lenne, hogy a tulajdonított gyorsvonatok utasainak száma megapadna, mert az olcsóbb vitéldij miatt is bizonyára elegendő utasna a gyorsított személyvonatoknak is.

— **Kolera áldozata.** A legutóbbi napokban több áldozata volt a kolera járványos betegségnek, Mohácsán 2 halálesettel, Vörösmartonban 1 halálesettel végződött betegség fordult elő. Folgó hó 11-én temették el Mohácsán Schlott Péter malommunkást, aki koleraiban halt el. Kovács István gazdát pedig kolera gyanus tünetek között a járványkórházba szállították. Lángcsók községben Kram Mihály és Kéméndi János munkások szintén kolera tünetei között megbetegedtek Kéméndi Mohácsán meghalt, holtestét felboncolták és a kolera állapotok meg rajta. Mindkettő a Dunavízbe írták. Mohácsán folgó hó 12-én kitűzött országos vásár a kolera járvány miatt a minisztérium táviratilag beállította, az időközben odasereglett vásáros nép között nagy zavar lett, ide oda járkáltak árúikkal, állatjaikkal a városban, hol nagy izgatottság fogta el a közönséget, a vásártérlet csendőrség elzárja, senkit oda be nem engedtek. Járványkórházat állított fel, a hatóság járványorvos kiküldését kérelmezte. Mindezekből kifolyólag Somogyvármegye alispánja szigorú rendeletet bocsájtott ki, hogy a Mohácsról és környékéről érkező utasok és áruk megfigyelés alá vevendők és az érkezőikről a előjárásokok jelentést tenni kötelesek a hatóságokhoz.

— **Tüzek.** Ringaszentkirály- községben lojlo hó 7-én Mándy Sámuel simongáti földbirtokos kárára egy szénakazal legett. A tüzet jászok gyermekek idézték elő szülek ellen a gondatlanság miatt az eljárás megindított. — Mike községben Ifj Somsich Andor uradalmában egy szénás pajta tele szénával együtt legett. Biztosítva volt. A tűz oka ismeretlen.

— **Tolvaj csavargó kudarcra.** Beleg

községben folgó hó 7-én Máté Ferencz nevével midőn a konyhakertben dolgozott, egy fiatal csavargó az ablakba tett kulcs segélyével a lakásba-behatolt és ott Máté Ferencznek a fogason függött kabátja zsebéből 4 koronát kivett, ámde a tolvajt bent érték a lakásban, aki futással akart menekülni, azonban Máthé üldözőbe vette nyakon csipte és a bíróhoz vezette, hol az értesített csendőrség vallatására kiderült, hogy a pörült járni tolvaj Ganbai Pál felsőségi tisztetűl csavargó téglás, akit a csendőrség átadott a kaposvári törvényszéknek.

— **Értekezlet a népszámlálásról.** Somogyvármegye alispánja a hivatalok vezető tisztviselői folgó hó 19-én délelőtt 10 órára a vármegyehez hístermébe értekezletre hívta egybe, mikor a népszámlálás beosztását fogják megbeszélni. A népszámlálás kezdetét veszi 1911 évi január 1-én és tart 10-ig, mely idő alatt a számláló biztosoknak be kell fejezni az összeírásokat.

— **Sértésvész fellépte.** Felsőörség községben a sértésvész járványosan fellépett, a község szeretési zár alá vették, sem onnan, sem oda, vagy a községben keresztül sértéseket hajtani nem szabad.

— **Tüdővész a Dunántúlon.** A belügyminiszter most adta ki a jelentést a tüdővésznek 1910. február havában tett pusztításáról: Észterint a magyar birodalom területén f. é. február havában 6047 egyén pusztult el tüdővészből: Ebből tekintélges szám esik a dunántúli vármegyére és városokra. A halálozások száma a következő: Baranya: 73, Pécs 20, Fejér 49, Székesfehérvár 12, Győr 37, Győrújváros 11, Komárom 52, Komáromváros 4, Moson 27, Somogy 85, Sopron 71, Tolna 85, Vas 103, Veszprém 75, Zala 133, összesen 847. Somogyvármegye tehát még mindig igen nagy számmal van képviselve a tüdővészesek statisztikájában. Nagyon is itt volna az ideje, hogy minden hivatali s minden lehető társadalmi eszközzel gátat vessünk a magyar nép eme veszedelmes ellenségnek.

2218. sz. 1910. tkv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A nagyatádi kir. járásbírósgaz mint telekronyi hatóság közzéri teszi, hogy Toll Jánosné szül. Horváth Róza önkéntes önkéntes árverési ügyében a kaposvári kir. törvényszék a nagyatádi kir. járásbírósgaz területén levő Mike községben fekvő a miket 381. számú telekjegyzékben a I alatt felvett 768 heljrajzi számú ingatlanra 78 koronában, a 891 heljrajzi számú ingatlanra 79 koronában, a 967 heljrajzi számú ingatlanra 453 koronában, az 1180 heljrajzi számú ingatlanra 90 koronában—ezzenel megállapított kiáltással árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1910. évi október hó 3-ik napjának a. e. 10 órákor.

Mike községhezánál megfirtandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltással ár 23-án alul átadati nem fognak.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 7 K. 80 fillért 7 korona 90 fillért, 45 korona 30 fillért, és 9 koronát készpénzben, vagy az 1881 L.X.t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminisiteri rendelet 8 §-ban kijelzett óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881 L.X. t. c. 170 § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Nagyatád, 1910 június 25-én. A kir. bírósgaz mint telekronyi hatóság,

Dr. Sebady
kir. járásbíró.

Kiadvány hitélél,
Egyed
kir. tkvvezető.

Szőlősgazdák!

Homokon át kötött földön.

A ki bíralt mindenkor jó áron és hamar akarja eladni, hiszen Delaware szőlő szántóföldekre is, és a hiányzó tökéit ezzel pótolja, az ilyen vegyes bor olyan finom lesz, hogy drága és hamar elkel.

Ezt bizonyítjuk, kik már termeljük és bizonyítják a nagy borkereskedők, a kik 60-80 koronáért is megveszik hektóját, ha százezer hoid lyent teremne is. Permetezés nélküli a mult évben is perenosporától mentes nagy termést adott (holdanként 35 hektó.)

Vesszőről árjegyék ingyen és bérmentve. **NAGY GÁBOR** szőlőnagybirtokos, **KÖLY** Bihar-m. Pósta távirda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

AZ ELISMERT LEGJOBB, LEGELTERJEDTEBB MAGYAR NAPILAP

AZ UJSÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Rákóczi-ut 54.

Főmunkatársak: Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön.

Szerkesztő iárs: dr. Agal Béla.

Előfizetési árak: 1 óra 2 kor. 40 fill., negyedévre 7 kor., fél évre 14 korona, egész évre 28 korona.

Kétfold alapszög

Nyomdai, könyvkötői munkák jutányos áráért.

Levél- és lapnyomtatás

Benyák János, Nagyatád.

Könyvnyomda, könyvkötészet, könyv-, papír-, írő- és rajzszerek kereskedés. Országos nyomtatványraktár. Raktáron nem levő nyomtatványt leggyorsabban szállítok.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itató és ivvelélpapírt. Rajzpapírt és kartont egész ivekben és felvágva. Egyszerű és finom dobozlevélpapírt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönbön mindennemű irókészletek és rajzszereket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzüntézet, nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésebb kivitelben. Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb báli meghívók, névjegyek szóval mindennemű alakú és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését... jutányos árában...

Iskolai szerkezetek

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltek.

Iskák és plátókban

Kérem a nagyközönséget arra, hogy nyomdámát felkeresni sziveskedjenek.

A REKLÁM

Allandó, észzerű és ügyes reklámóadás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari vállalatnak, üzletnek a jelke, rugója, az állító eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legikeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 41. ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és páratlan pontossággal eszközölnek hirdetések és reklámokat az összes budapesti és külföldi lapokban és napitárkban. 256 kitérnő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és tervezetek ingyen! Telefon 12-06

Ködhógs, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle

PEMETEFÜ CZUKORKANÁL.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félet kérjünk, mivel sok hasonlatlan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.

Csak Réthy-félet fogadjunk el!!

BRÁDY-féle gyomor-cseppek

A MÁRIACZELI SZŐZ MÁRIA védjegygyel ellátva, melyeket Máriaczell: gyomrocseppeknek nevez a nép, hajmincz esztendő óta ny beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háziarásban. E cseppeknek előírtételentől jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorégés, aszkrekedés, fej-és gyomorfőrcsök, hányás, almatlanság, vérszegénység és sápkór ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy kis üveg 80 fillér, nagy üveg 1 K 40 fillér, 6 üveg 5 korona, 3 duplaüveget a K 90 fillért frantoko küld a készítő BRÁDY K. gyógyszerárára a „Magyar Királyhoz”, Wien, I. Fleischmarkt 1, Depot 241.

Ügyeljünk a védjegyre, a mely a Máriaczell Szűz Máriát ábrázolja, a vörös színi csomagolásra, és az aláírásra, mely az oldali levő kép másolata.

HIRDETÉSEK jutányos áron felvételek a kiadóhivatalban

AJÁNLOTHATÓ BESZERZÉSI FORRÁSOK.

E rovatban közölt hirdetés csak egész évre adható föl.

A hirdetések szövege időközönként tetszés szerint megváltoztatható.

E rovatban közölt hirdetés minden egyes megjelenése 20. fillér.

VÁGÓ ÖDÖN

borbély és fodrász
üzlete Nagyatádon, a Széchenyi-téren
a régi takarékpénztár mellett.
Alapítottát 1870 ben.

Kiadó!

Kiadó!

Férfiruhákat

modern kivitelben és jutányos áron készít.

Császár Lajos

szabómester.

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

5252 5252 5252 5252

Órás és ékszerész.

Raktáron tart mindennemű szemüvegeket, Arany és ékszer forrasztását, jegy-gyűrűk készítését négykézzel és órák javítását jóállás mellett azonnal, pontosan Perlminds János Hunyadi-utca 9. sz. saját ház.

Forró Ferenc vendéglője a „Szarvashoz“

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca 254 szám.

Gyönyörű, modern, tágas étterem

Kittinó, házias étkezés, elsőrendű, közvetlen a természetől beszerzett italok

Minden csütörtökön és vasárnap zeneestély.

Az amerikai bazárban legnagyobb választékban, és legújanyos árban sarkoszoruk, és szallagok beszerezhetők

Békési Eleménnél Nagyatádon.

Csoktok és koszoruk készítését elővirágból szallag és fűszerttel legszébb kivitelben jutányos árral elvállalja.

HORVÁTH GYÖRGY, kertész

NAGYATÁD, Petőfi utca. 154 sz.

5252 5252 5252 5252

SZIJGYÁRTÓ és NYERGES

munkákat kitünő kivitelben és megrendelés szerint készít

Sárdinecz József

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Kiadó!

Hölgyeim! Nagyatádon, a Széchenyi-téren a „Korona-szálloda“ szomszédságában legkülönbözőleg megváltik

Nagyatád látványosságát Krammer Sándor női és férfi divatüzlete, a kaposihoz.

Kiadó!

5252 5252 5252 5252

ÚJ. Temetkezési vállalat. ÚJ.

Monvezetes ravatalok. ÚJ. díszes, ujáskókai fűrészt mátrá. EOE-SZEN ÚJ BERENDEZÉS.

MEZEY GÉZA Nagyatádon, a J. r. á. s. i. takarékpénztár épületében. — Temetőnk rendezését a hozzá szükséges összes kellékeket együtt vállalkozunk a legutóbbiban vállalni.

ÓRIÁSI nagy VÁLASZTÉK

Állandóan fali, zseb-, inga- és dísz-órákból, valamint, arany és ezüst dísz tárgyak, a ékszer, legszébb kivitelű

SOMOGYI ELEK órás és ékszerész

Nagyatádon, Kossuth Lajos-utca.

Órák javítását gyorsan és jutányosan jóállással eszközöl.

Tört arany és ezüstöt beszerel és bevált.

Kiadó!

Büky József

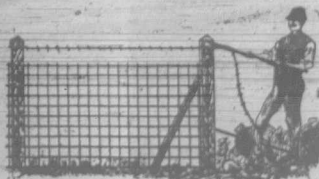
cs. és kir. uradalmi cserpező és fűdémester Raktáron tart mindenemű fedőanyagot. Elvállal és szakmába vágó mindennemű munkát és javításokat.

Nagyatád, Kossuth utca.

Bámulatatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány! — Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmánynyal!

Mezőgazdák és szőlősgazdák figyelmébe!

Baromfi-és nyul-tenyésztők figyelmébe!

A mai kor legolcsóbb, legjobb és legkönnyebben kezelhető sodronyfona, mely az összes eddigi sodronyfonaokat felülmúlja és az összes európai államokban, valamint az Északamerikai Egyesült államokban szabadalmazva van a

Hungária sodronyfona, (Horganyozott sodronyból készül.)

Szállítja: **ROTTER BERNÁT NAGYATÁD** vaskereskedő cég.

Gazdasági és varrógépek gyári raktára. A világhírű John-féle szab. mosógépek kizárólagos helyi raktára.

Mindennemű takaréktűzhelyek, a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Épületvasalások, vasgerendák.

„Szab. bácskai ekék és alkatrészek. Gazdasági vetőmagok.

„Cornélia” és „Sophiana” permetezők és alkatrészek. I. kekkő és raffiaháncs.

Szénkénevezők.

ÉPÍTKEZÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDEKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRÓDALMI HETILAPJA.

A NAGYATÁD ÉS VIDEKE GAZDAKÖRÉNEK HIVATALOS KOZLONA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor, félévre 4 kor, negyedévre 2 kor, egyes szám-ára 20 fillér. —
Megjelenik minden csütörtökön

FELELŐS SZERKESZTŐ:
dr. NEUBAUER FERENCZ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér.
Előzetést és hirdetésekkel ellátandó: Benyák János
könyvkereskedése.

A társadalom a magyar iparért.

Ira: Dr. Bogár Oszkár

A politikai alakulások arra engednek következtetni, hogy az önálló vámtérület és ezzel együtt a magyar nagy gyáripár megteremtésére jó hosszú ideig nincs reményünk. Ha csak valami égi csoda nem történik, úgy a közös bank szabaddalma meghosszabbították, mint 1917-ben a közös vámtérület is fenntartatik. Ez Magyarországra annyit jelent, hogy jó darab ideig agrrikultur államként maradjon. — Alig néhány éve, a magyar nemzet egyjuttelmen foglalt állást az önálló vámtérület mellett. Az illetékes kereskedelmi testületek, a kereskedelmi és iparkamarák, különféle kereskedelmi, ipari egyesülések, a gyárosok, iparosok testületi egyhangulag odanyilatkoztak, hogy a magyar ipar fejlődése érdekében az önálló vámtérület nélkülözhetetlen, mert a zsenge magyar ipar védőósmok nélkül keptelen a fejlettes osztrák iparral a versenyt felvenni.

Sajnos a politikai helyzet arra mutat, hogy a nemzet ezen vágya is az álom birodalmába került. Pedig azt, hogy a nemzetnek új anyagi, erőforrásokra van szüksége, azt a

minden mértéket meghaladó amerikai kivándorlás igazolja. A tökéletesülők gépek a mezőgazdaságban mind több munkaeort tesznek fölőselegessé és ezt csak a fejlődő ipar tudná lekötöni. Bizonyítják ezt a külföldi ipari államok példái. Németország kivándorlása a nagy ipari felpézdülés óta rohamosan csökken. Ma tized részese vándorol ki a németek közül, mint 1881-ben. Angliából Amerikába alig vándorolnak ki, holott az angolok Amerikában is ottlön érezhetik magukat, hiszen ugyanazon nyelvet beszélik, majdnem ugyanazon társadalmi viszonyok közé kerülnek. A magyar kivándorlás azonban, — annak dacára, hogy a magyar paraszot künn lenézik, megvetik, megalázoan bannak vele, kiuzsorázzák — mégis nőtőn nő, mert bizony a magyar parasztnak odakünn még így is jobb dolga van, mint itthon.

A kivándorlás rengeteg mérvét kizárólag az ipar hiányára vezethetjük vissza. Mutatja ezt az, hogy a legfontosabb kivándorlás oly vidékekről történik, ahol a népet csak iparral lehetne visszatartani. Legtöbben a terméketlen vidékekről, a tótok közül vándorolnak ki.

Mivel politikai téren hiába várjuk az önálló vánsorompo felállítását, a magyar társadalomnak kell akcióba lépnie és a magyar közön-

ség szívós kitarásának kell pótolnia a védőósmok hiányát. Erős társadalmi mozgalmat kell újra inditanunk a magyar ipar érdekében.

906-ban a tullpán-mozgalm idején megindult ez a törekvés, de hála a magyar ősi erénynek — a kitarás hiányának, a mint keletkezett, el is aludt. Meg a közönség emléte, hogy politikai téren is sikerül az önálló vámtérületet megvalósítani. A társadalomnak újra sorompóba kell lépnie.

Nem mondhatjuk, hogy a tullpán mozgalom, teljesen hatástalan maradt. Az osztrák gyárosok megéreztek az időszelét és azóta mindent elkövetnek, hogy áruikat, még törvényeséttel is, — magyar eredetűeknek tüntessék fel. Folyton olvashatjuk, hogy oly védőjegyekkel igyekeznek áruikat ellátni, a mik azokat magyar eredetűeknek tüntetik fel. Árpád, Szent István, Hunyadi, Rákóczi névvel ellátott védőjegyeket próbálnak a védőjegylistomba becsempészni, a miket a kereskedelmi miniszterium természetesen visszautasít. A napokban egyik brünni gyár a „Betűdrávaszon”, egy másik pedig „Petőfi és Rákóczi Gomb” jelzéssel próbált szerencsét a belajtosomzásnál, — természetesen hiába.

Mi sem mutatja ennél jobban, hogy maguk az osztrák gyárosok

Nagyatádi Hirlap tárcája

Gilberte.

Gilberte míg unokafivére leforrázva és megförtén ott állt a zsmólyszéken, vidáman felt-vett a szobákában, mely olyan volt, mintha az ő bája és Ifjusága részére készült ékszer tartó lett volna. Élének mozdulatoknál vázában gömözösi egy óriási orgonavirágcsokrot, melyet az inémet szedett a mezőn. Időről-időre bolondos nevetésben tört ki és jean egyre kétségbeesettebben tekingetett a csokor felé, mely mögli a kacaja hallatszott.

— Hogy én a feleséged legyek, szegény Jeannot. De hiszen ez bolond dolog! Ugyan honnan vetted ezt az ötletet?

A fiatalember úgy nézett unokahúgára, mint egy megvert kutya.

— Te szerelmes vagy valakibe Gilberte?

— Óh dehogyl! Senkibe. Huszonnégy éves korom előtt nem is teszek. Férjhez pedig nem megyek, sem hozzád sem más-hoz. Ezt persze bizarrnak és valószínűtlennek találod. Én már csak ilyen vagyok, s

engem olyanok kell venni, amilyen vagyok, vagy helyesebben, engem sehoggy sem kell elvenni! Én nem születtem feleségnek. Én félben maradt fü vagyok! Amit egyedül szerelek, az a függetlenségem és szabadságom. Vagyis az a szabadság, hogy teljese szerint kijárhassak a házból és meglátogathassam az áruházakat, a muzeumokat, a kiállításokat. Én az életet magpári szeretem, azokért az apró örömkéért, melyeket nyujt. Hiányom semgiben sincs. Kacér vagyok ugy-e? Igen, kacér, a magam kedvéért, de nem a másokéért! Örülök a szép ruhának de azzal nem törődöm, hogy a szomszédok milyennek találják, hogy magamra vállaljam a háztartás terhét és rab-szolgává legyek.

Husz éves koromig nem tudtam, hogy mi a jó idő... Atyám meghalt eb-beli kétségbeesésében, hogy anyám nem tudta oly boldoggá tenni, amint óhajította volna... Ha most mama olyan öreg és összelőrott, annak ez az oka...

— Te beszélni fogsz neki az ójmitomról?

— Ah egészen nyugodt lehetsz! Ó nem olyan, hogy a kötelet rákényszerítés a nyakamra! Tehát Isten veled, de harag nél-

kül... És ne vágj olyan kétségbeesett arccal, te nagy gyerek! Majd találaz maiak, gazdagabbat mint én vagyok... Csókolj meg és erről többé szó se essék.

Gilberte kissé ellágyult, mikor a fiatalember szemében könnyeket látott csillogni. Mindazonáltal vidáman feleje nyom-ta szeméklapját és kituzkolta a folyosóra. Aztán odaszaladt az ablakhoz, hogy távozását lássa. A fu az utcán sarokhoz érve meg egyszer visszafordult és kongyörgő tekintélet vetett rá. A legny-folkacogott s egy virágzó orgonágot dobott utána.

Este a vacsoránál anyja mosolygogva így szólt hozzá:

— Te ma nagyon vidámnak látszol. Mi történt veled.

— Megkértek feleségnek.

— Ugyan ki?

— Jean! Igen Jeannot unokatestvér.

Egészen belém van bolondulva.

— Nos és?

— És én kosarat adtam neki. Termé-

szetesen.
És szávaif oly határozott fejmozdulattal kíséerte, hogy utjaja egy szót sem mert többé szólni.

várják és természetesnek találják a magyar társadalom megmozdulását, csak a magyar közönség nem akar eszmélni és keleti lanyhaságról lefenni.

A legelső teendő az lenne, hogy a hivatalok legalább hajtsák végre azt a — még a koalíció idején kiadott — miniszteri rendeletet a mely minden magyar hatóságnak, hivatalnak — köfelességévé teszi beszerzéséről a magyar cikkeket előnyben részesítését.

A tanárok tanítók, dicseretreméltóan követik esztendő őta azt a szép szokást, hogy a tanulókat, különösen a felsőbb osztálybelieket felvilágosítják a magyar ipar pártolás fontosságáról.

A kereskedelmi és iparkamarák több ízben felszólaltak, hogy a közönség nem törődik a magyar iparral, sőt még a közhivatalok sem tartják megük a magyar iparpártolást előíró miniszteri rendelethez.

Nem szükséges ezen célra más, csak szívos, örölyes, fáradságot nem ismerő szervezés. Hozzá kell szoktatni a közönséget ahhoz, hogy magyar eredetű árukat kérjen. Az élelmes kereskedő majd gondoskodik annak beszerzéséről bizonyos, hogy ezen az uton hamarabb el fogjuk érni, hogy a kereskedő mint ezt a tulipán mozgalom idején láttuk cég tábláján tünteti fel, hogy nála magyar eredetű áruk kaphatók.

Kedzetnek elegendő, ha egy-egy társas-kör, kaszinó, olvasó-kör stb. veszi kezébe az ügyet és nyilvános helyeken korcsmákban, vendéglőkben kávéházakban, klubok helyiségeiben, iskolákban, esetleg közszépvárosi hivatalokban falragaszokon, plakátokon hívja fel a közönség figyelmét a magyar iparra. Nyomon fogja ezt rövid idő múlva követni, hogy a kereskedők hívják fel hirdetésekben és körlevelekben a magyar árukra a közönség figyelmét, a mit ma sajnos, csak elvéve látunk.

A mint a mozgalom nagyobb méreteket ölt, gondoskodni kell arról is, hogy a közönség tájékoztatva legyen hitelesen a felől, hogy mely kereskedő tart tényleg magyar árukat.

A mozgalom fősikere természetesen a sajtó magatartásától függ. A hogyan a magyar sajtó eddig viselkedett, abból bizvást meríthetjük azt a hogy az olvasóközönséget a magyar iparpártolásra buzdítani és ezt a kérdést állandóan napirenden tartani fogja.

Milyen pályára menjenek a nők.

A nő kevés kivétellel, inkább a családban szeretné keresni tevékenységének körét s csak akkor lép a kenyerkereső-pályára, ha a hivatottság vagy a szükség és kényszerűség kergeti rá. De akkor is végsőként mindig a férjhezmenés eshetősége lebeg lelki szemé előtt. Tapasztalhatták sokszor, hogy milyen gyönyörűséggel s készsággal örömmel velük suttba a leányok a legszébb oklevelet is, ha egy szerellett férfitól léphetnek házasságra. Ezért aztán nem is készülnek kellő komolysággal és elszántsággal a kenyerkereső — pályára. Működnek ott lappang titokban a lelke mélyén ez a gondolat:

— Minék törjem, marjam magama, annyira, amikor előbb-utóbb ugys férjhez megyek.

A kenyerkeresettel való foglalkozást a legtöbb nő csak átmeneti foglalkozásnak tekint s nem is készül rá kellő alaposssággal. Sajnálják azt az időt, fáradságot és költséget, a amelybe az alapos kiképzés kerül. Az olyan pályát páldául, amelyre 4 — 5 évig kell készülni, hacsak lehet elkerülni. Azokat a pályákat szeretik a legjobban, amelyek rövid időn belül elkészülhetnek. A végük a polgári vagy felsőbb leányiskola 4 osztályát, a legjobb esetben a kereskedelmi iskola egy éves folyamát, vagy végig hallgatnak 1 — 4 rövidlehellet kurzust és ezzel be is fejezik kiképzésüket. Csak természetes, hogy ilyen kevés készü-

sséggel nem boldogulhatnak kellőképpen a kenyerkereső-pályán, hanem vagy lesoznak róla egészen, vagy pedig csak az alantasabb munkákról tölthetik be rajta.

Kiváló szakemberektől hallottam, hogy Magyarországon majdnem ötven százalékal nagyobb a kereslet a kelően kiképzett nő munkás iránt, mint a kínálat. Először nagy cégek kijelentették, hogy kénytelenek külföldi portékat vásárolni és idegen munkáerővel dolgoztatni, mert ideháza hányúrik az alaposan képzett nő munkás. Alapos tudás nélkül nem lehet semmiféle pályán boldogulni. Ne sajnálják tehát a nők a teljes kiképzésre szükséges időt még akkor sem, ha azzal a biztos tudattal lépnek be a kenyerkereső — pályára, hogy előbb-utóbb férjhez mennek. Gondoljuk meg, hogy az alapos készülttségnek az életben bármikor hasznát vehetik, mert a hírtelen sorcsapások ellen nem véd meg a legholdogabb házasság, a legnagyobb vagyon sem. A szerel, gondos férj megbetegedhetik vagy meghalhat, a vagyon pedig elpusztulhat. Milyen áldás, ha ilyen kétségbeesett és válságos pillanatokban a saját erőnk és tudásunkra támaszkodva nézhetünk farkasszemet a sorsal s azokról is gondoskodhatunk, akik ránk vannak utalva. A tudás és készülttség nem ártott meg senkinek, ellenben a hiánya mérhetetlen szenvedésnek, nélkülözésnek és megalázódásnak volt már forrása. Keressék a produktív pályákat, amelyek megelik fáradságuk gyümölcsét. A legr produktívabb pályát — most a kereskedelmi és az iparművészeti pályát. A tudományos pályát közül az orvosi és gyógyszerészit pályát lehet ajánlani. Az utóbbi azonban csak akkor, ha az illető nő igazán nem számít a férjhezmenésre, mert az orvos, ha hivatását komolyan veszi, nem ér rá a háziartással és a gyermekneveléssel foglalkozni, a diplomát pedig kár a fiókban pihentetni. Legmódobb pályát jelenleg a tanítóóni és a posta — meg a vasuti — hivatalok-női pályát, amely annyira tulzafutott, hogy annak akinek nincs jó pártfogója, 10 — 15 évig is el kell várni, míg kinevezik.

És még egyet: a házasságra való kitérés ne legyen kerékkötője a hivatásra készülő nőnek, hanem buzdítója és serkentő-

Vacsora után Gilberte visszavonult szobájába, hol különös elégtételt talált abban, hogy magát tükrében szemlélje. Naiv büszkeséggel töltötte el az a biztos tudat, hogy valaki szerelmes beléje. Pözögt a tükör előtt, hajlongott, haját megmagazgatta s szerelmesen nézett saját képmására. Aztán így szól:

— Imé egy nő, aki kívánatos a férfiak előtt.

Aztán csókot dobott magának.

— Szeretlek kis Gilbertem és soha senki mást nem fogok szeretni! Jó este! Aztán lefeküdt és gyönyörű álmal voltak az aralomról és a függelenségről.

Jean megkísérelte újra és újra szóba hozni az ügyet, de Gilberte mindannyiszor kinevette. Egy este aztán komolyan megparagudott és így szól:

— Hallgas meg Jean. Ha ezentul is a házúkhöz akarsz járni, úgy hagyd föl ezzel. Végre unalmas! Ha én egyszer azt mondom, hogy nem akkor nem!

Aztán karontógia a fiatalembert, s engedelmőleg hozzáléte:

— Hát nem jobb, ha azok maradunk, amik vagyunk: két jó pajtás!

E naptól kezdve mintha Jean megváltozott volna. Ráadta fejét a munkára s úgy látszott mintha nagyratörő ambíció fogta volna el. Szorgalmasan tanult, letette a vizsgáit és kitüntetéssel megszerelte a jogi doktorátust. Gilbertének csak ritkán fordult meg és szerelmét sóhasan hozta szóba. Két év mulott el így. Jean ügyvédi iródtát nyitott Párisban keresett védő lett s egy felülénst kelt per révén egy csapásra nagy hírnévre tett szert.

Gilberte nagy elégtétellel így szól magához:

— Míndez éreitem van! Ha tanul és dolgozik azt az én kedvemért teszi.

Egy szép illatos május nap estéjén Jean azzal lepte meg a két nőt, hogy eljött hozzájuk vacsorára. Gilberte, a fiatal ember kézzorításából érezte, hogy ma beszélni fog a szokatlanul ünnepléses megnadulástog érzett. Egygyel több ok, hogy hidegnek és közöngöznek lgyekezékek látszani.

Még fényes nappal volt, mikor asztalhoz ültek s az ablakon át ragyogva beömlött a nap sugar. Gilberte úgy találta, hogy Jean csinosan s nagyobb gondossággal van öltözve, mint egyebkor. Azonfelül a szemek is élénkebben csillogtak.

— Várj csak majd később gondolta magában.

— Kedves hölgyeim — koccintott poharukkal Jean — örülök, hogy önök az első akikkel egy örvendetes hírt közölhettek. Megnásülök.

Gilberte csak lassanként értette meg a mondatot. Mikor megértette, úgy érezte, hogy megfullad. Aztán összeszedte magát. Hírtelen gratulált a fiatal ügyvédnek. Vajon szép-e a jegyese? És gazdag?

— Gyönyörű! A hozományja kétszáz ezer frank. Majd be fogom Önöknek mutatni Önökkel már ismeri. Gilberteről már tudja, hogy esze és zive van.

Gilberte hangosan felcokogott. — Főleg ezse. A ziv nálam mellékes. — Igen. Hiszen te félbenmaradt fiú vagy.

És különösen tekintettel nézett rá.

Jean tárcájában ott volt jegyessének arcképe. Gilberte lázasan utána kapott. Csak ugyan szépnek találta. Szeretni fogja mint a nővérét.

Aztán tapsolni kezdett.

— Anyám! — szólt vidáman. Ígynk meg egy üveg pezsgőt a fiatal pár egészségére.

je. Gondolják meg a nők, hogy az alapos készütséggel és tudással a férjnek nemcsak szerelő felesége, hanem hűségessé segítő hájra is lehetnek mindenkor baj és gond közepette. Ha a férfi meggyőződik róla hogy a nőben segítőtársára lel, akkor ő is könnyebben fogja magát rászánni a házasosságra és nem keresi a során való kénytelést egyedül a gazdag mennyiség megszerzésében.

A méntelep.

Tulajdonképen úgy kellene mondani: mén a telep — Nagyatádról. Egy lelkes gazda szorgalma és ügyessége hozta ide 23 évvel ezelőt.

Jól tudjuk, hogy a katonai intézmények elhelyezése körül micsoda ádáz küzdelem szokott kifejődni és nagy, gazdag és intelligens városok is csak micsoda nehéz utánjárás és áldozatok árán jutnak hozzá valami katonasághoz.

Épen azért községünk irántában hervadhatalan érdemeket szerzett az, a ki a mi áldozatokra nem képes, szegény kis községünket saját ügybuzgalmából a ménteleposztálylal gazdagította. Igaz, saját, igen helyesen felfogott érdekében is tette ezt, de vajjon minden ember részéről feltételezhetnénk-e saját és bősége érdekeit iránt ilyen éber figyelmet? Nem-e igyekezne más a létesülést egyedül a községre tolni?

Huszanhárom éve gazdagítja községünk életét a méntelep osztály. Egy félszázad huszárság 2-3 tíz 1-2 állatorvos anyagilag is tetemes föggyaszt és hozzá véve a telep szükségleteit, igazán jelentékeny kereskedelmet és forgalmat jelentett.

Azonban azokon kívül is, a kik közvetlen szolgálatok útján jutottak a méntelep révén előnyökhöz, kultúra és társadalom terén is sokat jelentett a katonaság, több intelligens egyén és család községünk e tekintetben igazán szegény mivoltára nézve.

Huszonötve volt ez az intézmény, melyről — egyedül — ismerős egy fővárosi lap szerint — Nagyatád a nagy világban, biztosítva számunkra. Ez az idő most lejáróban van és a folyó esztendő aktualissá tette sorának eldőlését.

Hogy egy ménteleposztály megnyire nem tartozik gazdaságilag és kulturális a csekélységekhez, azt legjobban igazolja az a tülekedés, mely innen való elköltözésének lehetősége folytán keletkezett azon helyek közt, melyek netalán számba jöhettek új elhelyezésre nézve.

Kaposvár, Dombóvár. Pécs és kitudja még milyen már intézményekbe gazdag s vagy fekvésre nézve őriási előnyökkel rendelkező községek beálltak a küzdők sorába, önként ajánlottak fel a földművelésügyi miniszteriumnak számos előnyt, csak hogy mellettük döntson.

És míg a helyek, jól fölfogva a ménteleposztálylal járó előnyöket, járnak kelnek, mindent megmozgatnak és a fővárosi lapokat is tele-töltik amináló hírekkel, az a község, mely ezen dűlekedésben egyedül csak vesztes lehet, Nagyatád, tétlenül nézi mindazt.

Gyalázatos nemterődőmséggel, alamuszissággal, pártatlan restséggel vádolhatja meg községünk előjáróságát és tisztviselőit, a ki csak a lapokból van a dologról informálva. Mert nem tudja azt, hogy községünk

feltételénél áll szemben a ménteleposztályt itt maradásának nagy elköltözésének kérdésével.

Szegény, vagyontalan községünk bármilyen áldozatra képtelen, de ennek az áldozatnak az esetleges mibenléte is: lehetetlen, mert hiszen a ménteleposztályt itt már megvan, adva vannak léteinek feltételei és normálisan felfogott magánérdekek is már kellene biztosítsák itt való megmaradását.

Az adott keretek megszabják jövőbeli létének feltételeit is és az egész egy pusztá «zeb» kérdés, mely oly fájdalmasan dőlhét el a községre nézve.

Az állam által fizetendő bőségszeg nagyságának kérdése dönti el egymagában azt, hogy Nagyatád megtartison vagy elveszitsen egy kultúrjárásra nézve fontos intézményt.

Tehetetlen rennatióval, a tehetetlenség vergődő érzelmével és fásult lemondásával nézik a kérdésnek elődte el.

Nem bizunk semmiben, nem hiszünk senkinek, tudjuk, hogy a méntelep megmaradása oly magasban isteni kégelem lesz a mi nem Nagyatád által, de nem is a Nagyatádon lakók által, fog eldönteni.

Ilyen magasabb kegyelemre pedig nem számítatván biztosra vesszük, hogy a ménteleposztályt is elveszítjük.

Erdősökonya bucsuja Szalóky Dánieltől.

Megható, szívet-lelket megélt ünnepeleltetésben részt vevő erdőcsökonyai ref. egyház 44 éven át volt hűséges tanítójának, a tanítgy kiváló munkásának, a most nyugalmra vonuló Szalóky Dánielnek, t. hó 11-én egyháztól való elbűcsúzása alkalmával.

Az ünnepegy, amelyen nt. Nagy Lajos eszéres és ngs. Szabó Kálmán egyházmegyei gondnok urak, mint a b.-somyogi ref. egyházmegye képviselőin kivül számos jelenlétek meg egy tanítói karból, mint a község s környék minden rendű és rangú érdeklődő közönségéből, a következőképen folyt le:

Jelzett napon, a délelőtti tisztasított időben, a szülőfalusi megélt templomban előszörban is az ünnepegy tanító mondotta el búcsu-beszédét, amelyben mindegy röviden összefoglalta azon írányelveket, amelyeket a gyermeknevelés terén hosszú tanítói pályáján követelt s, egyszermind kamoly, intye-kéző szózatot intézett a szülőkhöz, hogy szigorú vallás-erkölcsi nevelésükkel járuljanak hozzá a tanító feladatának megkönnyítéséhez, működése sikeréhez.

A könykre indító beszéd után Nagy Lajos eszéres intézett búcsu-szavakat az ősz tanítóihoz az egyházmegye nevében. Majd Halka Sándor helybeli lelkes az egyház búcsu-üdvözletét foglalmcsolván — Szabó István országgy. képviselő mondott mélyen átértett búcsuszózatot az összes élő — jelen s távollevő tanítványok nevében. Megható jelenet volt, amikor Szabó István, az egykori tanítvány — beszéde végén könyözve kezét csókoló a szintén könyözött meghagott volt Mesternek.

Szabó beszéde után a helybeli dalára énekelte el a „Búcsuzóra” kezdett éneket, amely nek végső akkordjait után Kiss János, algonok, olvasókori alelnök volt búcsút az ünnepegytől a helybeli olvasókör — dalárda stb. mint az ünnepegytől általokott intézmények nevében és képviselőiben.

Az összes elhangzott üdvözlésekre ünnepegyt meghagottán, könyözve válaszolt: „Végre — egy szép alkalmi szótárszer elenek-lésével befejeződött a megható búcsú ünne-

És-féltelenül jökdévtől egész este.

Mikor Jean elbűcsuzott Gilberre megint az ablakhoz futott, mint valamikor régen hogy Jean fűvözését lássa.

A fiatalember gyorsan ment, mint azok szoktak akikre boldogság vár. Az utcasarknál befordult és eltűnt — anélkül, hogy visszatételezett volna.

Gilbert ott áll az ablaknál és sokáig nézte a népieten utcát.

Azután az édes anyja lábához borult és faldokló zokogásba tört ki.

Ira: *Auguste Villeroy.*

Búcsuzó Szalóky Dánieltől.

Kint a szabadban sárgul a levél,
Ide bent köztünk néma zokogás.
A kit könyözünk, nem halt meg, még el,
De nem lesz köztünk mint derek munkás.
Sok nemesnek, szépnék voltl átktatója,
De az életnek csak szerény napszámosal!

Bár fáradt testednek édes a pihenés,
De azért szíved mindig visszavágy.
Mint fecske, mellget el hi a goudviselés
Rég: fészékre, mindig visszavágy.
Te és visszavágyol, hol legszébb napjai
Elmulnak életedek, sok boldog órái.

A pálya szerény volt, nem volt hatalmi,
Annál szebb volt rajta a munka, a lelt,
Lehetne e bárhol több nemeset létni.
Mint az, a mit ézen búcsuzó művelt.
A kit mindenkor egy nemes csel vezetett
A legszebb éremje a haza szeretet?

Ezen határszéll csendes falucsikára
Vonzád az egész ország figyelmét,
Bátran mentél bele mindig a csatába,
Néped nem adta fel soha az életét.
Ezredéves elnyomott igazságunkat
Elvesztetnek hiini egy percig sem hagytad.

A szepet és a jót te híven pántáltad,
Az igaz ügynek voltál kerjesze.
A nemes eszmét szentül munkáltad,
Veled dobogott népednek szíve.
S ime a nemzet veled egyált ért
És vezet é te seregéből kért.

Nemes vezetünknek is te vagy az aljja,
Mert te adtd neki a szent tudományt,
Ki igazságunkat elveszni nem hagyja,
Aljja isten benn a derek munkáit!
Te tanítád rá, hogy ennek a nemzetnek
Fiat rebzolgók többé nem lehetnek.

A mint látom néha könyvelőbád szemed,
A mint szettekinlél tanítványaidon,
Őrlégy szivedet a gyermekek szeretet,
Órháth a lelked dicső muladon.
Egyik tanítványod deresdők hájjal
Búcsuzik, s a másik, bűjós gyermek árccal.

Érezük mindnyájan nehéz a válás
Azoktól kiket híven neveltél.
Kik közül már sok a nemes munkás
Hazánk javára; kit szentül szereltél,
Szerecs mindenki ugy e drága hazát:
Mint a hogy te szívvel lélekkel tanítád.
Ótvör-Könyl, 1910 szeptember hó.

Ist. Takács János.

pély, amely hiszünk, sokáig emlékeztében fog maradni úgy az ezen ünnepelésre méltó ósz-tanítónak, mint az összes jelenvolóknak akik azzal a kíváncsival szívóknak "hagyják el a templomot, hogy a jó Isten még igen soká élessé, és tartós mag A gyermeknevelés, a tanítgye buzdó, veterán munkásdát — a jól megérdemelt nyugalom idején.

HIREK

— **Mérvizgálat Nagyatádon.** Somogyvármegye alispánja a nagyatádi járásból magánúton vizsgálatát Nagyatádra 1910. évi december hó 7-én—delelőtt 10 órára tűzte ki.

— **Elmarad a népfelkeltési szemle.** A honvédelmi minisztérium a folyó évre kitűzött népfelkeltési szemléket elhalasztotta a kolera járvány fellépése miatt.

— **Hímzőtanfolyam Nagyatádon.** A Singer varrógép részvenytársaság varrógép vevői részére Nagyatádon a volt Kramer-féle üzlethelyiségében ingyenes hímzőtanfolyamot tart szeptember 20-tól október 4-éig.

— **Terjed a kolera.** Hivatalos értesítések szerint Tolnavármegyében több kolera gyanús betegség fordult elő. Nevezetesen Dumaföldváron és Székszárdon történtek megbetegedések. Mindezek következtében tolnavármegye alispánja a paksi és báta-székri országos vásárokat a mohácsi és baranyavári búcsukat betiltotta, ennek felgámányaként Somogyvármegye alispánja is a Tolnavármegyével szomszédos kaposvári, szigetvári, igáli és tabi járosokat a szeptemberi és októberi vásárokat betiltotta.

— **Horvát bán rendelete.** Marcali járásban a szarvasmarhák közt fellépett száj-és köröm fájás járványos betegség következtében a marcali járás területéről Horvát országba szarvasmarha bevitelét rendeltetik betiltottá.

— **A vármegye közegészségügye.** A fennsúlyos kolera-veszedelmre való tekintettel, a belügyminiszteri rendeletben előírt összes óvintézkedések foganatosítva lettek. Az udvarok, kutak, vendéglők, középületek, utcák megvizsgálatok. A tett óvintézkedéseket a vármegye veszélyeztetett pontjain: Barcsban, Zákányban, Kaposváron a tisztifőorvos felvizsgálta.

— **Az élelmiszer hamisítás ellen.** A földmivetésiügyi miniszter leiratolt intézkedést Somogyvármegye törvényhatóságához, amelyben a miniszter arra nézve kér véleményét, hogy minő intézkedésekkel véli az alispán megszüntethetőnek az élelmiszer hamisítását. — Az alapán e tárgyban legközelebb ankétet fog egybebívni.

— **Az ellenőrzési szemle elmarad.** A honvédelmi minisztériumnak rendelete alapján a közös hadsereg és a honvédség legénységének ellenőrzési szemléje a folyó évben elmarad. A tartalékos tisztek, tisztviselők hadapródok és hadapródjelöltek bemutatkozásán azonban az eddigi módon ez évben is megfog tartatni.

— **800 korona jutalom a megtalálónak.** Mayer Dávid Bernát pozsonyi születésű 22 éves izraelita, nőtlen, joghallgató még 1909 évi szeptember 6-án Pozsonyból elült s azóta nyomára akadni nem tudtak. A pozsonyi rendőrség a hatóságokat nyomasztó végett megkereste azzal, hogy aki az elültnek nyomára vezet a hatóságot és éltve vagy halva leendő felállítását lehetővé teszi, annak szülei 800 korona jutalmat fog fizetni. Az elültnek személyleírása: terme-

te közép, arca hosszús, haja és kék. Bajusza-felece, szeme barna, orra és szája rendes, ajkai duzzadtak, fogai épek. Különös ismertető jele: fejének baloldalán a nyíl alatt egy fehér folt. Jobb kezének gyűrűs ujján egy oly kis vörös köves-peccet gyűrűt viselt, hogy azt újjáról eggyáltalán nem volt képes lehuzni. Nagylátszerete: beszél magyarul és németül. Férhenneműje. M. B. vagy M. E. betűkkel volt jelezve. Felállítás esetén a pozsonyi rendőrkapitányság értesítendő.

— **Mennyi adó folyt be?** Somogyvármegye adóhivatalainál augusztus hó folyamán az alábbi befizetések történtek egyenes állami adó címen: Kaposvári adóhivatalnál 219.475.33, a szigetváriánál 125.301.34 az igalinnál 53.863.34 a csurgónál 87.168.60 a lengyeltőlénál 65.191.65, a marcalinnál 93.226.73, a nagyatádinál 154.491.14, a tabinnál 91.475.88, összesen 889.471 korona. Egybeösszehasonlítva ezen eredményt a múlt év ugyanezen havának eredményével 171.606 koronával több adó fizetettelt be.

— **Segítsünk szerencsétlen embertársaink.** Bajmicska községben, folyó évi május hó 11-én dühöngött széllyharban tűz ütött ki és 29 lakóház, 29 mellék épült, 4 drb. sertés 4 drb. szarvasmarha és nagy mennyiségben szárnyas állat lett a tűz martalékává. A tűzkar értéke 63541 korona, melyből csak 46240 korona térült meg biztosítás után. Ezen kívül az április 24-iki fagy a község főjövődalmi forrását képező bortermést tette tönkre a még megmaradt szőlő és gabona termést, pedig a május 13-iki jégverés teljesen elpusztította s így a község lakosságának biztosítás után meg nem térült kára a 75000 koronát meghaladja. E község lakossága a tönkszelére jutott s csak a jó szívú embertársainak segítségével érthető meg az ismétlők, a gyűjtésre felhívásokat bocsájtottak ki a hatóságok.

— **Verekedő némbor.** Besenyőben folyó hó 11-én reggel Vinuce Erzsébet öz. Krausz Kálmánné korcsmárosnét egy vas gereblyével úgy megverte hogy 20 napig gyógyuló sérüléseket ejtett rajta.

— **Késelő suhanéz.** Herezsnjén a korcsmában f. hó 11-én jól beborított Csordás János és Horváth István heresznyei lakókók az utcára kerülve szörnyűséggel keveredtek, melynek következtében a lakókókás lett, melynek következtében Horváth Csordás késelő megszúrta és rajta nagyobb sebet ejtett, persze hólyosle jutalom nélkül nem marad, mert a bíróság fog gondoskodni róla.

— **Elültet egyének.** Saszik József állami gyermek menhelyből Gyenes Lajos szigetvári lakosnak gondozásra kiadott 13 éves fia folyó hó 7-én gázdajától megszökött. A hatóság körözti, felállítás esetén a szigetvári főszolgabíró értesítendő. — Reinis Mátyásné 25 éves és 4 éves leánya f. hó 1-én Szigetvárról eltűntek s azóta felállításuk nem voltak. Felállításukról a szigetvári főszolgabíró értesítendő.

— **Tűzek.** Kisbajom községben folyó hó 11-én éjfel Pataik Ferencnek; — 14-én pedig Kovács Zsigmondnak szerűs kerfjében volt gabona és szalma-kazajja elégett. A tűz gyújtogatásból keletkezhetett, mert ott a tűzek gyakoriak, a lakosságnak is erős gyanuja van. — Szabáson folyó hó 17-én Hagyárosy Gyula felkén tűz ütött ki, azonban a tűzoltók gyorsan elfojtották. Elégett egy motor céplőgép egy része, mentő szekere s egyéb alkatrészek, és 48 kereszt csépehellen gabona. A tűz a munkások gondatlanságából keletkezett.

Rendelésszerűen

készült

átmeneti kabátok

felöltők,

utczai öltönyök,

elsőrangú kivitelben és jutányos áron

kéaphatók

Deutsch F. Károly

és Társa

férfiszabóknál

BUDAPEST,

IV., Ferencziek-tere 2.

Szőlősgazdák!

Homokon át kötött földön.

A ki borait mindenkor jó áron és hamar akarja eladni, Bitesen Delaware szőlőt szántóföldekre is, és ha a hiányzó tökéit ezzel pótolja, az ilyen vegyes bor olyan finom lesz, hogy drága és hamar elkel.

Ezt bizonyítjuk, kik már termelték és bizonyítják a nagy borkereskedők, a kik 60-80 koronáért is megveszik hektóját, ha százezer hold birtok területe is. Permetezés nélkül a múlt évben is perenospóráktól mentes nagy termést adott (holdanként 35 hektó.)

Veszoról árjgyétek ingyen és bérmentve.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos,
KÖLY Bihar-m. Pósta távirda
és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

AZ ELISMERT LEGJOBB, LEGELTERJEDTEBB MAGYAR NAPILAP

AZ UJSÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Rákóczi-ut 54.

Főmunkatársak: Horecz Ferencz, Kenedi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön.

Szerkesztő társ: dr. Agai Béla.

Előfizetési árak: 1 óra 2 kor. 40 fill., negyedévre 7 kor.,
fél évre 14 korona, egész évre 28 korona.

Nyomdai,
könyvkötői
munkák
jutányos
árakért.

levél- és lapgyártás.

Benyák János, Nagyatád.

Könyvnyomda, könyvkötészet, könyv-, papír-, író- és rajzszerek kereskedés.
Országos nyomtatványraktár. Raktáron nem levő nyomtatványt leggyorsabban szállítók.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Uzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író-, fogalmi, itató és ivlevélpapírt. Rajzlapot és kartont egész ivekben és felvágva. Egyszerű és finom dobozlevélpapírt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönbön mindenféle írókészletek és rajzszerek.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi nyomatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésebb kivitelben. Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb bál meghívók, névjegyek szóval mindenféle alaku és kivitelű nyomatványok pontos és izléses elkészítését —
*** jutányos árban. ***

Kérem a nagyközlönséget arra, hogy nyomdámot felkeresni sziveskedjenek.

jelölt szerekben.

Videki
megrendelések
gyorsan és
pontosan
csakzólótnak.

lelkek és palákban.

A REKLÁM

Allandó, észérű és ügyes reklámok azok minden gyári-, kereskedelmi-, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életelő eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben legjobb és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-kört 41. ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és pártatlan pontossággal eszközölnék hirdeléseket és reklámokat az összes budapesti és külföldi lapokban és naplókban.

256 kilónap társaságos bérlete!

Költségvetések és Telefon
tervezetek ingyen! 12-06

Köhöges, rekedtség és hurut-ellen nincs jobb a Réthy-féle

PEMETEFÜ CZUKORKÁNÁL.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és hálaizolattal Réthy-félet kérjünk, mivel sok hasznofalant utánzat van.

1 doboz ára 60 fillér.

Csak Réthy-félet fogadjunk el!!

BRÁDY-féle gyomor-cseppek

A MÁRIACZELI SZŐZ MÁRIA védjeggyel ellátva.

meyleket Máriaczell - gyomor-cseppeknek nevezi a nép. harmincz esztendő óta ugy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háziatásban. E cseppeknek utóérteletlenül jó hatása van: mindenféle gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, tej- és gyomorgörcsök, hányás, álmatlanság, vérzegényesség és sápadtság ellen.

Kapható minden gyógyszer-tárban. „Egy kis üveg 60 fillér, nagy üveg 1 K 40 fillér, 6 üveg érteletlenül jó hatása van.” Mindegyiket a Magyar Királyságban, Wien, I. Fleischmarkt 1, Depot 241.

Ügyeljünk a védjegyre, a mely a Máriaczell Szűz-Máriát ábrázolja, a vörös színű csomagolásra, és az aláírásra, mely az ottal levő kép másolata.

HIRDETÉSEK jutányos áron felvételt a kiadóhivatalban

AJÁNLHATÓ BESZERZÉSI FORRÁSOK.

E rovatban közölt hirdetés A hirdetések szövege időközönként tetszés szerint megváltoztatható. E rovatban közölt hirdetés minden egyes megjelenése 20 fillér.

VÁGÓ ÖDÖN

borbély és fodrász
üzlete Nagyatádon, a Széchenyi-téren
a régi takarékpénztár mellett.
Alapított 1870 ben.

Kiadó!

Kiadó!

Férfiruhákat

modern kivitelben és jutányos áron készít:
Császár Lajos
szabómester.
Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Órás és ékszerész.

Raktáron tart mindenem szemüvegeket. Arany és ékszer forrásait, jegy-gyűrűk készítését névbéveséssel és órák javítását jótállás mellett azonnal, pontosan Perleindis János. Hanyadi-utca eszéki 9. sz. rajzi ház.

Forró Ferenc vendéglője a „Szarvashoz“

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca 254 szám,
Gyönyörű, modern, tágas étterem
Kütnő, házias étkezés, elsőrendű, közvetlen a termelőktől beszerzett italok.
Minden csütörtökön és vasárnap zeneestély.

Az amerikai bazárban legnagyobb választékban, és legkülönösebb árban sarkosruhákat, és szallagok hirtérvezhetők.
Békési Elemérnél
Nagyatádon.

Csoktok és koszoruk készíteset előiragból szallag és felirattal legkezebb kivitelben jutányos árral átválalja.
HORVÁTH GYÖRGY, kártyász
NAGYATÁD, Pékófi utca. 154 sz.

SZÜGYÁRTÓ és NYERGES

munkákat kitűnő kivitelben és megrendelés szerint készíti
Sárdinecz József
Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Kiadó!

Hőgyelm! Nagyatádon, Széchenyi-téren a Korona-szálloda" szomszédságában legkezebb megváltik Nagyatád látványosságát Krammer Sándor női és férfi divattulaj, a kaphatóhoz.

Kiadó!

UJ Fémlemezési vállalat. UJ

Menyendezes ravaalok díszes utasokkál élvirami mintára. EGÉSZEN ÚJ BESZERZÉS.
MEZEY GÉZA
Nagyatádon, a J. RÁSI-takarékpenzt r épületben. — Fémlemez rendezését a haza szilárdos tusaan költözköztél egyúttal völkön is a legjutányosabban vállalja.

ÓRIÁSI VÁLASZTÉK

állandóan fall, zseb-, inga- és díaz-órákból, valamint, arany- és ezüst dísz tárgyak, a ékszeretek,
SOMOGYI ELEK
órák és ékszerésznél
Nagyatádon, Kossuth Lajos-utca.
Órák javítását gyorsan és jutányosan jótállással eszközöli.
Tört arany és ezüstöt beszereli és bevált.

Kiadó!

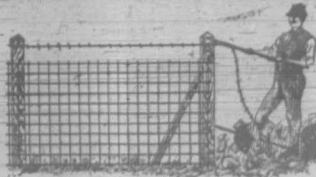
Büky József

cs. és kir. uradalmi cserpező és fedőmester
Raktáron tart mindenem fedőanyagot. Elváltat eszakknába. vágó mindenem munkát és javításokat.
Nagyatád, Kossuth utca.

Bámulatatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány! — Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmánynyal!

Mezőgazdák és szőlősgazdák figyelmébe!

Baromfi-és nyul-tenyésztők figyelmébe!

A mai kor legelősebb, legjobb, és legkönnyebben kezelhető sodronyfonata, mely az összes eddigi sodronyfonatokat felolmulja és az összes európai államokban, valamint az Északamerikai Egyesült államokban szabadalmazva van a

Hungária sodronyfonat, (Horganyozott sodronyból készül.)

Szállítja: **ROTTER BERNÁT NAGYATÁD** vaskereskedőcég.

Gazdságtól és varrógépek gyári raktára. A világhírű John-féle szab. mosógépek kizárólagos helyi raktára.

Mindenemü takaréktűzhelyek, a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Épületvasalások, vasgerendák.

Szab. bácskai ekék és alkatrészek. Gazdsági vetőmagok.

„Cornelia” és „Sophiana” permetezők és alkatrészek. 1' kekkó és raffiaháncs.

Szénkénezők.

ÉPÍTKEZÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.
A "NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKORÉNEK" HIVATALOS KOZLÓNYSZÁMA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyévi száma ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

FELELŐS SZERKESZTŐ:
dr. NEUBAUER FERENCZ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér.
Előfizetést és hirdesketek elfogad még: Benyák János könyvkereskedése.

Október 6-ára.

Sok időnek kell elmúlnia, amíg kellő megvilágításban fogja látni a magyar nép október 6-ikat és mindama eseményeket, amelyek megelőzték. Mert, hogy megértjük ezt a napot és teljesen uraljunk a szabadságharc nagyszerű témája fölött, ahhoz nem elég ha elolvassunk néhány historias könyvet és végig hallgatjuk az ünnepi szónokokat akik többé-kevésbé sikerült frázisok tüzenél élénkítik az emlékeztést és hevítik a hazaszeretetet.

Dembinszky, akit 1849 tavaszán a magyar hadak fővezérletével biztolt meg a forradalmi kormány és aki ellen erre egyöntetűen foglaltak állást Görgey, Klapka, Kulich és a többi magyar tábornokok, megjósolta, hogy a magyar ügyet nem külső ellenség, hanem a magyar egyenlenség fogja megbuktatni. A lengelet szabadsághős melótt hozzánk jött volna a saját hazájában is látott visszavonást, itt is megérte az eszmé bukását, itt is megtanulta, hogy

nép, amely egy akaraton lenni nem tud, szabadságát ki nem vihatja.

Lassan-lassan eloszlik a fénytől, amely a szabadságharcunk története fölött terjeng és eddigelé akadályozta a mai nemzedék tisztán látását. Meglátini kezdjük a hibákat és gyarlóságokat, melyek az ügy bukását idézték elő. Ha Kossuth nem féltékenykedett volna Görgeyre, ha nem történt volna meg a debreczeni nagyteüptombban a trónfosztás, ha a dicsőséges tavaszi hadjárat után nyugomban Bécs ellen vonult volna a magyar hadsereg... mi lett volna a szabadságharc vége, hol állana ma Magyarország? Ezek a kérdések, tételődések, a kritikának szavai játszanak most béle a szabadságharcról való emlékezésbe és amikor gyászoljuk, dicsőítjük az aradi tizenhárom husan gondolunk arra, hogy az a visszavonás, amely a magyar szabadság ügyét a bukásba, hőseit a bitófára vitte, ma is csak úgy pusztított közöttünk, mint annak előtte.

A magyar nép ma szakadozott, több mint valaha volt. Hajdanta csak a nemzetiségiekkel láttuk magunkat szemben, ma azonban ádáz osztályharc is pusztítja a magyar egységet és gyűlölködő ellenségként, harcos ellenféként állnak egymással szemben nemcsak a társadalmi rétegek, de még az egyes foglalkozási osztályok is.

Mind jobbni kiélesednek az ellentétek. A hatalmon levő osztályok görccsösen ragaszkodnak privilégiumaikhoz, a közügyeket tisztára hatalmi szempontokból intézik és a hazafiasság fogalmával fődik a maguk érdekeinek fogalmát. A szalmári gazdaggyűlésen pl. azt hirdették hazafiasságként, hogy körömszakadig kell védekezni a hus olcsóbbodása ellen. Amikor a vezelőosztályok, melyek az ország vezetői intézik és a hatalom eszközeivel rendelkeznek, ilyen álláspontot foglalnak el a közérdekkel szemben, akkor természetesnek kell találni azt a reakciót, mely a nép és a munkásosztály széles rétegeiben támad.

A szabadságharc csak úgy vált lehetővé, hogy jogokért való harc volt. De hogy képezzük el most, hogy a magyar nép-milliói a vérüket is földidőzák adótt esetben a veszélyeztetett hazáért? Hol az energia, a veszedelem, az akarat és az érdek, amely nélkül így nagyszerű tömegmozgalom el sem képezhető?

Az aradi vértanúk arra intenek, hogy csak egyetértéssel és a jogok és kötelességek árányos megosztásával érhet el nagy célokat a magyar nemzet. Ide s tova hatvan esztendő óta áll az ő tanításuk, el nagyszerű emlékeztetik, de példái nem okult még a magyar nemzet.

Nagyatádi Hirlap tárcája

Furfangos János.

Teljes számba gyűlt össze a "Jókedvű agglégények" asztallársasága, hogy meghallgassa az "Apolónának" elkereszelt Brausz tengerészkapitányunk mulatótt elbeszéléseit az ő kedvencéről, a János matrozról.

Már, a harmadig ügy Mót Chandoni bontogatták, amikor Brausz elkezdett mesélni:

— Ot évvel ezelőtt történt, hogy a hajón a Liza kénytelen volt néhány napig Celais mellett veszelegni. Másnap hajnalban végre indultni akartam Doverbe, kiadtam ezért a szigorú parancsot, hogy a legénység közül már nem távozhat el senki a hajóról.

Kissé meglepett, amikor ennek dacára bejött hozzám János.

Szigorúan rántem a fiura.

— No, megint rossz fat tétl a füzre?

Kérdéstem, inért bármilyen, csiny történt a hajón, mindg csak benne kerestek az elkövetőjét és száz eset közül kilencenkilencben nem tévedek.

— Kapitány ur kérem, mondta be-

csületes arcal János-másfél évvel ezelőtt is itt járám ebben a lézékben és akkor ott fejelettem egy nagy csomó fehéreneműt. Most szükségem lenne reá és elszereztem hozni. Ezért alássan könyörgöm, lessék egy órára elengedni.

— Nem dregem-mondtam én-ezzel nem csapsz be, fekdj le fiam és almodjál szépen, de városba nemmehetsz.

— Kapitány ur kérem — erőszakoskodott — becületes ember vagyok és ha igérem, hogy egy óra múlva visszakerülök, akkor pontosan be is tartom.

— Fiam — feleltem rá-te már angyit hazudtál, hogy egy fehérenemű csomóbból még egy pár harisnyát-sem hiszek neked!

— Becületszavamra mondom, szabadkozott és csak nem fogok a kapitány urnak hazudni!

Meggondoltam, hogy tulajdonképp becületes fu és kitünő tengerész, és két órai szabadságot adtam neki.

— Jól van hát — mondtam, adok neked két órai szabadságot és veled megy a Márton is, de hogyha csak egy percel később jönnél, ne kerülj többé a szemem elé, ezt megjegyezd jól!

Ezzel elbocsátottam.

Harmadfél óra múlva Márton egyedül került vissza a csónakkal. Megkérdeztem tőle, hol Maradt János. Nehézem mező nyelvel felelt Márton.

— Talán elkésett... de én inkább eljöttem-magam — de már nem győzte kivárni.

Dühös voltam, de azért nem szóltam semmit.

Reggel aztán János nélkül indultunk utunk de amikor két óra múlva Doverba értünk, ott kapálodzott uszva hajó mellett és folyton "halló-zott.

A felelőzeteti nagy felfordulás támadt, villámgyorsan ledobták neki egy kötelet és János a fedélzetre kuszott...

— Honnan kerültél elő, bitang hazudozó? — fordítottam rá.

— Alássan hírek bocsánatot mondtam szívdien elkéstem. De hát a becületszavammal igérem, hogy visszajövök, — visszajöttem azért; a hajó mellett usztam az egész utazás alatt, idáig!

Alapomon leszártam a szemtelen hazudozásáért, mert hiszen harminchárom kilométer a távolság! De ő csak megmaradt az állása mellett.

— Ugy történt, hogy mendtam; csónakom nem volt, biciklím nem lehet vizen

Pesti leveél.

A Kövön Alvó Asszonyok. Olvashaták nem egyszer: Budapest - székesfőváros nem felel meg fővárosi jellegének, mert a főutai nincsenek hatalmas villanylámpákkal megvilágítva. Ebben a tárgyban újságíciók és küzdöttek és be is látták a város urai most már villanyfényben, ivlámpák búske kékes-fehér fényében ragog esténiút az Andrássy ut. a főváros búskezege.

Ez az Andrássy ut fényeg, éjszaka od valami világvárosias jeleget Budapestnek. Itt bonyolódik le, hogy ugymondjam, a város vigassága, normalis időkben is. Késő éjjel a járókelők száza jönnek a mulatóhelyekről ki, és a másika be.

Kacagás, könyelmű nőiák, gondatlan szavak járnak . . . Ha megálls az azonban az egyik lámpához "jámaszkodva, akkor láthatás a sok ház falánál valami furcsa tömeget. Oljan gomolygog felel. Közébebe meggy. És meglepődöl. A furcsa gomolygog lélekit, tehát él. A gomolygog egy asszony . . . Egy össegelört, sovány, sápadt, öreg, néha fiatalabb asszony. A feje a melére hajtva . . . Az öleben újságok. Esli Újság, A Nap, Abendblatt . . . Néha egy gyerek . . . Nézed, ha ugyan tudod nézni. Ha jó szívű vagy, odavetsz neki egy két krajcárt és tovább sétasz . . . Mert nem tudod nézni. Oljan furcsa és kiáltó az elenlet . . . Az ivlámpák ragyognak. Sok ember, asszony, vig leányok enyelgve mennek az éjszakában vigalmak felé. Szörják a pénzét . . . Ott pedig előtéd, a kövön alszik valami furcsa gomolygog. Egy asszony, aki kora délutántól késő estig áruha az újságot . . . Be még maradt néháróm négy. Amiert kaphat 10 fillért. És ő ezt a 10 fillért várja a vigasságra mennő embekektől . . . És nem kapja meg . . . Hát el-fárad és elalszik ott a kövön a szegény, szerencsétlen asszony . . . A rendő nem bántja. Hagya ott aludni télen nyáron. Azt hiszi durva, sokszor jóakaró szive, hogy a humanitás ellen vétene, ha felkötlené és hazza köldéne a sápadt, sovány, szerencsétlen asszonyokat, akiknek még maradt egy két újságjuk.

Soha szomorubb látvány mint ezek a

utazni léggömbhöz nem értek, csak uszni, azt jól tudok, usztram a hajóvat.

— Csirkefogó, de most már ehálhagass! parancsoltam rá.

— Ha a kapitány ur parancsolja, elhallगतok. De ami igaz . . . az igaz.

Hibba kérelték a pajtásal is, hogy áruha el nekik, miképen kerül ide, viggorogt és csak anjil mondott: Uszva!

Csak évekek később vallotta be nekem, hogy amikor a hajónk már elhaggtól készült a calais kikötőt, ő akkor ért a part-hoz. Meggondolts nélkül beleugrott a tengerbe és a hajóig uszott. De hibba ordított és hallóztól, nem hallották meg. Végre sikerült bekapaszkodni egy evezőlápbá és így kényelmelen és nedves, de valamiképp bizonyos helyet szerzett magának. A víz felsapott, hogy csaknem elnyeltek a didergőt — de ő türellemmel viselte el a hatalmas helyzetét; vigasztal végig gondolta mekkora meglepetés lesz, ha Doverben türelmetlenül ott uszik majd a «Lizza» mellett . . .

E vizikaland után két évvel a doveri kikötőben, egy angol gőzös mellett vesztelt a «Lizza». Az angol gőzös kapitánya, Mr. Smith folgton szakácsának a mesébe illő uszási művészetével dicsekedett. Való-

kövön alvó asszonyok . . . Kiáltó bűn minden jótékonyági intézményünk ellen, amely ezeket a kövön alvó asszonyokat nem látja meg. Istenen, hol vagyunk mi-meg a jótékonyági igazi irányítói! és helyges elvek alapján való gyakorlatását . . . Még a kezdet kezdetén sem vagyunk túl . . . Mert szánalomramelőlőbb alakjai a nyomornak nincsenek, mint ezek a kövön alvó asszonyok, aki hajnalban már monoton, retetesen fájdalmas hangon szólnak: Friss Uszaga . . .

Ha Budapesten járnak és utjuk elvezet a kövön alvó asszonyok előli, ne felejt-senek el oda tenni, a megmaradt újságlapokra néhéhány fillért . . . (s. s. s.)

Állami gyermekvédelem és társadalmi erkölcs.

Írta: Bosnyák Zoltán miniszteri-tanácos.

Gyakran hangoztatják főleg bizonyos kegyes ájtatoskodók és ama Lady Tartuffe-ök a gyermekvédelemnek a társadalmi erkölcsre való káros visszhatását.

A vádat, hogy a gyermekvédelem a társadalmi erkölcs standardját súlyesztli, főleg azzal okolják, hogy elősegíti a házasságon kívüli gyermeknemzést és meglazítja a családi kötelekeket.

Azt a kényes kérdést, hogy a szabad szerelem egyáltalán a bűn fogalma alá esik-e, kizárjuk a vitából.

Vegyük most elsőbben, fiziológiai szempontból azt az érvet, hogy a gyermekvédelem elősegíti a házasságon kívüli gyermeknemzést. S most bizonyos humoros hangulat fog el bennünket. Bocsánat, hogy kitör belőlünk a szinműri. Ugyanugy. Hát befolyásolja a pásztororát amamentő gondolat, hogy esetleges eredmény-menhelyre juthat? Hát a szabadszerellem ünfelelt pillanataiban gondolnak arra, hogy gyümölcse a gyermek? Valóban csak azok hiszik, akik regfeléledtek ama pillanattól. De most nézzük, a kérdést a statisztikai adatok világánál. S itt an-

nak az országnak statisztikai adataiból meritünk, ahol a gyermekvédelem a legszékesebb alapra van fektetve, ahol minden gyermeknek, akinek szülei vagy nagyszülei nincsenek, vagy a tartásra kellően nem képesek, vagy ama állami védelemre s ahol a végrehajtás a legliberálisabb, mert a főlvetel a menhelybe ment minden biroktrikus nehézségtől.

S ez Magyarország!

A jelenlegi széles alapon működő gyermekvédelem 1903. szeptember hó 1-én lépett életbe.

Nézzük most a statisztikai adataikat:

1904-től 1908-ig az újszülöttek száma emelkedett 2. 17%-al. Ugyan ezen idő alatt a házasságon kívül születettek száma csökkent 3.92 %-al.

Ha most megfigyeljük a statisztikai adatokat abban a 17 városban, ahol a gyermekmenhelyek székehelyei vannak s ahol ott mindjárt helyben egyszerű jelentkezésre minden házasságon kívül született gyermeket felvesznek, az eredményez:

Fel kell még a figyelmet hivnunk arra, hogy 1904-ben volt állami védett elhagott gyermek 20.969 míg 1908ban 44.453. Emelkedés 52.83 %.

Tény tehát, hogy 1904-től 1908-ig az összes újszülöttek számának emelkedése s az államilag védett elhagott gyermekek számának óriási növekedése dacára a házasságon kívül születettek száma ugy az egész országban, mint a szóban levő 17 városban csökkent.

Tény továbbá, hogy ebben a tizenhét városban nagyobb a házasságon kívül születettek számának esőkenése — dacára, hogy köztük van Budapest székesfőváros is s az ország nagyobb városai, mint az összes törvényhatósági városokban. Ezekben ugyanis a házasságon kívül születettek számának esőkenése ugyanazon időben 4.49%.

Hogy a városokban a házasságon kívül születettek számának

sággal boszankodtam az örökös dicsekedésén.

— Elhibei nekem — mondta egy napon — ez az ember kiváló uszóbaajnok. Háromszor uszik oda-vizra az Elbén, aztán meg szivesen versenyt uszik az önk legjobb uszójakkal.

Dühös voltam. E percben jutott eszembe, János csodát képező uszórekordja. Jól sejtettem ugyan, hogy valami nagy csatás van ez ügyben, de mégis velünk érkeztél Doverbe és rászédett bennünket. Otles főkő, aki rászédett ezt a spleenes englishment is. Odaazoltam hát az angolnak:

— Tisztelem a szakácsa uszó tudományát, de azért az én emberemmel még se bírja kiállani a versenyt!

— Fogadás! — kiállított fel vörösen Mr. Smith és odanujtotta a kezét.

— Szivesen! — mondtam — de mennyire?

— Egyszer koronába! — mondta Smith. Megkötöttük a fogadást.

Magam elé hivattam Jánost és a követhető párbeszédünk volt.

En: Ismered az angol gőzös kapitányt?

Ó: Láttam!

En: Azt állítja, hogy a szakács jobban uszik mint te!

Ó: Mondani nem nehé.

En: Magam is azt hiszem, de még inkább, hogy te jobban értesz az uszó mesterséghez, mint bár ki. Akarsz hát versenyt uszni azzal az angolgal?

Ó: Szivesen kapitány ur!

En! Amde nyersen is kell öregem!

Ó: Hát természetesen kell számíthat rá kapitány urati!

En: Nem lesz benne káros. Pénzben fogadtam a kapitánnyal.

János a fölét hegyezte, aztán megkérdezte, hogy mennyibe fogadtunk.

En: Ezer koronában.

Ó: Ezer korona kapitány ur, legalább a duplájára kell felelmemi az összeget.

En: Majd meglátom lehet-e.

Ó: De van még egy kéresem kapitány ur. Háromnapig hallasztást kérek, erősödés és lipihenés céljából és könyörgöm, hadd élcesek a három napon, amit megkivánok.

En: Azt főhet a szakács, amit megrendelsz magadnak.

Ó: — Köszönöm alássan, úgy hát megnyerjük a fogadást!

Mr. Smith kezségesen belement mindebe amit János kívánt.

nagyobb, mint falun, ez a kérdéssel összefüggésben sincs. Mert így van az világszerte s mert nagyobb volt a gyermekvédelmi intézmények előtt is.

A felsorolt statisztikai adatok megvilágítják, hogy gyermekvédelem emelkedésével a házasságon kívül születettek száma nem emelkedik. Sőt e szám az állami gyermekvédelem klasszikus földjén, Magyarországon — dacára, hogy az államilag védett elhagyott gyermekek száma rohamosan emelkedett, csökkent. Ennek okfejtése az általános fejtegetések szűkreszabott keretén kívül esik.

Áttérünk most az erkölcs nevében fölhangzó ama érvre, hogy a gyermekvédelem meglátása a családi köteleknek.

Ezermi frázisok bennünk vizshangot nemkeltenek s a fajról való küzdelem széles országjáról minket mellékutat leteríteni nem fognak. Igenis: meg kell lazítani a családi köteleket mindenha vagy mondjuk a mi nyelvünkön, változtatni kell a millió, mindenha, ha a millió, amelybe a gyermek vérség szerint tartozik, akár anyagi, akár erkölcsi okokból pusztulásnak indul. És nem évezredek közhelyek, sem érzelmi gyöngeségek minket meg nem ejtenek. És sohasem fogjuk glóriakáni de még értékémi sem azt a szülő, de leginkább anyai szeretet, amely hiába látja, hogy anyagi nyomortól, pusztító ragálytól, erkölcsi féklégtől megmételgetett otthonában veszendőbe megy a gyermek, valóságos állati önzéssel így kiált föl: «nem adom oda gyermekemet, inkább pusztuljon el velem.» Nos, kérдем: ez a szülő ki szeret? Gyermekek-e vagy önmagát?

Különben is egész rendszer van annak, hogy még a pusztító millióból kiragadott gyermek s szülei közt se szakadott meg minden fonál és hogy ha a millió amelybe vér-

szerint tartozik, ismét teljes biztosíték a gyermek fejlődésének; — abba visszajusson. Ott van továbbá korrekciómunként — bár ezzel fölötté ovatosan kell bánnunk — az is, hogy a védett gyermek ha fejlődése érdekében szülei köréből ki kell ragadni, ott maradhát tágabb rokonságra körében, ha abban a fejlesztésre föltétlenül alkalmas család akad.

Még egy dolgot ajánlunk erkölcsös ellenesink figyelmébe. Egy jól szervezett gyermekvédelem — és ilyen a magyar is, — a védett gyermek anyja, legyen az asszonyanya vagy leányanya, köteles maga táplálni gyermekét. Ezzel szemben ott, ahol így szervezett gyermekvédelem nincs, a leányanyák rendszerint magzataikat «angyalcsináló» karmai közé dobják, míg maguk anyaságukat eladják a dajkaságban. Mért nem lázadnak fel a családi kötelek eme meglátására ellen, amikor megfizetik azt, hogy a profetárya elhagyja csecsemőjét és áruba bocsátja anyaságának egyik legértékesebb részét: anyatejét? Pedig ez a meglátás gyilkol, a miénk életet ad.

És miért nem lázítja fel őket az, hogy mint fokozódik a családi kötelek meglazulása a társadalmi osztályok magasabb meg magasabb réglóiiban?

HIREK

— Személyi hírek. Somogyvármegye alispánja Dr. Sipos György közig. gyakornokot a nagyatádi főszoftgábróságtól a kaposvári főszoftgábrósághoz helyezte át helyébe, pedig a lengyelítói járása helyettesként kirendelt Tóth Aladár közig. gyakornokot helyete vissza, mindkettőt végleges minőségben és azaz, hogy október első felében kell új állomás helyüket elfoglalni.

— A nagyatádi iparos ifjuság 1910. szeptember 18-án jól sikerült szüreti mulatságban felüliztek a következők: Horváth István 5 kor., Markovits Albert 5 kor., Diabál Ferenc 2.60 kor. Benyák János, Val-

— Ulraivaló — enivaló mire való ez? — kérdezte az angol bambán.

— Ember! — csodálkozott János, — még annyi aszed sincsen, mint a kiss új-jammak? Azt gondoltod tán, hogy fúrdeni meggyek veled? Majd Csuuszervenben ott mondod meg neked, hogy «szervusz pajtas» ha ugyan akkor még velem lészel! De az elediedet magaddal vidd ám mert tölem ugyan nem kapsz öcsén!

— Nem... nem... ezzel én nem uszom! I ellenkezett meghökkenve a szakács.

— Nem...? — csodálkozott János. Szerencséd pajtas, hogy nem! Akkor hát elmehettek! — tette hozzá közömbös hangon.

Mr. Smith kérlette az emberét, dühögött, káromkodott, de a szakács nem akart. — János pompás, kőtnivaló fickó te! mondtam neki, miután alaposan kikacagtuk magunkat.

— Ó nyugodtan, vigyorogva zsebelte be a fogadószegegnek reá eső részét és legelőtelesebb lelkinyugalommal mondta: — Ha máskor megint szűkségre lész ráim kapitány uramnak... a rendelkezésére állok mindig. —

A Jókévdű agglégények asztaltársasága még éjféli után is pezsgő mellett élette a furfangos Jánost... Irtá: DORA.

csics József 2—2 kor. Kun János 1.40 kor. Klein Jakab 1.20 kor. Vörös Elek, Dombi György, Polgár Imre, Singer István, Takács Antal, Kertész Jenő 1—1 kor. Ferlindics Ernő, Dajcs Gábor, Fekete Imre, Dajcs József, Hoffman György, Szugovics Gyula, Vértés Antal, Weisz Arnold, Vadász Dezso, Szepesy Géza, Hegedűs Pál 80—80 fill. Tólos József, Lajos Ferencz, Balozsa József, Dani János, Cseh Kálmáné, Bicsák Gyula, Ferlindics János, Selmeicz Viktor, Heik József, Zavagyi József, Ejtner Géza, Csere Lajos 60—60 fill. Jakab Lajos 50 fill. Zóka Imre, Kristófi Imre, Kalló István, Czébi János, Tóth Imre 40—40 fill. Turópoli György, Köhn József, Kramer Aladár, Buki József, Burics Imre 40—40 fillért. A felülizetőknek, valamint a meglejelt uráknak és hölgyeknek a szives megjelenésükről hála köszönetet fejezi ki a rendezőség.

— Sorozás eredménye. A folyó évi fősorozat alkalmával felhívott 800 állami köteles közül Nagyatádon besorozott összesen 201, tehát az összes felhívottak 25%,-a, ezek közül közös hadseregbeli 3 éves lényleges szolgálata: 108, honvédséghez 2 évi szolgálata: 30, a póttartalék javára pedig: 63. Ez elég szép eredmény járaskant részéről.

— Kolera elleni védekezés. Somogyvármegye aispánja a kolera elleni védekezés tárgyában szigorú rendelkezet böcczaltott ki, hogy a megye területére be ne hurcolásásk ezen ragályos betegség, messzeszemen övintézkedésekre hivat fel a hatóságokat a közönség figyelmeltetésére illetve kiiktatására pedig utmutató falragaszokat adott ki.

— Sertésvész zár feloldása. Somogyvármegye aispánja Rinyahosszafalu községet a sertésvész zár alól feloldotta, ezidőtől kezdve ezen községből ki és azon keresztül sertések elhajthatók.

— Utóállítás. A somogyvármegyei özszeres járásközből az utóállítást október hó 5-én tartják meg Kaposvártól, a Szarvas-szálóban.

— Tudnivalók a koleráról. 1. A kolera nagyon ragadós betegség. A ragály csirája a a beteg bélürülékében és hányadékában van. 2. Áragadhat az egészségesre mindenkiől és mindenről, aki vagy ami a koleras beteg ürülékével, vagy hányadékával bepiszkolódott. Leginkább átragad: a betegről, az apólról, fehér és ágymenüről, ruháról, és ivó eszközről, edények, ételek és italokról és mindazokról a holmikról, a mik a koleras beteg lakásából és házából valók még akkor is, ha azokat a beteg nem is használta (Veszedelem az is, ami sok ember kezén fordul meg, például: piaci, kormsai, kávéházi és ivó övöcskők, bepiszkolódott pénz stb. 3. A kolera leginkább arra ragad át, aki a beteggel vagy holtjával bánik, a ki mosdatlan kézzel eszik, iszik, vagy mosdatlan kézbe fogott tárggyal, például dohánnyal, ivó vagy egyéb eszközzel nyúl a szájháoz. 4. Igen sokan belebetegdítnek meg, ha a koleras beteg ürüléke, hányadéka vagy szennyes mosdóvíze kiváza, forrásba, folyó vízbe vagy egyéb ivóvízbe jut, a melyből mások is isznak vagy használnak. 5. A kolera hasmenéssel, hányással, görcsökkel és gyors elgyengüléssel jár. 6. Leginkább az betegszik meg koleraiban, ki gyomrát bármivel is elfrontotta, de különösen, ha állott vagy romlásnak indult edellel, nyers zöldséggel: (például ugorkával, salátával, hagymával, gyümöccsel, vagy pedig szeszcsal) rontotta el. Aki magát és lakását nem tartja tisztán és a ki sokadmagával uszofutan lakik. 7. A koleraótól úgy óvhatja meg magát az ember, ha nem látogat koleras betegeket, nem jár kormsámba, halottai torokra, vásárakra és másféle összejövetelekre; ha gondosan mosakodik, különösen kezét minden élkezés előtt tiszta vízzel és szappannal megmossa, ha frissen főt vagy sült edeleketkét él; ha evő és ivó eszközét forró vízben vagy luos vízben megmossa; ha nem iszik folyóból, patakából vagy olyan

Három napon át pompásan élt és étkezett János.

— Embert! — csodálkozott János, — még annyi aszed sincsen, mint a kiss új-jammak? Azt gondoltod tán, hogy fúrdeni meggyek veled? Majd Csuuszervenben ott mondod meg neked, hogy «szervusz pajtas» ha ugyan akkor még velem lészel! De az elediedet magaddal vidd ám mert tölem ugyan nem kapsz öcsén!

— Nem... nem... ezzel én nem uszom! I ellenkezett meghökkenve a szakács.

— Nem...? — csodálkozott János. Szerencséd pajtas, hogy nem! Akkor hát elmehettek! — tette hozzá közömbös hangon.

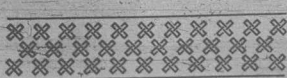
Mr. Smith kérlette az emberét, dühögött, káromkodott, de a szakács nem akart. — János pompás, kőtnivaló fickó te! mondtam neki, miután alaposan kikacagtuk magunkat.

— Ó nyugodtan, vigyorogva zsebelte be a fogadószegegnek reá eső részét és legelőtelesebb lelkinyugalommal mondta: — Ha máskor megint szűkségre lész ráim kapitány uramnak... a rendelkezésére állok mindig. —

A Jókévdű agglégények asztaltársasága még éjféli után is pezsgő mellett élette a furfangos Jánost... Irtá: DORA.

— Elvona? — kérdezte lekicsinylően János.

Hát te szerencsétlen fiótás, így akarsz uszni? Ha a szivem földünk nem lenne, Isten uscsa, snajnalni tudnálaki Kutatva körülnézett aztán folytatta: — Hát az utra-valódát hol hagyadt.

Rendelésszerűen

készült

átmeneti kabátok

felöltők,

utczai öltönyök,

elsőrangú kivitelben és jutányos áron

kaphatók

Deutsch F. Károly

és Társa

főrfiszabóknál

BUDAPEST,

IV., Ferencziek-tere 2.

kutból, melynek környékén pocsolyák vannak. A kinek nincs kifogástalan tiszta és jó ivóvíze, az a vizet félforralás után tehető igya. Az eltett ételeket és ivóvizet gondosan be kell lakarni. Evesben és ivásban mérteletesen kell élni és óvakodni kell minden gyomorrontó étel és italtól. Mindenki magát, ruháját, lakását, házat és udvarát tisztán tartsa. Igen fontos, hogy mindenki árnyékszékbe vezesse el székletét, mert abból, hogy az ürülék szerte szét szóródik, kutya, tyúk vagy háziállat széthordja, kutba, patakba vagy folyóvízbe bejuthat, nagy veszedelem támadhat. 8. A koléras vagy erre gyanús betegeket az előjárásigánál minél előbb be kell jeleníteni, az pedig köteles a községi vagy körösvost az illetőhöz azonnal elküldeni. 9. A beteg vagy gyanúsát az egészségeseektől azonnal el kell különíteni, orvossal kell gyógyíttatni és gondosan ápolni. Ha a lakásán nem lehet jól elkülöníteni, be kell a járvány házból szállítani. 10. A koléras betegnek edénybe kell bétürlökét üríteni. A bétürlökét, hányadékát, mosdó és mosó vizét mindenkor fertőtleníteni kell, úgy, hogy ugyanannyi oltott meszet, vagy más, az orvos által rendelt fertőtlenítőt szert keverünk hozzá. 11. A ki a beteggel bánik, annak gondosan kell mosakodni; kezeit vízzel és szappannal, karbolos vízzel kell mosni, ahányszor csak a beteghez vagy általa használt tárgyhöz nyúl, a száját naponta többször ecetes vízzel kell kiöblögtetni és ne egyék, vagy igyék soha a beteg szobájában. 12. Ha a beteg meggyógyult, langyos vízzel és szappannal tetőtől talpig fürdödjék vagy mosakodjék meg, tiszta alkos és felső ruhát vegyen és úgy mellet csak az egészségesekek közé. 13. Ha a koléras beteg meghal, nem kell megmosdani és felöltöztetni, hanem azt kell tenni, amit a községi vagy körösvost, vagy az előjáróság rendel. 14. Akár kórházba szállították a beteget, akár meggyógyult, vagy meghalt, a lakását minden esetben fertőtleníteni kell. A mosható szennyes ruhát, ágyszert és lehneműt mindig és mindig a beszenyezés után legalább is 2 óráig kell lugos vagy szappanos vízbe áztatni, vagy kifőzni. A butor és más ki nem fűzhető tárgyakat pedig az orvos, vagy előjáróság padlóját, földjét fell kell surolni, mosni és fertőtleníteni, a falakat ki kell meszelni és a szobát jól kell szellőztetni és szári-tani és csak azután szabad beleköltözökni. 15. A koléras beteg ételmaradékát és a lakásból kikerült szeméjét vagy el kell égetni, vagy pedig alaposan fertőtleníteni meszteljjel vagy carbolos oldattal. A beteg evő és ivóeszközét, edényét legalább negyedórát kell forrázó vagy lugos vízben tartani a használat után mindig. Kaposvár, 1910. szeptem. 17-én.

Dr. Szplonczay Manó Kacsokovics Lajos
vna. tiszt. főorvos. alispán.

— A hus kikaszása tilos. A földmivelésügyi miniszter c'rendelte hogy a mézszarvosok és hentesek a jövőben hus c'égér gyanánt kinekasszák üzleteik ajtaja elé. Az alispán c' rendeletet fogantatásos c'ejéből közölte. y járási hatóságoktól.

— A magyarországi övönök nyomasztó helyzetükben elhatározták, hogy működési színhelyük országos képviselőit felkérlek és elmondják, hogy néha a mindennapi kenyerük slucc meg a szeretetteljes és odaadó társadalmáért, amellyel a jövő nemzedék gondozásán és nevelésén eddig panasz nélkül munkálkodtak, s kéri hatóság pártfogásukat, igazságos és méltányos ügyük iránt s kéri a XV. l.-c. revizióját és a fizetés-rendezést.

— A német vezényszó. Hirt adtunk már egyszer arról, hogy a honvédelmi miniszterium a gymnáziumokban katonai kioktatást szándékozik bevezetni; a célzóv tanfolyamokat hirt német vezényszó mellett. Örömmel értesülünk, hogy több középiskola tanári kara kellő visszautasításban részesítette ezt a fertőző kísérletet. Nem is lehet mást várni a derék magyar tanári kartól!

— Vállalkozó és munkavezető. A közszállítási szabályrendelet előírja, hogy a vállalkozó, aki nem szakember, már ajánlatában köteles a szakértő munkavezetőjét megnevezni, akivel a munkát végeztetni fogja. E rendelkezésnek a vállalkozók eddig nem tettek eleget. A kereskedelemügyi miniszter leirt Somogyvármegyéhez, hogy az árlejtéseknél igen szigorúan ügyeljenek e szabály pontos betartására.

— Aki nem fürdők — becsljük. Az amerikai Illinois-állambeli Aurora városkában a tanács határozatot hozott, amely szerint minden bevándorolt idegen köteles hetenkint legalább egyszer megfürdeni, különben erőszaklat fűrdetik meg és becsljük 30 napra. Az amerikaiakra nem vonatkozik ez a rendelet, mert az ugy is fürdők, minden munkásnak van fűrdőszobája. De az idegenek szokszor éveik nem fürödnek és ezzel terjesztenek minden járványt. És ezek között a nem fűrdő 'foreignerek' közt, bizony első sorban állanak a magyarok. Mert az ősmagyar haza — mint az amerikai magyar lap írja, amelyből ezt a hirt átvesszük — ápol és eltakar ugyan, de fűrdeni nem tanit.

— A 'Vasárnapi Ujság' szeptember 25-iki száma a hét legérdekesebb hazai események, a német császár boronyamegyei vadászkirándulásának szenteli legtöbb képet; erről a tárgyról egész sereg ritka érdekes képet közöl. Egyéb képei közt vannak: a losonci Kossuth-szobor leleplezése, a vágvárallyai régi Balassakástély képei, az újabb budapesti építkezések; a mohácsi kolera fezesek stb. Szépirodalmi olvasmányok: Óhán Gábor és Kosztolányi Dező versei, Zoldos László regénye, Szemere György elbeszélése. Neera olvasóból fordított regénye. Egyéb közlemények: természetföldrajzi cikk Kemency Kálmántól, cikk a Habsburgi-lotharingai házról, tárcsúccik a hétről s a rendes heil rovatok: Irodalom és művészet, sakjáték stb. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedszáz négy korona a Világkrónika-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában Budapest, V. kerület, Egyetem-utca 4. szám. Ugyanitt megrendelhető a Képes-Néplap a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félve-re két korona 40 fillér.

SAJT

különlegességeket

kizárólag elsőrendű minőségben és legolcsóbb árárt ajánl

STAUFFER ÉS FIAI

SAJTGYÁRAIK

Répcelak

Kitüntetve: Budapest, Páris, Prága, Stuttgart, Montier.

Október 15-től a simongáti fiók teleptünkön is kaphatók.

Árjegyzék ingyen!

Szőlősgazdák!

Homokon át kösített földön.

A ki borait mindenkor jó áron és hamar akarja eladni, illeszen Delaware szőlőt szántóföldekre is, és ha a hiányzó tőkét ezzel pótolja, az ilyen vegyes bor olyan finom lesz, hogy drága és hamar elkel.

Ezt bizonyítjuk, kik már termeljük és bizonyítják a nagy borkereskedők, a kik 60-80 koronáért is megveszik hektóját, ha évszáz holtlyent teremne is. Pemetezés nélkül a mülyben is perenosporától mentes nagy termést adott (holdanként 35 hektó.)

Vesszőről árjegyzék ingyen és bérmentve.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos,
KÖLÝ Bihar-m. Pósta távirda
és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

AZ ELISMERT LEGJOBB, LEGELTERJEDTEBB MAGYAR NAPILAP

AZ UJSÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Rákóczi-ut 54.

Főmunkatársak: Herczeg Ferenc, Kenédy Géza, Kóbor Tamás, Kozma Ándor.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön.

Szerkesztő társ: dr. Ágai Béla.

Előfizetési árak: 1 óra 2 kor. 40 fill., negyedévre 7 kor.,
fél évre 14 korona, egész évre 28 korona.

Kitaláló művelő

Nyomdai,
könyvkötői
munkák
jutányos
árakért.

Levél- és lapgyártás.

Benyák János, Nagyatád.

Könyvnyomda, könyvkötészet, könyv-, papír-, író- és rajzszerek kereskedés.
Országos nyomtatványraktár. Raktáron nem levő nyomtatványt leggyorsabban szállítok.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Uzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itató- és ivólevélpapírt. Rajzpapírt és kartont egész ivekben és felvágva. Egyszerű és finom dobozlevélpapírt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönbön mindennemű írókészletek és rajzszerek:

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi, nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésebb kivitelben. Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb bál meghívók, névjegyek szóval mindennemű alaku és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését
... jutányos árban. ...

Iskolai szerekben.

Vidéki
megrendelések
gyorsan és
pontosan
csaközölletnek.

Iskák és pályákban.

Kérem a nagyközséget arra, hogy nyomdámát felkeresni sziveskedjenek.

A REKLÁM

Állandó, ésszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 41. ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és pártatlan pontossággal eszközölnék hirdetések és reklámokat az összes budapesti és kalföldi lapokban és naptárakban.
256 kltűnő naptár kizárólagos bérlete!

Költészetek és... Telefon
tervezetek ingyen! 12-06

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Rethy-féle

PEMETEFÜZÜKORKANÁL.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Rethy-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz ára 60 fillér.

Csak Rethy-félet fogadjunk el!

BRÁDY-féle gyomor-csepppek

A MÁRIACSELI SZŐZ MÁRIA védjeggyel ellátva, melyeket Máriacsell gyomorcsepppeknek nevez a nép, harmincz esztendő óta úgy bevélték, hogy mindközvetlenül minden háztartásban. E csepppeknek utóértelelenül jó hatása van mindennemű gyomorfájdás, gyomorfájdás, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, hányás, álmatlanság, vérzékenység és sápkór ellen.

"Kapnát minden gyógyszerárban". Egy kis üveg 20 fillér, nagy üveg 1 K 40 fillér, 6 üveg 5 korona, 3 duplaüveget 4 K 50 fillérért franko küld a kitaláló BRÁDY K. gyógyszerüzem a "Magyar Királyság", Wien, I. Fleischmarkt 1, Depot 241."

Ügyeljünk a védjegyre, a mely a Máriacsell Szőz Máriát ábrázolja, a vörös színtű csomagolásra, és az aláírásra, mely az oldalt levő kép másolata.

HIRDETÉSEK jutányos árban felvételek a kiadóhivatalban

AJÁNЛHATÓ BESZERZÉSI FORRÁSOK.

E rovatban között hirdetés A hirdetések szövege időközönként tetszés szerint megváltoztatható. E rovatban között hirdetés minden egyes megjelenése 20 fillér.

VÁGÓ ÖDÖN

borbély és fodrász
üzlete Nagyatádon, a Széchenyi-téren
a régi takarékpénztár mellett.
Alapítottak 1870-ben.

Kiadó!

Kiadó!

Férfiruhákat

modern kivitelben és jutányos áron készít:

Császár Lajos
szabómester.

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Órás és ékszerész.

Raktáron tart mindennemű szemüvegeket. Arany és ékszer forrasztását, jegy-gyűrűk készítését névbevételével és órák javítását jó áron vállal. Pontos órákat Fertődi János Hunyadi-utca 9. sz. magját ház.

Forró Ferenc vendéglője a „Szarvashoz“

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca 254 szám.

Gyönyörű, modern, tágas étterem

Kitűnő, házias étkezés, elsőrendű, közvetlen a természetől beszerezett italok

Minden estörtökön és vasárnap zeneestély.

Az amerikai bazárban legnagyobb választékban, és legújabb anyagokból, mint a selymes anyagokból, és szallagok beszeresethetők

Békési Elemérnél
Nagyatádon.

Csokrok és koszorúk készítését előírási szabály és felirattal legszebb kivitelben jutányos áron vállalja.

HORVÁTH GYÖRGY, képzés
NAGYATÁD, Petőfi utca. 154 sz.

SZIJGYÁRTÓ és NYERGES munkákat kifűző kivételben és megrendelés szerint készíti
Sárdinecz József
Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Kiadó!

Hölgyeim! Nagyatádon, a Széchenyi-téren, a „Korona“ szálloda“ szomszédságában legkiszépebb megváltó Nagyatád látványosságát Kramer Sándor, nőt és férfi divatüzletet, a kaphozhoz.

Kiadó!

ÚJ Felmérkezési vállalat ÚJ. Menyendezési ravatalok

disztes utátaikkal kiválóan minősre. EGÉSZ SZÉV ÚJ BERENDEZÉS. MEZEY GÉZA Nagyatádon, a J. R. Á. S. I. takarékpénztár épületében. — Felmérkezési vállalat a hozzá szükséges összes kellékekkel együtt működik és a legújabb anyagban vállalja.

ÓRIÁSI vagy VÁLASZTEK

állandóan fall-, zseb-, inga- és dísz-órakból, valamint arany és ezüst dísztárgyak, a ékszeretek, legszebb kivitelű.

SOMOGYI ELEK

órák és ékszerésznel
Nagyatádon, Kossuth Lajos-utca.

Órák javítását gyorsan és jutányosan jó áttállással eszközöl. Tört arany és ezüstből készíti és bevált.

Kiadó!

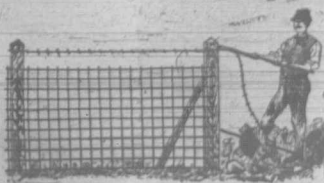
Büky József

és és kir. uradalmi csapozási és felmérés Raktáron tart mindennemű festőanyagot. Elváltal a szakmába vágó mindennemű munkát és javításokat.
Nagyatád, Kossuth utca.

Bámulatatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány! — Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmánynyal!

Mezőgazdák és
szőlősgazdák
figyelmébe!

Baromfi-és nyul-
tenyésztők
figyelmébe!

A mai kor legelőszőbb, legjobb és legkönnyebben kezelhető sodronyfonata, mely az összes eddigi sodronyfonatokat felülmulja és az összes európai államokban, valamint az Északamerikai Egyesült államokban szabadalmazva van a

Hungária sodronyfonat, (Horganyozott sodronybol készűl.)

Szállítja: **ROTTER BERNÁT NAGYATÁD** vaskereskedőcég.

Gazdasági és varrógépek gyári raktára. A világhírű John-téle szab. mosógépek kizárólagos helyi raktára.

Mindennemű takaréktűzhelyek, a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelű.

Épületvasalások, vasgerendák.

Szab. bácskai ekék és alkatrészek. Gazdasági vetőmagok.

„Cornelia“ és „Sophiana“ permetező és alkatrészek. I. kekkő és raffiaháncs.

Szénkénezgők.

ÉPITKEZÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK HIVATALOS KOZLONYE.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

FELELŐS SZERKESZTŐ:
dr. NEUBAUER FERENCZ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-ter.
Előfizetést és hirdetéseket elfogad meg; Benyák János könyvkereskedése.

A bot joga.

Irtá: Nagy Zoltán szegedi kir. örv. bíró.

Bejárta a világ sajtót a *Matin* egyik cikke, a mely abból az alkalmából látott napvilágot, hogy egy hírlapíró megkérdezte Arrov volt angol detektívönök véleményét az iránt, vajjon a tervébe vett apache törvénybe felveendő-e a büntetés. Az volt alkalmi oka annak az intervjúnak, hogy a párisi rendőri körök komolyan foglalkoznak azzal, hogy az apacheokkal szemben kivételes törvényt kell hozni és ebben a törvényben mint büntetési nemet a bot büntetést fel kellene venni. És ki a legilletékesebb tapasztalat alapján véleményét mondani, mint Arrov, a volt londoni detektívönök, kinek működése alatt még virágozott az angol parlament által 1871-évből meghozott törvény, a mely megengedi a botbüntetést az apacheok ellen. Összevág az alkalmomszerűség időrendben még az is, hogy Dániában az Altherri féle törvény alapján tényleg alkalmazásban van, de csak 15-éven aluli gyügyemeknél azzal a megszorítással, hogy az egyes esetben alkalmazott ütések száma csak 50-ig terjedhet és hogy e törvény ellen agítálnak a dán rendőrtisztviselők és rendőrhatalóságok.

Ime - szőnyegen van újra a bot

joga, megeredhet a vita, hozzászólás-fuvala hangon a humanizmus jegyében és egész zordságával a kényszerítő szükség hatása alatt. Holt bizonyos, hogy jókora tentét és papírost el is fognak fogyasztani és az is holt bizonyos, hogy ennek dacára magát a kérdést egy lépéssel sem fogják előbb vinni. Hogy miért? A felelet igen egyszerű. Nem etikai, speciális modern büntető elméleten nyuguló alapon kell ehhez a kérdéshez szólni, hanem kizárólag gyakorlati nézőpontból. Azt kell követni, a mit nem lehet megtagadni, sőt még kényszeríteni sem, mikor arról van szó, hogy gyakorlatilag bevált a botbüntetés. És nagy kár lenne történelmi előtűnmányokat tenni ebből idezi, hogy mit mond az európai avagy a hazai jogfejlődés vonatkozólag; idővesztéses számba menő ismételn az 1871. évi XII. L-cz. határozott tiltó rendelkezését éppen úgy, mint az ezzel ellentétes 1863. évi rajna-westfalai-börtönegyesület kongressusi indítványát, melyekre az 1890. évi sőt még az 1900. évi határozat is red duplázott; ime ismét ott tartunk, hogy beszélhetünk, vitatkozhatunk arról, vissza kell-e helyezni a botot a régi jogába és alkalmazni lehet-e, kelle-e a botbüntetés?

Nem volna helyes messziről

kezdeni, ha a kérdés lényegéhez akarunk jutni. A dolog lényegét, a kérdés magját kell tekinteni. Mi a büntetés célja és melyik a leghatékonyabb eszköz a javulásra? Ime összefoglaljuk már a kérdésben, mikor elfogadjuk, hogy a büntetés által javítani akarunk. És hozzá tesszük, hogy a javítás lelki értelemben és vonatkozásban vendő, úgy nem kell messze keresni, hogy az úgynevezett «ártó indulatokat» elensúlyozzuk, tompítsuk, ha lehetséges köpjük ki gyökerestől, melyek a bűncselekményre vezetnek. Nos, ezek az ártó indulatok az emberi lélek durva érzéséből fakadnak. A bűncselekmény csak eredménye ennek, mikor általában mint vagyon rongálás, testi sértés és e kettőnek egy-másra, hatásában legközönségesebben mint rablás jelentkezik. És kik a prototypusai az ilyen bűncselekményeknek? Az a silvher, ritkán hadköteles fia, kit Párisban apaché-nak neveznek, a vidéken gyűjtő névvel közönségesen csak csirkefogónak neveznek. Korántsem, szabály és tétel, de a kivétel is csak a szabályt erősíti meg.

És vajjon az ártó indulatok felkeresésére nem a legérzékenyebb-e a testi fájdalom, a mely nem kell, hogy visszarettentsen, nem kell, hogy ál-

Nagyatádi Hirlap tárcája

Emlékkönyvbe.

*Hódos Lányka, ha egyszer megtalálod,
Szíved-velked álmát: a boldogságot;
Majdan előttd tándóköi és ragyog;
Sugorain táncolnak az anygak...
Lelked, egy ifjúnak szemlüzébe vess,
Mengeszőgöd nagy-határa:
A megváltód két élető kárja less.
Rózaszínű less az élet előttd,
Szere te fosszik sok fájdalom emléked...
Száz mosolygó, nyiló róza fog körül,
Szívedobogásodba: szerelem vegyül...
Egy új csillag fog támadni az Égen;
És te akkor boldog leszel,
Sohat szenvedő Leányka!... remélem.*

Körös.

A „Fakó” szomorú históriája.

Irtá: Révai Károly.

— Eladjuk a Fakót Andris! —
— Már miért tekinetes ur? —
— Görhes; az istenadtu; majd a Bojtor

melé yeszünk egy másikat, fiatalabbat! —
— Kár lesz érette tekinetes ur ilyen lü nincs több a vármegyében! —
— Csak volt Andris! most már dög biz' ez; láthatod magad is, hogy megrökant az eleje. —
— Pedig az árva még kiszolgálja jövő őszig. —
— Ha egy kissé megkímélnék, lü lenne még ebből! Adnék neki dupla zab porciót, az alomszalmát se zajnálnam el tőle, megaztán néha-néha egy kis szeszszel is lemosogatnám a sütyjűt. Meglássá tekinetes ur, szánközűnk vele a télen! —
— A mit r'ondtam, megmondám Andris, jóvő héten tud adunk rajta! —

Az őszi nagy vásár előtt egy héttel folyt ez a beszéd Vámosy uramból; ám és Andris kocsis között; s ezzel a Fakó sorsa el is volt döntve.

Kiszolgált jó öreg Kanca volt, amely a nagy családiban, meg az Igász-szerkben is egyformán használhatónak bizonyult. Csak az utolsó helekben érte valami bédso soradás; tekonította fejel, s kedvetlenül lógott a rud mellett.

A szentenciára tehát alaposan részölt. De Andris nem akarta azt megérteni

semmiképen. Ó nem a szemével hanem a szívvel látta a jó öreg Fakót.

Vén kocsis volt, akit inkább Andrisnak lehetett nevezni, de minthogy 25 extend előt is, — a mikor fiatalon az udvarba került, — Andrisnak szólították, — most száre fejjel is annak maradt, s csöppet sem nehezelt érette. Andris egy tetőtől talpig híseges, becsületes kocsis volt, kinek legfőbb értenjei közé tartozott az állatszeretel.

Egy egy lovat úgy elédélgette, mint-ha saját édes gyermeke lett volna. Akár-milyen fáradságot, hosszú utat lát meg, még felhollan is a lovat látta — elözőre megcsukolta, letörtögtette; s addig el nem mozdult melőlük, míg jókedvű röhögéssel végig nem hamperegtek a friss almon. De csodálhatóképen a Fakót szerette legjobban, kitez 10 esztendei meleg és változatlan vonalozom füzte. Hogy utj megmondjam, nem is szeretet, de valóságos szerelem volt mit a Fakó iránt érzett. Mindennapi kenyerét megosztotta vele, s boldog volt, ha a szádkéső egy koca cukorral megajándékozta. Gyöngöden simogatta, könyes szemét kitorfítte tobogos ingujával, s a homlokán feltérő csilagot megcsókolta. S a Fakó érez-

landáon sárgó legyen, hanem óvó, figyelemzető és e mellett érzékeny. Mit a humanizmus, amely tultengésbe csap át és a modern büntetőjog alkalmazásaiban «intézkedések»-re változván át megcsufolja magát a büntetést; mint álszemérem, kendőzés a kulturával, hogy különbnek lássunk, mint a minők vagyunk; nem elmélet kell ide, hanem bevált tapasztalat és eredmény.

De én nem akarom eldönteni a vitát. A kérdés mellett éppen oly kevéssé, mint ellene adatokat, érveket felhozni nem akarok, hanem megkap a filosof báró Eötvösnek egy gondolata, a mely úgy szól: «ne higgy oly gondolatokban, melyeknek szived ellentmond.» És én úgy érzem, hogy sok, nagyon sok embernek önkényt feltulold, közvetlen megnyilatkozása a «25»

Más kérdés azonban, vajon ezáltal már meg van-e pecsételve a felvetett javaslat sorsa és az is, vajon nálunk szönyegre kerülne-e ilyen javaslat, hanem annyi letagadhatatlan, hogy a megoldás bár nem új, de nem is rossz és így nem ítélik el azzal, hogy a mi új az nem jó, a mi jó, az pedig nem új. A bűf, mindig csak bot marad.

Mennyi a magyar?

Uj népszámlálás lesz. A nép még most is fél löle, csak úgy, mint Augustus római császára korában. Mert a nádfeleles kúnyhók egyszerű, naiv lelki lakója azt hiszi, hogy a hivatalos járata ur azért faggatja egy ki tövérről-heggyre az összes vagyoni és családviszonyairól, mert új pénz- és vér-adókat akarunk sodorintani a nyakába. Pedig már most is alig tud lélekezni a nyomorúságtól. Kírhatatlan-balhít a falusi nép közt, hogy mikor írást vesznek föl a parasztról, mindig valami új huncutság jár a nyomában. Azért aztán valami nagyon pedáns népszámlálást nem is igen lehet Magyarországon még ma sem keresztülvinni. Jól emlékszünk rá, mikor a földmivelési kormány-

a báromfityenyésztés emelése céljából statisztikával akart magának tájékozódást szerelni, nem volt olyan módos magyar gazda aki le ne tagadott volna egypár csirkét. Mert senki sem tudta meggőzöni arról, hogy az írás után jön a csirke-adó.

De a kormányknak szüksége van a népszámlálásra. Amint a jelekből sejtethő, főleg azért, hogy az általános választójogról szóló törvényjavaslatot előterjesztesse. E fontos reform megalkotásának pedig nélkülözhetetlen előfeltétele a népszámlálás felől való kellő és pontos tájékozódás.

Akármiilyen fontos legyen is annak a népszámlálásnak az eredménye, a választójog fontos reformját agyon nem ítélik, azt minden mellétekintet nélkül meg kell alkotni.

Mikor a népszámlálás valószínű eredményeit latolgatjuk, önként is fölelevenedik emlénkben a régi jó zamatos magyar adoma, mely minden vonatkozásban, mindig és ma is találó. Az öreg magyar földművesek jeles-re vizsgálják le latinból a fia. Első dolga tehát lefordítani magyar nyelvre a latin szövegű nemesi oklevelet. De az öreg nem adja oda neki a feltéve őrzött kutyaórt. Megrázza a fejét és így érvel:

— Sohse fordítasd le azt fiam. Így legalább nem érjük. De magyarul, tudjais ten, milyen huncutság sül ki belőle?

Mert azt az oklevelet osztrák uralkodó, labanc érdekekből adta. Rákóczi árulásáért, elkobozott Kuruc dominiummal, annak a bizonyos eső ősnak.

A népszámlálással is így járhatunk. Először is nagyon szomorú dolgot fog fölírni a kormányknak. Ha másból nem, hát a népszámlálásból majd meg tudja a kormányknak hogy miigen rombolást végezett itt az önos osztály-politika, mely kétféle elemet tartalmaz: néhány ezer kiváltságos mágnást, főurat, nagyjúrákat és sok sok millió éhező, nyomorgó-koldust. Ez a népszámlálás fel fogja látni azt az íjesztő valóságot — melyet ma is csak a vak nem lát, — hogy mennyire megcsappant számbelileg a magyar faj, melynek színe, virága, javasereje is odaát van Amerikában, munkaserejét idegen világ gazdagodására áldozni. Az unjocozásoknál láttuk az íjesztő eredményt

már, hogy állig akad azok közt öt-hat fejgyverforgatásra alkalmas legény. Az izmos, egészséges karok idegenben keresnek boldogulást. A népszámlálás száraz adatokkal fogja bizonyítani, hogy mekkorra pusztulást vitt véghe a becsteljes szociális politika hiánya Magyarországon népen egy rövid emberöltő alatt.

Azért szinte fájó belelektetni. De ha már meg kell lenni, hát vonjon is le belőle méltó okulást és tanulságot a kormánykn s és a törvényhozás: bölcs szociális politikával egy virágzóbb, szebb jövőndő korzak megteremtésére.

A civilizáció szegényfoltja.

Tafit, az amerikai egyesült államok jeleggi elnöke mondogta — nemrégiben, hogy az amerikai börtönügy a civilizáció szegényfoltja. Vajon mit mondana, ha ismerné a mi civilizációnk szegényfoltját: a cigány-ügy országos rendezésének kérdését.

Mert erről szól most az ének abból az alkalomból, hogy a belügyminiszter felment bizonyos nyugalmazott főispánt állásától és helyére egy volt képviselőt nevezett ki a cigány-ügy rendezése végett felállított ügyosztály élére. Mert ilyen is van ám! Külön ügyosztály, külön hivatalos helyiség, megfelelő segéd- és kezelőszemélyzet, melynek főnöke miniszteri-tanácsosi címet és fizetéssel bíró kormánybiztos. Kormánybiztos! Szépen hangzik. Több, különb, mint tanácsos, főnök: kormánybiztos. És mi keletről jött nek, nekünk letessék a parádé, a hangzatos cím, a külsőség és jól esik a „sinecure”, hogy éppen magyarul mondjuk az édes semmittevése.

Ilyen sinecure-állás a cigány kormánybiztoság. Élő ember nem igen akad, aki látni volna egy elburafortumot, egy javaslatot vagy csak egy nyularkányi híradást is arról, hogy mit végeztek, mint dolgozott évek óta, amióta ezt az ügyosztályt felállították, ez a kidagoló kormánybiztoság. Egyet tett, az kétségtelen: egyet, gondolkozott csendes emésztés közben. Vagy talán ez sem? Hogy is mondja a halhatatlan jókai: „cogito ergo sum” gondolkozom, tehát vagyok. Vagy ez sem igaz már? — Nem következés az, hogy gondolkodozzék valaki, aki él és mozog?

Szó ami szó, a cigány-kérdés nálunk a civilizáció szegényfoltja. Mennyire megélezték abban is mint mindenben, a nagy kulturálatlank.

A holland és francia törvény írásos

te is a nagy szeretet meletti, s azzal viszonzolja, hogy prűszkölő orrát oda dögöztölte az Andris kezefejéhez.

Ez a nagy szeretet úgy oda nőtt az Andris szívéhez, hogy mikor gazdája ki-mondta a döntő szót, mélységes bánattal fordult be az istállóba, oda ment a megrökant állathoz, átölelte nyakát s hossa-san, keservesen sírt. Elgondolta, hogyha ő most gazdag ember volna, megvásárolná a maga számára; köztalót építtetné neki szép fehér márvány jászollal, a melyet a szomszéd grófnál látott; ezadatos vederből itatná s még a lélkét is oda adná az ár-vának.

Nem is csoda! 10 évi együttléteknk seljsem szálhat nem lehet olyan könnyen szétszakítani.

De milyen ló is volt a Fakó! Soha a 10 esztendő alatt még egy rossz szót, sem szólt hozzá; még azt se mondta hogy álljon félre. Ha rá lette a cifra «hámo!, magától indult kifelé, s bélességesen állott a rud mellé, s vilhogva nyujtogatta nyakát a zablya után. Ostort rá nem tett sohat. Míg Bojfort néha napján meglegyintette, a Fakórol csak a nagy darazsakat böktöste le, hogy ne szívják drága vért.

— Jól van! — mondogatta könygborult szemmel — eladank másnak! De úgy áldjon az Isten! én sem maradok sokáig az olyan házánál, hol az öreg cselédnek nincs semmi becsülete! —

Megsóskolta a Fakó csillagos homlokát, s egy tele rosta zabot öntött eléje.

Harmadnapra vitték már a Fakót!

A sárfalvi zsidónak «egylóvásra» volt szüksége; azzal kellett kis botlójába szállítani a városból a mindenféle portékát jó lesz a Fakó leherhordásra. Sőt, liszlet, kátrányt, kockikenőcsöt könnyű szerrel hozhat a városból; hullott állatbort pedig félőzve vihet a városba. Csak ne adta volna a gazdája olyan potom áron! Már hallott-e a világ ilyen-cudarságot? Egy ilyen szép, húséges kancát 70 forintért oda adni! S ha még másnak adta volna! De zsidónak! Az a hosszú, veres szakállu gyilkos elkinőzta, meggőbri, éhezéti, ostarozza, s végül a börtét is lehuzza!

Mind a két ölével megtengegette Lázárt, mikor kötőféken kivezette az istállóból — No a zsidómiatyánkodat Lázár! ha azt a luvat meg nem becsalod, — felgugnyom a házadtal! —

Mélységesen hosszú bánat költözött az

istállóba. Andris csak úgy lézengett mint egy álomkoros. Nem lelett neki semmi. Meg a pipáját is a jászolhoz vágta, s már egy hét óta rá sem guggyolt.

Mikor a Bojfortnak elhozták új társát, a Csallán, — a legridegeben fogadta Nem volt meg ugyan töle semmit, de — nem is kényeztetie. Magába fojtotta minden keserűségét.

De a jó szívet itt sem lagadhatta meg; soha ostorral hozzá nem ütött a Csallánhoz, Lehet, hogy szokásból; mert ő most is Fakó lóta rudasnak. Csak egyetlen egyszer szálta el magát keményebben, mikor egy alkalommal felrebőnt veréb-csapatlót megriadt a Csallán, s oldalig rugott a hámból.

— No tekintetes ur, ilyet a Fakó nem cselekedett soha! Hogy a férgek egyiké meg a döglt!

— Csak lassan — lassan Andris, majd megszokik Csallán is!

Ennyi volt az egész. Több szó nem is eset a Fakórol.

Ugy tavasz felé történt, hogy Vámos-snykn Sárfalvárna kellett utaznia. Olvados locs-pocs idők járiak. Az utolsó hó buckák már elfeneklettek; a mezőn kezdett zöldülni a vetés, s a barázdákon a billegény

igazolvány váltására és ennek községenkénti láttanozására szorítja a kóbor cigányokat; a nagy Németország közigazgatása és állami politikája észleli a cigányoktól a gyermekeket és lelncházakba, tápintézetekbe utalja, hogy dolgoz, munkás, embert vezéreljen a társadalom számára. És mi mit teszünk? Falról-falura úzzuk, hajszoljuk, kergetjük a gyűlévesz hadat, igyekszünk csendőri segédlettel az ország határa felé szorítani ki, ki a nagy Oroszország felé, ahol elmerüljön a nagy embertömegben, vissza ne térhessen; így vélünk megszabadulni tőlük. S mit érünk el? Románian, Szerbian keresztül egyenkint szállingózik vissza a kiűzött vad, még fékezetlenebb, rendszábrályozatlanabb természetű, szókással és életmóddal szaturálva.

Vajjon nincs-e eszközünk, módunk, rend-szabályunk ennek az állapotnak megzntetésére, de legalább a helyzet, a viszony szabályozása. Nem rendelkezünk-e preventív szabályokkal, melyeket következetesen alkalmaznánk, hogy oly módon csak egy lépést is tegyünk a rendezés felé? Oh igen! Ott van az igazságügyminiszternek 1908. évben kiadott rendelete, mely kötelezőleg előírja, hogy visszaeső csavargók ujjenyomatát és fényképének felvételt eszközölni kell. S vajjon parádé ez csak; a fényképezési igazságot, állami támogatás nélkül felvételése? Nem. Czelja, rendelkezése az hogy a nyilvántartási lapok alapján állandóan ellenőrzésnek ez a kóbor, csavargó had és az igazság szolgáltatás eljárjon, ha nem a dánosí eszt, hanem egy mindnapos tyuklopás, lokótés, szemfényvesztés vagy csalási eszt merül fel, melyre gyauu forog fenn, hogy ez a cigányok műve.

Es kérdjük vajjon végrehajják-e csak ezt a rendelkezést is, nem szólvá anny sokról, amely a papíron, törvényben, rendelkezés előírva van? Nem. Ismételjük, hogy nem. Mert a mi közigazgatásunk ... De miért fejeztük be a mondatot és miért állapítsuk meg azt a fényt, amit annyian tudnak.

Ezért, és annyi más ok miatt szegény folja a mi civilizációnknak a cigány-ügy országos rendezése. Ez az a kérdés, amely már úszkosdódes ment át az elő állami szegélyt tesztén, mert nem akad államférfi, aki orvoslásáról gondoskodnék. Azaz, valójában és igazán a dolog úgy áll itt, hogy gondoskodott s felállított annak idején egy külön osztályt, egy kormánybiztosságot, amely nem csinál egyéb, mint szintén gondolkodik és gondolkodik.

Es jónni fog, mert jónni kell, ímél valami rémes vértázó eszt, hogy kinyissa a száját és a gondolkozó bizottság, elő álljon valami javaslattal, tervvel a cigány-ügy országos rendezése tekintetében, mert a hely-

ezs ós szárnja villant meg; a szombikókban bíbteck visongaltak, s egy-két kék galamb már suhant az erdő felé.

Andris befogott s egy jukker kangarodással az üveges veranda elé állott. Azután ostort pattintva robbogtak ki az ország-utra.

Csalán derekasan viselle magát: A falu nálti, orra előtt ugrált át egy megyedélt vén nyul, de nem ijedt meg tőle. A vetésből nagy durrogással rebhent föl egy fogoly csapat, attól sem riadt meg, csak prüszkölni kezdett, s pipázva hajlogatta szép fejét.

Andrisnak azonban valami nagyon szorongatja a szívét. Nem tudja, hogy mi bánja, csak érezte, hogy ma különösen nehézelt a Csalánra, s szerette volna, ha kirug a hámból, hogy egyjet-kelölt végig huahasson bórén. De jó szíve volt. Ok nélkül nem bántotta most sen.

Kifenc óra lehetett, mikor fölittant Sárfalva bádogfedelű tornya a reggeli napfényben. A lovak is, mintha érezték volna, hogy közelednek a célponthoz, megugrult derékkal vágattak, s röpítették a könnýű kocsit. A falu első házánál egyszerre hirtelen megállottak Andris keményen megráncoltta a

zet már tarthatatlan lett. Es jónni fog mert jónni kell újra, ísmét ezután országos felzudulás, láma, sajtómozgalom, mely sztrégtóleg követeli most már haladéktalanul a kérdés osztályozását, melyre megmozdul, az ísmézt az állami hatalom is, hogy azután ísmét lecsendesedjék, medrére térjen minden és tovább gondolkozzék az országos kigondolási bizottság.

Nagy Zoltán.

HIREK

— **Füzessy Ágoston.** † Hosszan tartó kór által meggyötörve Henész községnek közel 40 éve tanító mestere: Füzessy Ágoston sirba dött Vele vidékünk tanügyének és közéletének is közismert alakja lávozott körünlől, a ki mindenki elismerését és tiszteletét vívta ki munkás életével és nagy családot nevelt fel a haza szolgálatára. A gyűzött család következő gyászjelentést adták: Özv. Füzessy Ágostonné szül. Lórincz Emma faldalomtól megfört szívvel tudatja saját, valamint az összes rokonság nevében a felejtéhetetlen férjének Füzessy Ágoston nyug. fenészit tanítónak Henészben, 1910. szeptember hó 30-án, életének 68-ik, legboldogabb házasságuk 14-ik évében a halálókö szentégenként búrú felvétele után bekövetkezett elhunytát. Temetése 1910. október hó 1-én d. u. 4 órákor Henészben lesz, az engedéltó szent mise áldozat a nagyatádi úr kati. templomban 1910. október hó 3-án reggel fél 8 órákor fog leiki búvéért a Mindenhatónak bemutatni. Áldás és béke lebejgen porai felett! Temetése nagyvárny részvét mellett folyt le.

— **Személyi hír.** Geiger Károly városunk aljegyzője hosszas betegségből felgyógyulva abbázából hazérkezett és állását elfoglalta.

— **Népszámlálás tárgyában szakelőadás.** Kaposvároft a vármegyeház terimében fogtú hó 27-én a statisztikai hivatal egyik kiküldöttje szakelőadást tart, melyen az összes löszolgabírák és a számláló felülvizsgálók jelen leszenek. Ezen előadásban a népszámlálás minden részét alaposan megvitatják és beosztják a kerületekét.

— **Vásárok betiltása.** A kolera betegségek folytán Tolna, Baranya, Zala, Veszprém

gyeplőt. A koci naggot zökcent, úgy hogy Vámosynak majd a forkát szaladt le a pipaszájára. Még ideje se volt felocsódni a meglepetésből, Andris már leugrott, s keresztül futott az országúton az első Tanya felé.

Ott állott egy szemétdombon az árva Fakó megroggyott inakkal, földig lehajtott fejlet, bizonyos farokkal, sárosan-piszkoson, bojtorjános sörénnyel. Andris kitörő zokogással ölelte át a Fakó nyakát, szívéhez szorította, s csókolta-csókolta szákadatlanul. A szegény állat egyjetkelölt röhhögött rekedten, oda dörszölte orrát az Andris borostás arcához, azután csöndesen ledőlött szemétdombra és kielhelette páráját.

A buza földékről pászruháás holikók, varjúk épen akkor kezdetek arra felé szállingozni és élesen rikácsolni: kár, kár, kár!

és Somogyvármegye alispánja a járvány váta terjedésének megállítására céljából több október havi országos vásárt betiltották. Nevezetesen be lett tiltva a pelldéri október 10-iki, az egeráji október 11-iki, a májsi október 10., a pécsvárdi okt. 17., a letenyi okt. 6., a pacsai okt. 6., a faddi okt. 10., a szuloki okt. 17., az istvándi okt. 29., a nágoosi okt. 10., a baranya-selyei okt. 10., a lengyeltői-október 10., a somogyvári okt. 15., a szőlőgyöröki okt. 18-iki országos vásárok.

— **Ujabb kolera esetek megállapítása.** Dunaszekcsón és Pakson a hatóság kolera járvány fellépését hivatalosan megállapította, több megbetegedés és halálal kapcsolatban.

— **Katonai övintézkedések a kolera ellen.** A m. kir. Honvédelmi miniszter rendeletet bocsájott ki, hogy a kolera járványával fertőzött vidékekről utóállásokra és katonai kórházakba és felülvizsgálatra elővezetéseket nem eszközölhetők.

— **A jegyzők szabadsága.** A befogymniszter kezdeményezésére Somogyvármegye szabályrendeletet alkot a jegyzők és rendszerezett segédjegyzők szabadságolási jetejéről a vármegye a körjegyzőknek négy heti, a segédjegyzőknek három heti szabadságot kontempál. Szabadságolás esetén a heigetesítést-elsősorban a rendszerezett segédjegyző négy korona napidíjért, ha pedig segédjegyző nincs, akkor a legközelebbi körjegyző öt korona napidíjért végzi.

— **Övintézkedések a kolera ellen.** Mítvan több helyeken hanyagul teljesítik a hatóságok rendeleteit, Somogyvármegye alispánja szigorú rendeleteket bocsájott ki, hogy az utenfartók községek az utmeneti-árkok tisztántartásáról gondoskodjanak az utsteken levő szemetek víztöcsák eltávolítandók, oda semmiféle szennyvetit, szemetet könteni nem szabad, az ezen tilalom ellen vétők ellen teljes szigorral, tartozik az előjáróság eljárni.

— **Tüz.** Lábod községben mult héten Héjjas Ferencz nagy szénát pajtáját meggujtották és a benne volt 10 szeker széna, 8 szekér szalma és gazdasági eszközökkel együtt leégett, attól megguyttó Illés János szomszéd pajtája és a benne volt gazdasági eszközökkel, 14 szekér takarmánnyal együtt leégett. Biztosítás útján a károszégből csekély térült meg. A tűz oka valószínűleg gujogtatás, mert gyauu is van egyik haragosukt ellen.

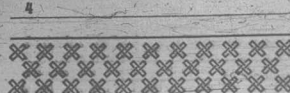
— **A kivándorlás csökkenése hazánkban.** Julis hónapban a kivándorlás, szemben az előző év hasonló időszakával, megcsappant. Hivatalos statisztika szerint 4486-an vándoroltak ki, tavaly júliusban 4535-en. Magyarországra visszavándoroltak 1429-en, tehát harmadrész annyian, mint kivándoroltak.

— **Vakmerő lököttök jártak a mult hó 23-án éjjel Drávaszentesen hol Zsibrek Mí hálygól 1 könnyű kocsi 60 kor., Fiszter Antalól 1 pár löszerszámot 61 kor. és Szokoly Józseftől 1 pár csizmát 14 koron értékben ellopottk. Az éjjeli őr bementása szerint a tettesek hárman voltak, kik-lóláton jöttek. Böves felöl, de ő ügyet sem vették rájuk. A három lovas a csendőrség értesítése szerint Bazán Bakivics Márkótól két négy éves pej és két 10 éves pej lovat s egy fél éves csikót lopott el, melyeknek értéke 2400 korona. A lovakat a Szentesen loptói kocsiba fogták s Zalába menekíttek. Az ismeretlen lölvajokat erőlyesen nyomozzák.**

— **Aranka írtás.** Mítvan a vármegye területén a löher és lucernásokban az aranka nagygyű elterjedt, az alispán annak írtását elrendelte. Es azok ellen kik ezt ki nem írtják, a kihágási eljárast megindítják.

— **Csendőrsők lovasítása.** A m. kir. Honvédelmi miniszterium rendeletet bocsáj-

Rendelésszerűen

készült

átmeneti kabátok

felöltők,

utczai öltönyök,

elsőrangú kivitelen és jutányos árakon

kaphatók

Deutsch F. Károly

és Társa

főfűszabóknál

BUDAPEST,

IV., Ferencziék-tere 2.

tojt ki a hatóságokhoz, fogj véleményt adjának melyik csendőrszéknek lovasitása válnék szükségessé, illetve hol' miligenek a közbiztonsági állapotok és a fozak elhelyezéseire, hol' van alkalmas épület. Ez igazán üdvös dolog volna, mert így a csendőrbek szolgálata is könnyítve lenne és a gazemberek üldözése is gyorsabban menne, valamint egyes közbiztonságot veszélyeztetett zavargásoknál gyorsan lehet intézkedni

— Milyen időnk lesz? Az időjós Meteor írja: Október havának változása napjai 2-3-4-11-18-19-24-25-27-28-30-ra esnek. Ezek nagyobb időközöket nem igen engednek, így október havában hosszabban tartó állandó jellegű időt nem igen várhatunk. Eleje, mint folytatása az októbernek, szintén változó, kezdetben azonban enyhébb jelleggel, csak a 4-iki hoz már hűvösebb, esetleg szelies időjárást, melyet követően 11-ike körül várhatunk még állandóan enyhébb és szárazabb időt, amelyet a 19-iki csapadékos alkak is aztán kisebb-nagyobb mértékben elváltozóan tart a hónap végéig. 23. körül még aránylag a legállandóbban feleik az időjárás.

— A hadsereg védekezése a kolera ellen. A kolera elleni védekezés szempontjából a 4. hadtest parancsnoksága elrendelte, hogy az ujoncnak október elején nem kell bevonulniok, nehogy esetleg a kolérát behurcolják a hadseregbe, csak akkor vonulnak be, ha a kolera-veszedelem teljesen elmúlt. A rendelet azonban a somogyi ujoncokra nem vonatkozik, ezeknek be kell vonulniok, mert a vármegye ezideig még koleramentes.

— Mezejegerek pusztítása. Somogyvármegye területén a mezei egerek ezidőszentri nagy mérvben kezdenek föllépni és a gazdaközönségnek óriási károkat okoznak. A veszedelem elkerülése végett vármegyénk alispánja a gazdaközönség figyelmét fölhívja az egerek pusztítására, amely célra foszforabdacsok beszerzését engedélyezte.

Hirdetmény.

A simongáti uradalom ezennel közhírré tételi, hogy 1910. évi október hó 17-én délelőtt 10 órakor Nagykörpádon a bérleti irodában megartandó magán árverésen áruba bocsátja a következő ingatlanokat:

1. Korsma épület, birtokiv szerint 248 négyszögöl belsőséggel 7000 korona kiküldési árban.
2. Nagykörpádi malom és tartozékai 1212, 1213, 1217, 1218, kataszteri szám összesen a birtokiv szerint 2765 négyszögöl területtel — 21000 korona kiküldési árban.

Az árverési föltételek Simongáton az uradalmi jószágfelügyelőségél, valamint Nagykörpádon a bérlet gazdasági irodájában betekintethők.

Az uradalmi jószágfelügyelőség.

664. szám 1910 végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. törvénszéknek 1910. évi 816. számú végzése következtében — dr. Szelszy István ügyvéd által képviselt Wilhelm Beer & Nachfolgen javára 158 K 77 f. s. jgr. erejéig

foganatosított kielégítés végrehajtás utján le- és felülfogallatott és 680 kor-ra becsült következő ingóságok u. m. 40 öltönyt, téruha, 20 drb. téli kabát nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyatádi kir. járásbíróóság 1910-ik évi V. 82/4 számú végzése folytán 158 kor. 77 fill. tökéletelének 1909. évi szeptember hó 20 napjától járó 6%, kamatai és eddig összesen 54 kor. 65 fillérben bíróság már megállapított költések erejéig Nagyatádon (Széchenyi-ter) leendő megtartására

1910. évi október hó 14-iki napjának d. e. 9 órája.

határidővel kilüzelik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbit igényelnek, szükség esetén becsáron alul is el fogják adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfogallatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyatádon, 1910. évi szept. hó 30. napján.

SZABÓ JOZSEF

klc. bír. végrehajtó.

Szölvő-öltványokat

szalit, amarikat, sima és gyökere, vesszőket, különböző fajokat,

fajtisztaságért jótállva, legdurább vászlatkban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllőmenti első szölvőoltvány telep

Palajdonos CASPARI FRIGYES.

Medgyes 80 sz. (Nagyküküllő megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, emel-fogva minden szölvőoltvány megrendelésének megtelele előtt az ismerős személyiségtől ugy szó, mint iránítvány bizonyítást szerezhetsz magának fenti szölvőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

SAJT

különlegességeket

kizárólag elsőrendű minőségben és legolcsóbb árréi ajánl

STAUFFER ÉS FIAI

SAJTGYÁRAIK

Répcelak

Kitüntetye: Budapest, Páris, Prága, Stuttgart, Moulter.

Október 15-től a simongáti

főok telepünkön is kaphatók.

Árjegyzék ingyen!

Szőlősgazdák!

Homokon át kötött földön.

A ki borait mindenkor jó áron és hamar akarja eladni, állítsen Delaware szőlőt szántóföldre is, és ha hiányzó tökéit ezal pótolja, az olyan vegyes bor olyan finom lesz, hogy drága és hamar elkel.

Ezt bizonyítjuk, kik már termeljük és bizonyítják a nagy bortereskedők, a kik 60 80 koronáért is megveszik hektóját, ha százezer hold ilyen teremne is. Permetezés nélkül a mult évben is perenosporától mentes nagy termést adott (holdanként 35 hektó.)

Vesszóról árjegyzék ingyen és bérmentve.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos,
KÖLY Bihar-m. Pósta távirda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

AZ ELISMERT LEGJOBB, LEGELTERJEDTEBB MAGYAR NAPILAP

AZ UJSÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Rákóczi-ut 54.

Főmunkatársak: Herczeg Ferencz, Kenéfi Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön.

Szerkesztő társ: dr. Agai Béla.

Előfizetési árak: 1 óra 2 kor. 40 fill., negyedévre 7 kor., fél évre 14 korona, egész évre 28 korona.

Külső művészet

Benyák János, Nagyatád.

Könyvnyomda, könyvkötészet, könyv-, papir-, író- és rajzszerek kereskedés. Országos nyomtatványraktár. Raktáron nem levő nyomtatványt leggyorsabban szállítok.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Uzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itató és ivélelőpapírt. Rajzpapírt és kartont egész ivékben és felvágva. Egyszerű és finom dobozlelőpapírt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönbön mindennemű írókészletek és rajzszereket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi tevényt. nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legizlésebb kivitelben. Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb báli meghívók, névjegyek szóval mindennemű alakú és kivitelű nyomtatványok pontos és izlése elkészítését. jutányos árban.

Külső művészet

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölhetnek.

Kérem a nagyközönséget arra, hogy nyomdámát felkeresni sziveskedjenek.

Külső művészet

A REKLÁM

Állandó, ésszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-41 BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút -ál, ahol kiváló szakértelemmel, odanód lelkiismeretességgel és párralton pontossággal eszközölnek hirdetések és reklámokat az összes budapesti és külföldi lapokban és naplókban.

256 kitérő naptár kizárólagos bérlet!

Közlésjegyzetek és Telefon tervezetek ingyen! 12-06

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle

PÉMETEFÜ CZUKORKÁNÁL.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozatlan Réthy-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.

Csak Réthy-félet fogadjunk el!!

BRÁDY-féle gyomor-cseppek

A MÁRIACZELI SZŰZ MÁRIA védjegyével ellátva.

melyeket Máriaczell gyomor-cseppeknek nevez a nép, harmincz esztendő óta úgy bevérték, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek előérthetetlenül jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej-és gyomorgörcsök, hányás, álmatlanság, vérzegénység és sápkór ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy kis üveg 40 fillér, nagy üveg 1 K 40 fillér, 6 üveg 5 korona, 3 duplatüveget 4 K 50 fillérért franko küld a készítő BRÁDY K. gyógyszeriaria a "Magyar Királyhoz", Wien, I. Fleischmarkt 1, Depot 241.

Ügyeljünk a védjegyre, a mely a Máriaczell Szűz Máriát ábrázolja, a város színi csomagnépszerűsége, és az aláírásra, a mely az oldalt levő kép másolata.

HIRDETÉSEK jutányos áron felvételek a kiadóhivatalban.

AJÁNLHATÓ BESZERZÉSI FORRÁSOK.

E rovatban között hirdetés A hirdetések szövege időközönként tetszés szerint megváltoztatható. E rovatban között hirdetés minden egyes megjelenése 20 fillér.

VÁGÓ ÖDÖN

borbély és fodrász
üzlete Nagyatádon, a Széchenyi-téren
a régi takarékpénztár mellett.
Alapított 1870 ben.

Kiadó!

Kiadó!

Férfiruhákat

modern kivitelben és jutányos áron készít.
Császár Lajos
szabómester.
Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Órás és ékszerész.

Raktáron tart mindenemü személeveket. Arany és ékszer forrásait, jegy-gyűrűk készítését névbévesséssel és órák javítását jóállásal azonnal, pontosan. — Hungaró-utca eszközi Perintis János 9. sz. saját háza.

Forró Ferenc vendéglője a „Szarvashoz“

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca 254 szám.

Gyönyörű, modern, tágas étterem

Kitűnő, házias étkezés, elsőrendű, közvetlen a termelőktől beszerzett italok

Minden csütörtökön és vasárnap zeneestély.

Az amerikai bazárban legnagyobb választékban, és legutányosabban árban sarkosorok, és szallagok beszerzhetők.

Békési Eleméرنél Nagyatádon.

Csoktok és koszoruk készítését elővirághat szallag és felirattal legjobb kivitelben jutányos árral elváltja.

HORVÁTH GYÖRGY, kertész NAGYATÁD, Pálfi utca. 154 sz.

SZILGYARTÓ és NYERGES

munkákat kitűnő kivitelben és megrendelés szerint készít

Sárdinecz József Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Kiadó!

Hölgyeim! Nagyatádon, a Széchenyi-téren a „Korona-szálloda“ szomszédságában legközelebb megnyitik

Nagyatád látványosságáa Krammer Sándor dívatizlete, a kaphoz.

Kiadó!

UJ Fémekészési vállalat. UJ. Menyeztes ravatalok. EÖG-SZÉN ÚJ BERENDEZÉS.

diszes utasokkal Európai mintára. EÖG-SZÉN ÚJ BERENDEZÉS.
MEZEY GÉZA
Nagyatádon, a J. rasi takarékpénztár épületében. — Fémekészési rendezés a hozzá szükséges összes költségekkel együtt vállalt is a legutányosabbban vállalo.

ÓRIÁSI VÁLASZTÉK

átandón fali-, zseb-, inga- és dísz-órákból, valamint, arany és ezüst dísz tárgyak, a ékszerék, legjobb kivitelű

SOMOGYI ELEK

órák és ékszerésznél
Nagyatádon, Kossuth Lajos-utca.

Órák javítását gyorsan és jutányosan jóállással eszközli. ■

Tűrt arany és ezüstöt beszerel és berall.

Kiadó!

Büky József

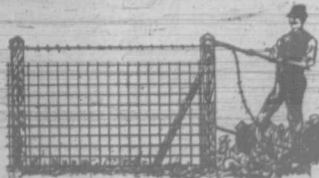
cs. és kir. uradalmi csorogvári és földmester Raktáron tart mindennemü fedőanyagot. Elváltat e szakmába vágo mindenemü munkát és javításokat.

Nagyatád, Kossuth utca.

Bámulatatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány! — Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmánynyal!

Mezőgazdák és szőlősgazdák figyelmébe!

Baromfi-és nyul-tenyésztők figyelmébe!

A mai kor legelősebb, legjobb és legkönnyebben kezelhető sodronyfona, mely az összes eddigi sodronyfokat felmulja és az összes európai államokban, valamint az Északamerikai Egyesült államokban szabadalmazva van a

Hungária sodronyfona, (Horganyozott sodronyból készül.)

Szállítja: **ROTTER BERNÁT NAGYATÁD** vaskereskedőcég.

Gazdasági és varrógépek gyári raktára. A világhírű John-téle-szab. mosogépek kizárólagos helyi raktára.

Mindennemü takaréktűzhegyek, a leg-egyszerűbbtől a legdszisebb kivitelig.

Épületvasalások, vasgerendák.

Szab. bácskai ekék és alkatrészek. Gazdasági vetőmagok.

„Cornélia“ és „Sophiana“ permetező és alkatrészek. I. kekkő és raffiaháncs.

Szénkéngzők.

ÉPITKEZÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS.

NAGYATÁDI HIRLAP.

432

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK« HIVATALOS KOZLÓNYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

FELELŐS SZERKESZTŐ:

dr. NEUBAUER FERENCZ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér.
Előfizetés és hirdetések elfogad még: Benyák János könyvkereskedése.

Az új polgári perrendtartás.

Írta: Nagy Zoltán szegedi kir. törv. bíró.

Már második hete, hogy a képviselőház igazságügyi bizottsága tárgyalja az új polgári perrendtartás javaslatát. Minden tárgyalásról megjelenik a hivatalosan kiadott tudósítások, a melyek azután belekerülnek a lapokba és elvesznek a betűk tömkelegébe. Az újságolvasó nagy közönség talán el sem olvassa ezeket, mert nem érdekes, nem szenzációs és mert úgy találja, hogy szakdolgoz, csak a jogászokat érdekli. Pedig nagy tévedés. Mindenkit érdekel ennek a javaslatnak a sorsa; minden embert, mert hiszen minden ember érdeke az, hogy az ő dolgát igazságosan, gyorsan és olcsón intézzék el, már pedig ezeken az elveken nyugszik az új perrendtartás.

Igazságos, olcsó, gyors és egyszerű eljárást akar megvalósítani a javaslat. Igazságot, a melyben ne a forma nyomja agyon az igazságot; gyorsat, a melybe ne kerüljön az eljárás a formák bilincsei közé; olcsót, a mely lehetővé tegye minden ember számára a saját, vagy vélt igazsa keresését és ügyesést, a mely ne tördelje szét az igazság keresésnek a módját fórumok és hatóságok

ügyei és eljárások között, hanem egyöntetűen szabályozva a peres ügy és általában a peres ügyek viteleit.

A kinek valaha dolga volt a törvénnyel, csak az tudja, hogy milyen helyen való keresgélés, hány helyre való látás-futás, mennyi hosszadalmasság és sokszor minő csigalassúság került egy látszólag is tiszta, világos ügynek a befejezése. Mennyi különböző eljárás volt, hányféle bíróság, minő különböző jogorvoslat, úgy hogy kifogyott a tétlegzet is azokból, kik igazságukat a törvény előtt kezelték. És vajjon mi volt mindennek oka? A rendszer. A rendszer, a mely a gyakorlati életnek már meg nem felelő alkali szabályokat fenntartott vagy össze módosította a törvény rendeket, joggyakorlat és bírósági felfogás alapján kialakult szokásjog szerint, mindenkor csak több és több dolgot adva a bírónak és hosszabbá, laposabbá, téve az eljárást. Mennyi idő és pénz-fecsérelést eredményezett ez. Elvonta a bírót tulajdonképeni hivatása teljesítésétől, tulajdon-tul megterhelvén munkával, hitvány fizetés és még hitványabb előléptetési lehetőségek elkedvennitették, elfonnyasztották minden erejét, tudását és képességét. Ez a rendszer eredményezte azt, hogy a bírói létszám szaporítás szükségessé merült fel minduntalan és ennek a

rendszernek volt átkos következménye, hogy a bírónak az anyagi és erkölcsi függetlenségüket megszerelni nem tudtak.

És ez a jelszó, a mely az »egyszerűsítést« írta fel a zászlójára, a melyegyszerűsítési törekvés irányítja úgy az újabb kiadott rendeleteket, mint az igazságügyminiszter által az egyes ügyvédi kamaráknak megküldött tervezetét, mint előkészített talaj fogadja már az új polgári perrendtartást, a melyben a hatáskör ki van terjesztve, a szóbeliség az eljárás minden fokán keresztül van írva, a felebbeszed pedig korlátozva.

Kit ne érdekelne tehát a bizottság tárgyalása. Vagy kellene, hogy érdekeljen, hiszen ott készül el az az erjesztő követség, a melynek jószágát, erejétől függ, vajjon milyen kenyeret adjanak az igazságra, a gyors olcsó eljárásra éhes nagy közönségnek. Mert erre törekvésnek. Elvizedekre menő tapasztalat alapján, nagy tudással és következetes kitarással olyan szakférfaik, mint Erdélyi Sándor, Plisz Sándor volt miniszterek és Székely Ferencz jelelői miniszter.

Meg is csinálják emberül ahhoz szó sem férlet; nemcsak ígérget, hanem valóság is lesz bizonyára, hogy az új polgári perrendtartás a jövő év vége felé életbe lépve

Nagyatádi Hirlap tárcája

A jóbarát.

Voltak, akik titokban afelől sugdolóztak, hogy Singling tanácsos alapjában csatlár képmutató a behélygő bájos modorra népezet el; de ezek csak nagyon kevesen voltak és szavuk nem talált visszhangra, mert a hová eljutott, az emberek gunyosan fintorgáltak el a szájukat és azt mormogták: Irigy fességek.

Maga Singling tanácsos ösztönén megvolt győződve arról, hogy nemcsak rendkívül tisztességes ur, de jó és érző szívű ember is, aki ugyanolyan gondtal és lelkiismeretességgel tartja távol magától még az alkalmat is a pletykákra mint ahogy a legparányibb porszemet sem tűrhetle mindig kínosan tisztá ruháján. Neki is volt ifjúsága, mint másoknak tanulólévi alatt lehetőség szerint kiszolgálta rokonnait, mint mások és neki is voltak szvedvényei, mint másoknak. De sohasem tette a rozszat magáért, hanem csak azért, hogy igaz élvezetet vagy előnyt merítsen belőle, zélesét olykor drága koszorukkal tisz-

telle meg öreg nagybácsijának és nagynénjének emléké, akik még be nem váltott kötelevényeire pénz hittelezek volt neki a tanulásához és egy esetben, mikor kétségbe nem vonhatóan bebizonyosodott, hogy egy nővel szemben kötelességek vannak, ellenkezős nélkül egyenlített ki egy gyermeknevelő intézet számbját.

Válaha pedig különlegesebb ügye is akadt. De erre már alig akart emlékezni. Megpróbálta elfelejteni és avval áltatni iragát, hogy nem is úgy volt a dolog, amint volt. Bőséges vacsorák után, álmattal éjszakákon, lázas elmékedések közepette azonban látomásoként tért vissza az idő amikor a becsületi megmentésére néhány ezer koronát kölcsönzött egy jóbarátjától, aki egy nagyobb pénztárt kezelt. Csak »néhány napra.« De e rövid idő alatt a szomszédban lakó Singling jegyző egy régebbi holtan találta barátját ágyában.

Singling tényleg nagyon megijedt, de aztán neki állt, hogy meghányja-vesse a helyzelet, mielőtt lármát csap.

A halott egészen egyedül állott a világban, vagy menyasszonja nem volt, akit az emberek véleménye meghalt társuról sújthatott volna. Ez a vélemény mindenkép-

elég súlyos volna, mert Singling aláírását senki sem fogadná el a hiányzó tétel rendszer fedezetéről és Singling igen jól tudta hogy lehetlenség volna az összeget hamarjában pótolni.

Mit jelent egyáltalán egy halottnak, akit sem feleség sem gyermek nem él túl, hogy fedhetetlen férfiként vagy becsületlenül kerül a sírba? Mit is jelent?

Singling annyiszor ismételtette magában e kérdést míg napról is világosabbnak látta, hogy valójában — semmit sem jelent. Így tehát kikereszte a halott irásai közül a kötelevényét, magához vette, azt utótt és kimért, komor pózban helet foglalt a halott mellett, egy karosszékben . . .

Mindenféle nagy megdöbbenéssel fogadták a hírt, hogy a jó, szerényen meghuzódott Svenson tolvaj lett volna, de kétségrol szó sem lehetett, hiszen néhány éres hiányzott a pénztárból. Istenek hála, feleség nem bántódott miatta, gyermek nem sirt szegényében, és undorodva és kevés jó »barátát« közül, akik világleletben törődtek vele, Singling miutakozott a legjobbnak.

Mert ekként viselkedett; bizony ő nem kerülte a szegény tanútját, hanem igazán megfogható hűséget tanusított barátja iránt,

még azonban nem minden. Nem. Mert szoros összefüggés, valóságos junction van az új rendtartás sikere és a bírósági rendszer, nem különben a bírói status egységese rendezése között. Mert a jó bírót függ első sorban az alapos és gyors igazságszolgáltatás. A jó bíró fogalma pedig egy számtalan szükségsegtől megalkotott valami. Nemcsak arra valóság függetlenség, tudás, szív és lélek kell ehhez, hanem anyagiak által is annyira amennyire biztosított jelen és az előrehaladás biztos garanciával megalapozott jövő.

Es ha ezt, felismeri végre az ország népességét képviselő parlament és felismerve megalkotja a bírák szervezeti törvényét; ugy nem kétséges, hogy korszakunkból lesz a mit hiszünk mindannyian, az új polgári perrendtartás.

Az állattenyésztés és huszdrágaság.

Országszerte igyekeznek az eddig pártalan huszdrágaság megszűntetésére véget cselekedni a ezért nem lesz érdekelten, hogy ha az Erdélyi Gazdasági Egyesületnek közöszavára, h ő jelen rendezett áttartalmításán a Jakab László által tartott vonatkozó értekezés némely pontozat az állattenyésztés sátnyalóságának s ezzel összefüggésben a huszdrágaság okainak megértése céljából ismeretjük.

A hajdani nagy marhaállomány jellemzésére felhozta előadó, hogy bizonyított tény, miképen a dicsőséggel teljes kuruc hadjáratok költségei nagy részben a külföldre kihalott szarvasmarhákert befolyt összegekbe teltek ki, mert akkoriban a mezőgazdaság más ágazatai részben a kereskedelem nehézsége, bizonytalansága, részben pedig fejletlen voltuk miatt nem sok pénz hoztak az országba.

A Rákóczi korok szabadságharcainak költségeire nézve 1706-ból feljegyezte Othyk főudvarmester, hogy a munkácsai uradalomból Borzobalozsa a sáfárok 16,565 drb vágni való és 21,950 drb növekedé marhát vittek ki, melyekért a pénztárba 550,000 forint folyt be. A hízott marha átlag 20, a fiatal marha 10 forintnál kelet. Ugyanezen évben a nagy fejedelem szerencsi uradalomból Szilvási és Lengyelországon át 8010 drb vágómarhát és

2560 drb tinót hajtottak el, melyekért 185,600 forint volt a bevétel. A fejedelem erdélyi uradalmaiból 6500 drb szarvasmarha került ebben az esztendőben külföldi piacra, melyek után 136.800 frt. bevétel volt.

Ezek mellett a nagyfejedelem udvarlásának és hadainak élemezésére is maradt még lthón elegendő marha, pedig sok leltelt erre is, mert amint Othyk főudvarmester feljegyezte: „azért kuruc a kuruc, mert sok lust eszik öklém.”

A nagy fejedelem 1707-ik évi udvarlására részére 4657 hízott-, 1045 fiatal szarvasmarhát, 2196 borjut, 3270 hízott sertést és 1450 malacot öltek le.

A kuruc hadak főgenerálisa Bercsenyi Miklós uram ő nagysága 1707. október havában azt írta feleségének Csáki Krisztinának Bernóra: „a marhákból adass el néhány ezeret, mivel Miklós napra nagy vigágra megyünk hazra többedmagunkkal.”

November végén már értesítette a nagyasodonyú férje urat, hogy 9000 szarvasmarhát eladott. Irván tovább a következőket: „Vigan lehetünk immár Kegyelmed nevenapján, adott a Menyébéli jó árat a marhának. Csak jófjón kegyelmedet uram melébb!”

Az 1706-ban történt dikális összeírásakor Bercsármegyében (ahol most évtizedek óta folyó nagy pénzaldozatok után is csak 95—96 ezer szarvasmarha van) csupán a jobbjóbb tulajdonában több mint 200,000 szarvasmarhát írta össze. Máramaros vármegyében (ahol most szintén a nagy pénzaldozatok után 100—106 ezer darab marha van) csupán a jobbjóbb tulajdonában 200,000 szarvasmarha található.

Mesébe illő bősége volt tehát nálunk a szarvasmarhának. Ezek az idők azonban eltűntek.

Már a mult század első felében kezdett vette viáagszerte a nagy gazdasági átalakulás. A mezőgazdasági termelés a népessédek fejlődésének arányában terjedni kezdett s mindinkább belterjesebbé vált. A jelző az lett, hogy a gazdának sokat, jól és olcsón kell termelni és ehhez az irányul kell berendezkedni.

A magyar gazdaközönség színe és java — mint előzőleg is igen sokszor, a mult század dereka táján sem volt abban a helyzetben, hogy erejét munkásságát mezőgazdasági kulturájának kifejtésére fordítsa. Elvonta ettől a hazáért, a szabadságért folytatott küzdelem.

Es amíg nálunk ez a küzdelem előkészítetten, lefolyt és egyelőre befejezett nyeri, addig a fejlettebb kulturájú államok gazdasáradalma nagyot haladt.

Nálunk is az alkotmányos élet visszaállítása után ismét beható eszmecserek voltak

csaknem egy résztvevő testvérét. És amikor Svensson ifjú és rokonszenves huga az ország valamelyik távoli részéből váratlanul előkerült, órákon át féktől térdein a halot előt és felhívélte, és kétségbeesetten nyögte:

— Hogy lehetett te ezt, te, aki mindig oly jó és becsületes voltál?

Magához vonta a fiatal leány kezét és szép megható szavakkal védelmezte a testvére „megleplegdedését”. Majd a pénzbe is bevezette, hol ő maga étkezni szokott, kiszájlította magának a hozzátartozó jogait s alig tűnt el mellőle, míg csak Svensson el nem temették, — ami meglehetősen sokidig húzódt, mert azt gyanították, hogy megmérgezte magát.

— Nem szabad ilyen jónak lennie az irányomban! Hagyjon magamra a bánatommal. A halott szeggyene ne vessen árnyékot a bardiára, aki szinten tévesen ismerte őt, mondja Svensson kisasszony.

De Singletet önfeldáozó, nemes és jó volt iránta, amíg csak fekete szeggyélű zsebkendőjével a vonat ablakából bucsut nem intett feléje.

Kevesébe kiváló emberek, mint Sing-

és élénk érdeklődés indult meg az egyes mezőgazdasági kérdések körül, mégis 10—12 évnek kellett elteleni, hogy a kialakuló nézetek a valóságs kezdetéig eljussanak.

Éz alatt a magyar állattenyésztés (a lótenyésztés kivételével) rendszeres állami támogatás, gondoskodás tárgyát nem képezte, minélfogva a népies tenyésztés ősi állapotában maradt. Mikor aztán tudatára ébredtünk elmaradottságunknak, mikor meglátuk a bővebben tejtől lóp és alpsi marhafajtákat, rá se gondolunk már arra, hogy mi is tenyésztünk ilyeneket a saját ősi fajtáinkból. Minden gondunk az volt, hogy miképen telepíthetünk azt hamarosan át hazánkba. A rendezetebb viszonyok között élő és áldozatokra is kész birtokos osztály hozzá is látott a különböző kulturafajták behonosításához, mely törekvések az egyesekelő telemes áldozatok követelek és nagyon kevés sikerrel jártak. Emiatt a behonosítási kísérletekkel lassankint mindezt felhagyták és igen heves hangzattal kezdték, hogy a hazai ősfajták oszkorú tenyésztése után törekedjünk vilhözött viszonyaink és céljaink megfelelő tejtől és gyorsan fejlődő vajúfajták létesíteni. Ez sokan helyeselték, még többen ohajtották, de a nagy általakító munkához nem fogott senki.

A 80 éves elején az idegen fajtáknak állami közvetítéssel és segítséggel való behozatala szigorúan körülírt feltételek és szabályok között jól átgondotta állattenyésztési terv szerint történt és évek ezren szük hátrókor között mozgott, azok a tenyészkurtelek, melyeket az ősi magyar marha részére a kormány az illetékes gazdasáradalommal egyetvère akkor megállapított, érteletlenk maradtak.

A 90-es évek óta megrohanták minden oldalról a külföldi életerős fajtát, nem válogatván sem eszközökben, sem modokban. Lekicsinyelték és lemosolygották azokat, akik a magyar erdélyi szarvasmarha fenntartása és „kijelölt tenyészkurteleknek” resp. állattartás mellett emeltek szót és utóbb már hosszú ideig éltek az Erdélyi Gazdasági Egylet és szakosztályunk tartotta napripapen ezt a kérdést és időnkint hozott határozataival, ha egyebet nem is igen tehetett, de talán kissé gátlóta annak az áramlatnak a szabadon folyó rombolását, amelyet állítólag az ország elsőrendű szakemberei és legilletékesebb köré támogatottak. Mindenesetre különös jelenség ez, mely mellett az Erdélyi Gazdasági Egylet állal 1900-ban Sepesizenygyörnyön rendezett országos gazdasáregylet ide vonatkozó határozatai teljesen megsemmisítettek, sőt az ügyeket hivatalosan intéző körök az Országos Magyar Gazdasági Egylet által rendezett tiszvári székegy kongresszus egy-

rencsa a-leányuknak és az öreg tanácsos fölötték tekintélyes ur.

Mikor a fia megérkeztek, egy kedves leány fogadta őket, abból a fajtából, melyből a legtöbb tenyészik: azonkívül a termelés, piros-pozsgás, szívetyes és előző-kény papa, s kisvárosi kupaletanés érdeme nelenőke és a legfinomabb külsejű de most némileg zavart és aggódo arcu mama, akiknek arca csak mélyebben elpirult, mikor a tanácsos melet udvariaskodással ajkához emelte kezét.

— Mint jóvendő rokoni mindjárt Ferencnek fogom szólítani, azóit az asszony. Megengedné, hogy néhány percig négy szem közt beszéljek önnel? kérdezte lágyan, barátságosan, csaknem elfogulva, mikor az áldóvölésen czeredészen túl voltak.

Mikor kis boudoirjában egyedül voltak, fájdalmasan tekintett fel a tanácsosra és azt suttogta:

— Egyszer már láttuk egymást...

A tanácsos igyekezett öröndetes arcot mutatni és úgy nézni rá, mintha felismerne, de a meglepétségétől nem tudott tovább jutni a zavart ámulásnál. Gumszonné arca hirtelen elborult, mint ha könnyekben készülné kitörni, lehajította fejét és folytatta:

hangu határozatát sem vehették már tekintetbe és nyíltan arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az erdélyi részekben legfeljebb csak Udvarhely és Csíkvármegyében lehetne arról szó, hogy ott az erdélyi magyar származásúak tenyészkertelmei fenntartassék, mert a többi helyeken már erővel sem lehetne a nyugati fajok terjesztését megfoglálni...

A tanulságos értekezés a végén át a jusdrágaság okainak felderítésére s megerősíti a már szinte közmeggyőződéssé kialakult ítélet, hogy állattenyésztési rendszerünk okkal-móddal, de sürögösen változtatni kell, mert a szükség égető.

Valamikor Magyarországi Közép-Európa éléstára volt és ma szinte husinság van nálunk, mi mellett a soha nem ismert magas husárak dacára állattenyésztő gazdákban vesztéssel tenyésznek. Kormányrendeletekkel sürgelnek jobb árak előhészése miatt és korlátozásokkal történnek a kisgazdák produktumainak jobb értékesítése végett. Amint látszik, a vesztéses és a károsodást tekintve itt mindenkinek igaza van: a fogyasztóknak is, a viszontelárusítóknak is, az állattenyésztő gazdáknak is. Hol van hát a hiba? Azt hiszem, a nagy luxussal és kevés gazdasági érzékkel berendezett gazdálkodásban és rendszerben.

Milíók vándorolnak fölünk ki évenként a magánosok és az állan-pénztárból külföldre csak azért, hogy az ország tulnyomó részére — elismerem, jó szándékkal és szinte a túlzásig menő jóakarattal — importált idegen származású fajtaikat eredeti képességei fenntarthatók legyenek. Ezeket a milíókat valószínűleg fizetni kell, meg a rendszer felesleges költségeit is, melyek miatt az idegen fajtaik kultuszával közelítünk ahhoz a gazdasági rendszerhez, amelynél az izzembaraktári költések meghaladják a bruttó jövedelmet. És amig egyelőre ez történik, addig másfél óra a mi ősi származású fajtaink minden helyes és helytelen eszközzel mind kisebb térre szorítottak. Pedig ennek tiszta verbén való fenntartása egy félrebe sem kerül sem az egyenesek, sem az államnak és ősi jó tulajdonságai — mint az a kiállított óriási erdélyi tenyészcsoporthoz is mutatják — minden irányban fokozhatók. De nekünk nem kell már az ősi fajta, amely ezer évet meghaladó időn át legerősebb támasza volt a magyar gazdáknak és amelynek segítségével sok inset, sok sarcot átélünk és amely dícsőségteljes szabadságharcaink rendkívüli költségeinek elviselését is mindannyiszor lehetővé tette.

Mi ismerjük a földmivélségi kormány jó szándékait és készségeit méltányoljuk azokat a törekvéseket is, melyek az u. n. kulturfajtáknak behonosítására irányulnak.

— Engem... engem családi neven Svencionnak hívnak.

A tanácsos a szimpátia és öröm kifejezését adta arcának, hogy Svensson név minden viselőjét büszkeséggel fölthette el. De a ház asszonya megértette, hogy valóság felismerésétől még mindig messze van, halvány gondtepte arcát kendőjébe rejtette és úgy zokogta:

— Svensson Anna vagyok, aki iránt, valaha oly jó és szives volt, amikor... amikor szerencsétlenül testvérem

A tanácsos elvörösödött és egy pillanatra meghökkenett, újra ebredni látta elete legfőbb emléket. Anna asszony fere értele ezt, megfört és hangtalan rebegte:

— Nem illhatom meg Onnek, hogy a becsutlen ember büne miatt tiszta ártatlan unokahugában is ne lásson hibákat. De könyörgök... szánja a gyermekünket! Esküszöm, hogy családukbán ez az egyetlen sötét pont...

A tanácsos arca felragyogott, forró szeretettel csókolta meg a kezét és magasztosan mondta:

— Kedves Annán, ne érse félre ha a szomorú visszaemlékezés az én szeretett

odáj azonban nem követeltük sem a külföldi fajtaikat lelkesülő gazdátársainkat, sem a földmivélségi kormányt, hogy ezek az aránytalan nagy anyagi áldozatokkal járó kísérletek a mi ősi fajtaink teljes háttérbe szorításával járjanak. Még akkor sem tartanók ezt megengedhetőnek, ha a külföldi fajtaik végleges behonosításának teljes sikere már biztosítva volna és ha-e törekvéshez nem kapcsolódék olyan szorosban hozzá annak szükségessége, hogy mi progresszív emelkedő arányban rendszeres adóztól legyünk a külföldi tenyésztőknek avéghől, hogy az évek során nagy anyagi áldozatokkal elért eredményt az idegen fajtaik visszafelődése révén ne kockáztassuk.

HIREK

Kérjük az előfizetési díjakkal késedeletben levő olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb beküldjék.

A trónörökös Somogyban. Mint illetékes helgről közlik, november hó első felében Ferenc Ferdinánd trónörökös. Berenczere jön, ahol mint Festetics Taszilo gróf vendége fánokra fog vadászni. A trónörökös, aki több napot fog tölteni a berenczei vadászterületben, már három ízben vadászott mint Festetics gróf vendége a világhírű vadászterületen. A trónörökös érkezésének pontos ideje még nincs megállapítva, de fogadtatására a Festetics uradalomban már nagyban folynak az előkészületek.

— Uj bír. A király ő felsége dr. Zsigmond Imre helybeli kir. járásbírósi legújított ügyancsak járásbíróságunkhoz albróva nevezte "k".

— Esküvő. Berta Kálmán Mária-Radnai gyűgyszertárlajdonos foljó évi október 9-én tartotta esküvőjét Muzsnjai Elekkel Mezőtúron Dr. Adám Sándor mezőúri ügyvéd nagybírókos unokatestvérével. Az esküvőt a vőlegény sógora főszószelőző Dr. Tauber Sándor a szombathelyi semináriumi igazgatója, theol. tanul végezte.

— A ménitelep sorsa ugy látszik Kaposvár kezdése van letéve. A napokban ugyanis leírt érkezett Kaposvár város tanácsához, melyben tüzetesen felsorolja a m. kir. föld-

művelélségi miniszter azokat a feltételeket, melyek teljesítésé esetén kész a nagyatádi ménitelepstrájt az 1913 évtől Kaposvárról elhelyezni. Ugy halljuk, a város minden feltételeket hajlandó teljesíteni s így legalább az a vigaszunk lesz, hogy nem távozik messzebb a bennünk elhagyó fontos gazdasági intézmény. Mi ugy is le kell mondjunk róla, mert nekünk oly feltételek teljesítésé se merő lehetetlenség, a milényeknek Kaposvár készséggel tesz eleget Sorsunk nem a mi kezünkben lakozik.

— Gyilkosság a vonaton. Szinji Mihály Felsőegred községhöz tartozó László Bogát pusztai és Horváth György — László majori lakos béresek foljó hó 4-én együtt utaztak vonaton Felsőegredről, utközben összeváltakoztak oly erősen, hogy Szinji lezurással fenyegette Horváth Györgyöt, ha az általa követett vállomást meg nem teszi a bíróságnál, mikor pedig utóbbi tabedő választott, Szinji előrántotta zsebkését és társát hasba szúrta, akit másnap súlyos sérülések beelhalt. A gyilkost elfogták és a bíróságnak átadták.

— A somogyi megyei választás tilalom megszűnt. A kolera miatt beállított somogyi országos vásárokat miután itt kolera nincs, a kereskedelmi miniszter a tilalmi zárt alól feloldotta. S megengedte, hogy a megyeibeli összes vásárok megfelelő szigorú óvó intézkedések mellett megtartandók.

— Öngyilkosság vagy bűntény? Lábod községhben Zieger János 78 éves ember lakozójában foljó hó 5-én gyanus körülmények-köz halva találták. A hulla a földön hanyatt feküdt, nyakán a vastag nyakravalón kívül egy darab kötelet talált a halottkém ráhurokva, a kötet másik darabja a hulla fölött a mester gerendán lógott, a hulla nyakán kötélt horoszlást volt, egyeb jelet nem talált a halottkém, ellenben feje látszó részén egy 5 centiméter hosszú hór-repedést talált melyből vérvolt. Hogy öngyilkosság avagy bűntény esle forog-e fenn, a bírósági vizsgálat fogja kideríteni.

— A kénményesről szabályrendelet. A kénményesről szabályrendelet ügyében a vármegye augusztus havi közgyűléséből kiküldött albizottság f. hó 15-én délelőtti 9 órakor a vármegyeháza tanácstermében állást tart.

— A százfórintosbankó beváltása. Az osztrák-magyar bank hirdményét adott ki, hogy az 1890-ban kibocsátott százfórintos bankjegyeket 1910 október 31-én tel nem váltja be. Akinek tehát még van valahol a láda fiabag régi százfórintosa siessen beváltani, mert a jövő hónapban már csak muzeumba való lesz az öreg bankó.

— Eltűnt egyén nyomozása. Arvalaki József 68 éves gyenge elméjű nagybajomi lakos még szeptember 8-án hazulról eltűnt és azóta vissza nem tért. A hatóság nevezett nyomozást elrendelte. Eltávózasakor bő vászon gatyát, vászon inget, barnás kabátot és ócska kalapot viselt.

— Sertésvész megszűnté. Vizvár községhben uralkodott sertésvész miatt elrendelt zárt, a vész megszűnté folytán, Somogyi vármegye alispánja feloldotta. Ezen községhől ki, és azon keresztül sertések hajtása megvan engedve.

— Tízlek. Gige községhben foljó hó 7-én Somogyi Ferenc, (aló) nagy szénás pajtája beltről kigyulladt és a benne volt nagymennyiségű takarmány és gazdasági

felejtethetlen de szerencsétlen barátomra, nem hagyott hatástalanul, és én esküszöm önnek, hogy e percben csak melegen és ragaszkodással tudok a halottra gondolni és... és leánya iránt, mint eddig és nem felek a halja:ok átöröklése miatt.

Szinte imponálón, babonázóan szerteire méltóvá emelkedett, mikor így végezte:

— A te leányod ép oly jó ember, mint az én fiam, sőt még sokkal jobb, mert egy jó aszony mindig jobb a jó férjnél!

Az eljegyzési lakomán a tanácsos nagyon kitélt magáért, mindenkit felidített elbájosító szívellyességgel, úgy, hogy a fia büszkebb volt rá, mint valaha. A fiatal arca elragadtatással telt el és Gimmsen szívből boldog volt, hogy nemokára rokonságbá jut egy ilyen emberrel.

És Anna a szony utolsó gondolata mielőtt elaludt ez volt:

— Mégis keliet valaim jónak lennie szegény szerencsétlen testvéremben, hogy egy ilyen barátot tudott magának szerezni.

Alfred Hedenstierna.

Rendelésszerűen

készült

átmeneti kabátok

felöltők,

utczai öltönyök,

elsőrangú kivi-
telben és jutá-
nyos árakon

kaphatók

Deutsch F. Károly

és Társa

férfiszabóknál

BUDAPEST,

IV., Ferenciek-tere 2.

gépekkel elégett, ezenkívül a pafja mellett volt lakarmány baglya és több gazdasági eszköz is elégett. Elégett Gyöcsi János és István szomszédok püjjája, lakarmánya és gazdasági eszközei is, ettől meggyült a második szomszéd Kis Mihály József pajtája, lakarmánya is, — mindegyik falábrakra és zsupp tetőre volt építve, — a kár nagyobb összegré nag, biztosítva volt. A tűz oka gondatlanság. — Kuntelep-közégsében Pomozsi Lajos lakarmány boglyára mult helen légeett. Érdekes, hogy káros nem emlékszik, hogy a tűz mely időben történt.

— A postabélyegző. Sokszor hangzik a panasz amiatt, hogy a leveleken és egyéb postai küldeményeken a bélyegző lenyomata nem tisztán látható. A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy posta igazgatóságok figyelmenntessék alkalmazottjaikat a bélyeglezés gondosságára.

— Modern hirdetés iroda. Ugy a bel-földön, mint a külföldön előnyösen ismerik Leopold Gyula hirdető vállalatát (betett társaság) Budapesti Erzsébet-körút 41. A legnagyobb hirdető czégek e megbízható iroda után eszközölhetik az összes hirdetéseiket, mert kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és felülmúlhatlan pontossággal teljesíti az összes megbízásokat.

3234. sz. 1910. tkv.

Arverési hirdetésny kivonat.

A nagyatádi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Koncsik Péter végrehajtónak Szalai Ferenc végrehajtást szenvedő ellené 26 koron 70 fillér tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék a nagyatádi kir. járásbírósg területén levő Szabás községben fekvő a szabási 422. számú telekjegyzőkönyvben A. f. 397. sz. helyrajzi számú ingatlanra 450 koronában, a szabási 330. számú telekjegyzőkönyvben A. f. 123. helyrajzi számú ingatlanból Szalay Ferenc illetőségére 160 koronában, kiskoru Vogronics Jenő és társai, Rotler Bernát csatlakozott hitelezők behajtása végett is ezennel megállapított kiállítási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi november hó 7-ik napjának d. e. 10 órakor.

Szabás községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiállítási ár 23-án alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 45 K és 16 K-át. készpénzben, vagy az 1881 LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelzett övédeképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881 LX. t. c. 170 § értelmében a bánáspénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Nagyatád, 1910. szept. 30-án. A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

Kiadvány hitelei.

dr. Kiszely kir. járásbíró.

Egyed kir. tkvvezető.

2914 1910. tkv. sz.

Arverési hirdetésny kivonat.

A nagyatádi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyatádi takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Szalai János (Tamás) végrehajtást szenvedő ellené 91 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék; a nagyatádi kir. járásbírósg; területén levő A. I. alsósegéd községben fekvő az alsósegédi 100 számú telekjegyzőkönyvben A. I. alatt felveti 129. számú ingatlanból a Szalai János illetőségére, azon feltétellel, hogy az

árverés által a B. 6. alatt özvegy Szalai Istvánné szül. Tóth Eerzse javára bekebelezett özvegyi jog nem érteitke, a nagyatádi járási takarékpénztár részvénytársaság Györfi József Sándor csatlakozott végrehajtatók követelése behajtása végett is 604 koronában ezennel megállapított kikiállítási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1910. évi október hó 20 napján d. e. 10 órakor

Alsósegéd községhezánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 60 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881 LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelzett övédeképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881 LX. t. c. 170 § értelmében a bánáspénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Nagyatád, 1910. évi szeptember hó 9. napján. A kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság.

Dr. KISZELY s. k. kir. járásbíró.

Kiadvány hitelei. EGYED. kir. tkvnyvezető.

Szőlő-oltványokat
spaniai, amerikai stím és gyökéres vesszőket külföldre fájokban.

fajtisztaságrt jótállva, legudasabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kiskiküllömenti első szőlőoltvány telep

Tulajdonos: CASPARI FRIGYES.

Medgyes 80 sz. (Nagykiküllő-megye).

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, emellett fogva minden szőlőirtások megrendelésének megtelele előtt az ismerős személyiségektől ugy szó, mint irásbeli bizonyoságot szerethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

SAJT
különlegességeket

kizárólag elsőrendű minőségben és legolcsóbb árrt. ajánl

STAUFFER ÉS FIAI

SAJTGYÁRAIK

Répcelak

Kitüntetve: Budapest, Páris, Prága, Stuttgart, Moutier.

Oktober 15-től a simongáti főok telepünkön is kaphatók.

Árjegyzék ingyen!

Szőlősgazdák!

Homokon át kötött földön.

A ki-borait mindenkor jó áron és hamar akarja eladni, illeszen Delaware szőlőt a szőlőföldekre is, és ha a hiányzó tökélt ezzel pótolja, az ilyen vegyes bor olyan finom lesz, hogy drága és hamar elkel.

Ezt bizonyítjuk, kik már termeljük és bizonyítják a nagy borkereskedők, a kik 60-80 koronáért is megveszik hektóját, ha százezer hold ilyen területre is. Permetezés nélküli a múlt évben is perenosporától mentes nagy termést adott (holdanként 35 hektó).

Vesszőről árjegyzék ingyen és bérmentve.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos,

KÖLY Bihar-m. Posta távirda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

AZ ELISMERT LEGJOBB, LEGELTERJEDTEBB MAGYAR NAPILAP

AZ UJSÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Rákóczi-ut 54.

Főmunkatársak: Herezeg Ferencz, Keneti Géza, Kóbor Tamás, Kozma Andor.

Felölös szerkesztő: Gajári Ödön.

Szerkesztő társ: dr. Ágai Béla.

Előfizetési árak: 1 óra 2 kor. 40 fill., negyedévre 7 kor., fél évre 14 korona, egész évre 28 korona.

Küldi minden

Nyomdai, könyvkötői munkák jutányos árákért.

levél- és irvoptárban.

Benyák János, Nagyatád.

Könyvnyomda, könyvkötészet, könyv-, papír-, iró- és rajzser kereskedés. Országos nyomtatványraktár. Raktáron nem levő nyomtatványt leggyorsabban szállítok.

RAKTÁRON TARTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Dzseti, jegyzet- és zsebkönyveket. Iró, fogalmi, itató és ivlelvélpapír. Rajzpapír és kartont egész ívekben és felvágva. Egyszerű és finom doboz-lelvélpapír fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönben mindenféle irókészletek és rajzszerek.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi, nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legelősebb kivitelben. Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdivatosabb bál meghívók; névjegyek szóval mindenféle alaku és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését *** jutányos árában.***

lakóli szerkeiben.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölhetnek.

lakók és palatákban.

Kérem a nagyközséget arra, hogy nyomdámam felkeresni sziveskedjenek.

A REKLÁM

Állandó, ésszerű és ügyes reklámzás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az élető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legalkeresőbbben legjobb és legolcsóbbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 41. ahol kiváló szakértelemmel, odaadó teki-meretlenséggel és pártatlan pontossággal eszközölnék hirdetések és reklámokat az összes budapesti és külföldi lapokban és naplókban.

256 kítűnő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és Telefon tervezetek ingyen! 12-06

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Rétly-féle

PEMETEFÜ CZUKORKÁNÁL.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozatlan Rétly-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.

Család Rétly-félet fogadjunk el!!

BRÁDY-féle gyomor-cseppek

A MÁRIACSELI SZŰZ MÁRIA védjegyvel ellátva, melyeket Máriacsell gyomor-cseppeknek nevez a nép, hamin-cz eztenedő óta úgy bevittek, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utó-érhetetlenül jó hatása van mindenféle gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej-és gyomorgörcsök, hányás, álmatlanság, vérzegényesség és sápkór ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy kis üveg 80 fillér, nagy üveg 1 K 40 fillér, 6 üveg 5 korona, 3 duplaüveget 4 K 50 fillérért franko küld a készítő BRÁDY K. gyógyszerári a „Magyar Királyhoz”, Wien, I. Fleischmarkt 1. Depót 241.

Ügyeljünk a védjegyre, a mely a Máriacsell Szűz Máriát ábrázolja, a vörös színű csomagolásra, és az aláírásra, mely az oldalán levő képmásolata.

HIRDETÉSEK jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban.

AJÁNLHATÓ BESZERZÉSI FORRÁSOK.

E rovatban közölt hirdetés csakis egész évre adható 101. A hirdetések szövege időközönként tejszék szerint megváltoztatható. E rovatban közölt hirdetés minden egyes megjelenése 20 fillér.

VAGÓ ÖDÖN

borbély és fodrász
üzlete Nagyatádon, a Szechenyi-téren
a régi takarékpénztár mellett. ■
Alapított 1870 ben.

Kiadó!

Kiadó!

Férfiruhákat

modern kivitelben és jutányos áron készít:
Császár Lajos
szabómester.
Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Órás és ékszerész.

Raktáron tart mindenmü szemüveget. Arany és ezüst forrasztását, jegy-gyűrűk készítését névbevéssel és órák javítását jótállással azonnal, pontosan Perlmás János Hunyad-utca 9. sz. szőlő ház.

Forró Ferenc vendéglője a „Szarvashoz“

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca 254 szám.

Gyönyörű, modern, tágas étterem

Kitűnő, házias étkezés, elsőrendű, közvetlen a termelőktől beszerzett italok.

Minden csütörtökön és vasárnap zeneestély.

Az amerikai bazárban legnagyobb választékban, és legújabb árban sarkosrukk, és szallagok beszereshetők.

Békési Elemérméi Nagyatádon.

Oltvány eladás!

Aki kifogástalan fajliszta gyümölcsfa oltványt akar ültetni, az siessen: **Horráth György** falkolajából venni alma, körte és szilvafat, míg a készlet tart. **Megtekinthető: Nagyatádon, (Petőfi-utca).**

SZIJGYÁRTÓ és NYERGES

munkákat kitűnő kivitelben és megrendelés szerint készít

Sárdinecz József

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Kiadó!

Hölgyeim! Nagyatádon, a Szechenyi-téren a „Korona-szálloda“ szomszédságában legközelebb megnyitlik

Nagyatád látványossága Krammer Gábor női és férfi divattájele, a káposhihoz.

Kiadó!

UJ. Temetkezési vállalat. UJ. Mezőgazdasági raktárok.

UJ. Mezőgazdasági raktárok. UJ. Mezőgazdasági raktárok. UJ. Mezőgazdasági raktárok.

MEZEY GÉZA

Nagyatádon, a régi takarékpénztár épületében. — Temetkezési rendezést a hozzá szükséges összes kellékkel együtt vidéken is a legújabbban állítja.

ÓRIÁSI nagy VÁLASZTÉK

állandóan fali-, zseb-, inga- és dísz-órákból, valamint arany és ezüst dísz tárgyak, a ékszerek, legszebb kivitelű

SOMOGYI ELEK

órák és ékszerésznel

Nagyatádon, Kossuth Lajos-utca.
Órák javítását gyorsan és jutányosan jótállással eszközözi. ■
Tűrt arány és adástól beszereli és bevált.

Kiadó!

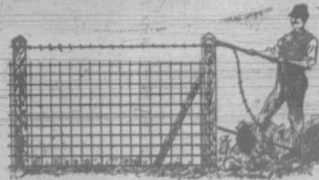
Büky József

cs. és kir. uradalmi csapozás és földmester Raktáron tart mindenmü fedőanyagot, Elvállal és szakmába vágó mindenmü munkát és javításokat. ■ Nagyatád, Kossuth utca.

Bámulatatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány! — Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmányal!

Mezőgazdák és szőlősgazdák figyelmébe!

Baromfi-és nyul-tenyésztők figyelmébe!

A mai kor legelősebb, legjobb és legkönnyebben kezelhető sodronyfónata, mely az összes eddigi sodronyfónatokat felülmulja és az összes európai államokban, valamint az Északamerikai Egyesült államokban szabadalmazva van a

Hungária sodronyfónat, (Horganyozott sodronyiból készül.)

Szállítja: ROTTER BERNÁT NAGYATÁD vaskereskedő cég.

Gazdasági és varrógépek gyári raktára. A világhírű John-féle szab. mosógépek kizárólagos helyi raktára.

Mindenmü takaréktűzhelyek, a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Épületvasalások, vasgerendák.

Stab. bácskai ekék és alkatrészek. Gazdasági vetőmagok.

„Cornélia“ és „Sophiana“ permetezők és alkatrészek. I. kekkő és raffiafáncs.

Szénkénevezők.

ÉPÍTKEZÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.
A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKORÉNEK« HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félére 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

FELELŐS SZERKESZTŐ:
dr. NEUBAUER FERENCZ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér.
Előfizetést és hirdetésekkel ellátást meg: Benyák János könyvkereskedése.

Nők és a kertészet.

Mai leánynevelésünk hiányosságát helátva sokan annak szükségessé vált reformálásával, azaz kibővítésével foglalkoznak. Elő kell szednünk a már majdnem feledésbe ment régi jó háziasszonyokat, mint az igazi női hivatásnak legnemesebb példányképeit.

Arra kell törekednünk, hogy a háziartás vezetésének, főzésnek és más gazdasági tudnivalóknak elsajátítását nyilvános oktatás útján elérhetővé tegyük.

Leányaink közül a legtöbb beszél nyelveket, sportol, fest, zenél. Kétségkívül mind nagyon szép és hasznos tudnivalók; de a nő számára — ki hivatva van férjhez menni és gyermekeket nevelni, — semmiestre sem elég. A szellem fejlesztése elvitázhatalanul nagy előnyöket biztosít. A művelt ember minden irányban gyorsabb fel fogású; többet, jobbat produkál a műveltetlenél; de a kizárólagosan szellemi képzettséget a gyakorlati gazdasági tudásnak hátrányára tulbecsülni nem szabad.

Ma már az alsóbb osztályok leányai is kisasszonyok akarnak lenni! Szüleik nagy anyagi megerőltetéssel végeztetik velük a polgári vagy felsőbbleányiskolákat és ez idő

alatt a háziidőgától alaposan elszakították. Ha onnan kikérlelték, szüleik természetesen igénykijához mérten ellartani nem tudják és más kenyérkereset után néznek. Ez csakis irodai vagy szellemi foglalkozás lehet. Ipari munkára nem vállalkoznak. A képzőintézetek ontfák a sok esetben soha álláshoz nem jutóknak a tanítói diplomát; a bankok, fizetek nem tudják elhelyezni a kereskedelmi végzetű leányokat, gépíróknak. A fizetéseket az óriási konkurencia következtében folyton alacsonyabbak lesznek. A tisztességes megélhetés lehetősége szakadatlanul csökken. Azért a legszerényebb sorsu leány is visszatart valamelyik ipari vagy gazdasági ág bővésének megélhetését nyújt műveléséről; ezeket a foglalkozásokat, mint alantasabbakat figyelembe sem veszik.

Uj irányt kell tehát mutatni a leányoknak!

A gazdasági iparágok között első helyen áll a kertészet, mely mostanig — csodálatosképen, — majdnem kizárólag a férfiak kezében van. Azért csodálatos, mert ha létezik foglalkozás, melyre a nő mintegy születve van, — az bizonyára a kertészet.

A nő nagyobb ügyügyessége, finomabb ízlése, gyors elhatározása, praktikus észjárása különösen alkal-

massá teszi minden termelő munkára.

A nővénynek — ép úgy mint a gyermeknek, — ápolásra és gondozásra van szüksége, hogy fejlődésének maximumát elérje; az ilyen aprólékosági menő gondozás a nők veleszületett tulajdonságai közé tartozik. Ebben az irányban, ha módjában fog állani, kellő tanulmány alapján, a kertészet terén felsőbb kiképzést nyerhetni, a nő nagyon sok előnye és értéke fog fölmutatni a poetikus, egészséges foglalkozás keretében.

Elérkezett az idő a nők számára és kiválóan jövedelmező keresseffortást megnyitni szakiskolák kiállításával, mely iskolák egyuttal más háztartási és gazdasági tudnivalók oktatását is eszközölnék és leányainkat minden gazdasági irányban kiképeznek.

A kertészethez sok gyakorlati tudás és ügyesség kell.

Tanítónőink e téren még nincsenek. Ma már a virág- és konyhakertészet annyira előre haladt és sokoldalú, hogy annak jövedelmező célzó művelése kiváló tanulmányt igényel.

Ajánlatos volna ezért a kertészeti iskolák felállításra, hol a környék minden társadalmi állásu leányai megtanulhassák a legalkalmasabb és legjövődelműző növények terjesztését.

Nagyatádi Hirlap tárcája

A kupola.

Pierre Leduc, a fiatal és máris nagyhírű építész tervrajzokkal és vázlatokkal megalkotó dolgozóasztala mellett áll a elégedetten dörzsölgette kezét. Körül a falakon az építészeti remekmeket művészi málolatok függtek, főleg kupolás épületek: Bramante mesterműve, a római Szent Péter templom, a párisi Pantheon, a washingtoni Capitolium, az Aja Sophia. A környezetben látszott, hogy a ház lakója különös elszáratelttel viseltetik a kupolát iránt, s Pierre Leduc valóban mániákus igyekezettel rávetelte magát a kupola szerkezetének tanulmányozására. Éveket töltött különböző hónapokig tanulmányozta Bramante remekét, a Szent Péter nemis idom kupuláját, s nem sajnálta megtenni a hosszú és veszedelmes utat az óceánon át, csak hogy a washingtoni Capitolium hatalmas kupolájának struktúráját megismerhesse. Előtenek nagy álma volt, hogy e híres-épitményeknél nagyobbserűt fog alkotni, s neve a művészettörténetben majdan örökre ott ragyog a Bramante-é mellett.

Midőn tanulmányjáról visszatért, úgy látta, hogy a sors segítőkészeit nyújt neki álma megvalósításához. M. a Loire partján épült virágzó város — Ludecz szállóvárosa — elhatározta, hogy fennállása nyolcvanaszázados emlékünnepé alkalmából nemzeti kiállítást rendez. Az iparszernak tervezésére és felépítésére Pierre Leduc kapott megbízást. A fiatal műépítész az olasz reneszánszban tervezte, közepén hatalmas kupolával, melynek méretei meghaladták a világ legnagyobb és legszeb kupoláit.

A szakértők kétkedően és hitetlenül rázták fejüket, midőn a terv nyilvánosságra került, ám Pierre Leduc rendezetleni bizott számítási heljességében: Rengetegállványerdő közepett egyre magasabbra nőtt az impozáns épület, s közepén nemis idom arkádokon csakhamar készen nyugodott a hatalmas kupola, csacsán Franczinzország géniuszának diadalmasan-mosolygó bronzszobrával. A külső állványokat leszedték s a tetőzet rézburkolatát ellátták mesterséges patinával. A kupola főleg az alkony szürkületében nyújtott impozáns látványt és fényesen, szinte félelmetes nagyságban emelkedett a rózsaszínben pompázó égbolt felé.

A kétkedés szava lassanként elnémult s helyét odott az általános dicsőretnek. A párisi lapok nem vártva be a kiállítás megnyitására majdn kínálózó alkalmát, előre hasábos magasztalásokat írtak az új csodáról, s Pierre Leduc nevet, csakhamar a világ legnagyobb építőművésze között emlegették.

Béla, közel tíz emeletnyi magasságban még rendezetlenül állt az állványerdő. A hatalmas faalkotmány emeléséhez csakugyan kiváltak és felhasználtak egy egész erdőt. Az állványok tetején, Chabran mester dolgozott, a nagyhírű festőművész, a ki a menyezeti freskóit festette. A menyezeti kép, az ipari allegorizáló gyönyörű csoportot elkészült, s alkonyat felé jelentették Leducnak, hogy a mester utolsó esztendőszál és holnap hozzá lehet fogni az állványok szétszedéséhez. Chabran hazament, a munkások szétszedték és Pierre Leduc bezárkózott szobájába, hogy közeli diadalról és világszámú dicsősegről álmódozzon.

Pierre íróasztalánál állt s a villamoslámpa fényével remekműve különböző szelvényeinek vázlatait mérgette. Az asztalán feküdt az államtükör sűrűngye, melyben ez

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.
A "NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKORÉNEK" HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

FELELŐS SZERKESZTŐ
dr. NEUBAUER FERENCZ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér.
Előfizetést és hirdetéseket elfogad még: Benyák János könyvkereskedése.

Nők és a kertészet.

Mai leánynevelésünk hiányosságát belátva sokan annak szükségessé vált reformálásával, azaz kibővítésével foglalkoznak. Elő kell szednünk a már majdnem feledésbe ment régi jó háziasszonyokat, mint az igazi női hivatásnak legnemesebb példányképeit.

Arra kell törekednünk, hogy a háziartás vezetésének, főzésnek és más gazdasági tudnivalóknak elsajátítását nyilvános oktatás útján elérhetővé tegyük.

Leányaink között a legtöbb beszél nyelveket, sportol, fest, zenél. Kétségkívül mind nagyon szép és hasznos tudnivalók; de a nő számára — ki hivatva van férjhez menni és gyermekeket nevelni, — semmiestre sem elég. A szellem fejlesztése elvitathatatlanul nagy előnyöket biztosít. A művelt ember minden irányban gyorsabb felugrás; többet, jobbat produkál a műveletlennél; de a kizárólagosan szellemi képzettséget a gyakorlati gazdasági tudásnak hátrányára felbecsülni nem szabad.

Ma már az alsóbb osztályok leányai is kisasszonyok akarnak lenni! Szüleit nagy anyagi megerőltetéssel végeztetik velük a polgári vagy felsőbbtanulmányokat és ez idő

alatt a házidologtól alaposan elszakították. Ha onnan kikerültek, szüleik természetesen igényükhez mérten elartani nem tudják és más kenyeret kereset után néznek. Ez csakis irodai vagy szellemi foglalkozás lehet. Ipari munkára nem vállalkoznak. A képzőintézetek onjára a sok esetben soha álláshoz nem jutóknak a tanítónői diplomát; a bankok, üzletek nem tudják elhelyezni a kereskedelmi végzettségű lányokat, gépíróknak. A fizetés az óriási konkurencia következtében — folyton alacsonyabbak lesznek. A tisztességes megélhetés lehetősége szakadatlanul csökkent. Azért a legszerényebb sorsú leány is visszariad valamelyik ipari vagy gazdasági ág bőséges megélhetést nyújt művelésétől; ezeket a foglalkozásokat, mint alantasabbakat figyelembe sem veszik.

Uj irányt kell tehát mutatni a leányoknak!

A gazdasági iparágak között első helyen áll a kertészet, mely mostanig — csodálatosképen, — majdnem kizárólag a férfiak kezében van. Azért csodálatos, mert ha létezik foglalkozás, melyre a nő mintegy születve van, — az bizonyára a kertészet.

A nő nagyobb kezűgységére, finomabb ízlése, gyors elhatározása, praktikus észjárása különösen alkal-

massz teszik minden termelő munkára.

A nővének — ép úgy mint a gyermeknek, — épolásra és gondozásra van szüksége, hogy fejlődésének maximumát elérje; az ilyen aprólékoságig menő gondozás a nők veleszületett tulajdonságai közé tartozik. Ebben az irányban, ha midjában fog állani, kellő tanulmány alapján, a kertészet terén felsőbb kiképzést nyerheti, a nő nagyon sok szünet és érkező foglalatni a poetikus, egészséges foglalkozás keretében.

Elérkezett az idő a nők számára e kiválóan jövedelmező kereséforrást megújítani szakiskolák felállításával, mely iskolák egyuttal más háztartási és gazdasági tudnivalók oktatását is eszközöznék és leányainkat minden gazdasági irányban kiképeznek.

A kertészethez sok gyakorlati tudás és öngyűség kell.

Tanítóink e téren még nincsenek. Ma már a virág- és konyhakertészet annigra előre haladtól és sokoldalú, hogy annak jövedelmező célzó művelése kiváló tanulmányt igényel.

Ajánlatos volna ezért a kertészeti iskolák felállítását, hol a környék minden társadalmi állású leányai megtanulnak a legalkalmasabb és legjövődelműbb növények terjesztését.

Nagyatádi Hirlap tárcája

A kupola.

Pierre Leduc, a fiatal és máris nagyhírű építész tervekkel és vázlatokkal megalkotott dolgozatát a mellett állt s elégedetten döröszölgötte kezét. Körül a falakon az építészeteinek művészi másolatai függtek, főleg kupolák épületek: Bramante mesterműve, a római Szent Péter templom, a párisi Pantheon, a washingtoni Capitolium, az Aja Sophia. A környezetben látott, hogy a ház lakója különös előszereit viseltek a kupolák iránt, s Pierre Leduc valóban mániákus igyekezettel rávetette magát a kupola szerkezetének tanulmányozására. Éveket töltött külföldön hónapokig tanulmányozta Bramante remekét, a Szent Péter nemis idomu kupoláját, s nem sajnálta megmérni a hosszu és veszedelmes utat az óceánon át, csakhogy a washingtoni Capitolium hatalmas kupolájának struktúráját megismerhesse. Életének nagy álma volt, hogy e híres építményeknél nagyobb szerűt fog alkotni, s neve a megváltó történetében majdan örökre ott ragyog a Bramante-e mellett.

Midőn tanulmányjáról visszatért, ugy látszott, hogy a sors segítőkézét nyújt neki. Álma megvalósításához. M. a Loire partján épült virágzó város — Ludecz szülőváros — elhatározta, hogy fennállása nyolcszázados emlékkünnep alkalmából nemzeti kiállítást rendez. Az iparszarnok tervezésére és felépítésére Pierre Leduc kapott megbízást. A fiatal műépítész az olasz reneszánszban tervezte, közepén hatalmas kupolával, melynek méretei meghaladták a világ legnagyobb és legszép kupoláit.

A szakértők kételkedően és hitetlenül rázták fejüket, midőn a terv nyilvánosságra került, ám Pierre Leduc rendezetlenül bizott számítási heltségében. Rengeteg állványgerdő közepett egyre magasabbra nőtt az impozáns épület, s közepén nemis idomu arkádokon csakhamar készen nyugodott a hatalmas kupola, csuacsn Franciaország géniuszának diadalmasan-moosólgozó bronzszobrával. A külső állványokat leszedték s a tetőzet rézburkolatát ellátták mesterséges palinával. A kupola főleg az alkony szürkületében nyújtott impozáns látványt és fényesen, szinte félelmetes nagyságban emelkedett a rózsaszínben, pázó égbolt felé.

A kételkedés szava lassanként elnémult s helyét adott az általános dicsőretnek. A párisi lapok nem vártá be a kiállítás megnyitására majdnem kinálkozó alkalmát, előre hasábos magasztalásokat írtak az új csodáról, s Pierre Leduc nevét, csakhamar a világ legnagyobb építőművészei között emlegették.

Béla, közel tíz emeletnyi magasságban még rendetlenül állt az állványgerdő. A hatalmas faalkotmány emeléséhez csakugyan kivigyák és felhasználják egy egész erdőt. Az állványok letételén Chabran mestert dolgozott, a nagyhírű festőművész, a ki a menyezet freskóit festette. A menyezet kép, az ipart allegorizáló gyöngyör csoportot elkészült, s alkonyat felé jelentek meg Leducnak, hogy a mester utolsó esztendősnak és holnap hozzá lehet fogni az állványok szétszedéséhez. Chabran hazament, a munkások szétszedeltek és Pierre Leduc bezárkózott szobájába, hogy közeli diadalról a világgrósszó dicsőségéről álmódozzék.

Pierre iróasztalánál állt s a villamoslámpa fényénél remekműve különböző szelvényében vizálati méreteget. Az asztalon feküdt az állattitkár sürgönye, melyben ez

A kengerkereset leányainknak kínálkozik, csak meg kell ragadni az alkalmat.

Az első — nők számára létesített — kertészeti iskola felállításával sok leány sorsát döntjük el!

A pletyka.

Nem hiába tartják a németet a világ legpraktikusabb nemzetének. Igaz is. Az a közmondászerű ügyesség és élelmeség, amely a németet jellemzi ismét például szolgálat annak a parányi német város polgármesterének az intézkedésében, ki a városában nyílt helyre függesztette ki a pletykázó asszonyok névsorát s egynemű felhívja a háztulajdonosokat, hogy az ilyen asszonyoknak ne adjanak ki bérbe lakást. Nem elre való, ügyes intézkedés-e ez? Hogy éppen a humanizmus melegségében kell volna ki, azt kevés ember foghatja rá, de elvégre is így ebben, mint minden másban, ideje már oldalba rugni azokat a kendőző szereket, melyek csak arra valók, hogy eltakarják a valódi ábrázolat. Már igen nem munka, de sokan a szórakozás, az utáni keves, nagyon kevés az, élvezt. Már pedig — én és Isteneim — átható rendelkezések végeredményében azt mutatják, hogy éppen az ellenkezőjét érjük el vele, a mit szándékoztunk. Rontunk ott, ahol javítani kellene; kuruzslunk, a hol hozzátérő gyógyításra van szükség.

Egy török közmondás azt tartja, hogy «a pletyka sohasem egészen hazug és sohasem egész igaz». Vegyülte a hangnak és igaznak. Csak arra nem akadt meg végzés, a ki megmondta volna, hogy hány százelet igazságból és hány százelet hazugságból van összealkotva. Igaz, nagyon igaz azonban, hogy az igazság vége mindig attól függ, mennyi a hajlamosság a hazugságot írást és alkalmoszerűleg megnyílvál hatalmasabb erősebb ez a hajlamosság az igazság szeretetének.

Mert mi türés-tagadás, a dolog úgy

tudatja vele, hogy a szépművészetek minisztere mánap délután M-be, ő remekének megtekintésére. Pierre már látta a miniszter barátságosan mosolygó arcát, mellyel mesterművéhez a nemzeti építőművészet dicsőségéhez gratulál, s feltek előlötötte a büszkeség. Végre legszebb álma, művészi ábrándja megvalósul s ő leszdedt annyi átvárzott égi; fáradságos tanulmány és gondos munka édes gyümölcsét.

Ábrándjai közben egyszerű megmagyarázhatatlan igazságosság fogta el. Holnap korán reggel megkezdik az állványok szétzedését s akkor ellenel, mely boszúságra ki fog látni, hogy számítása helyes volt, hogy az óriási kupola emelése nem megoldhatatlan feladat. De csakugyan helyes volt-e a számítás és a falak megbírják-e az óriási súlyt, mellyel a kupola rájuk nehezedik?

Pierre Leducz igazoltan előkereste tervét, számításait, s pontról-pontra újra átnézte. Egyszerre elhalványodott és minden tagjában remegni kezdett. A számításban hiba volt, egyszerű ószendási hiba; egyetlen alacsony szám, egy mely azonban a sor végén óriásra emelkedett. A kupola súlyt egy tízedrészlet meghaladta az ódalalak ellentálló képességét. Ha holnap az állványokat, melyek a falakat tartják, s melyeknek részben a kupola is nyugszik, megbontják

áll, hogy a pletykázásnak az irányítója, sokszor a fokmérője is kizárólag egyéni hajlamosság. Ugy mondják hogy van ember, a kinek a természete nem veszi be, elmondjuk az ósztónséget. Kell, valósággal lehetőség az, hogy igazat ne mondjon. No de ez még nem minden. A hazug ember még nem mindig pletyka. De megfordíthat: igen. Csak az aránytól függ, hogy milyen mértékben. Az egyéni hajlamosság az óka azért, hogy nincs nyugta az ilyen embernek. Talán addig nyugodtan aludni sem tud — mint jókai híres Mákné asszonyosága — míg naponként kedvére ki nem pletykálta magát.

A hajlamosságon kívül még egy külső körülmény van, amely külső körülményként csökkenti, hatásai gyengíti mi nagynak volna első sorban kötelességünk, nehogy ez a hajlamosság tulterjedésre kerüljön. Ez a külső körülmény pedig az unalom. Letagadhatatlan az, hogy azok pletykálnak leginkább, akiknek idejük van rá. S vajon kinek van ideje? Annak első sorban, a ki elfoglaltatást nem talál és rögtön hozzá tehetjük annak, a ki unja magát. Mert el, hogy feledjük, hogy a pletykázás maga, mint ilyen nem munka, de sokan a szórakozás, az utáni keves, nagyon kevés az, élvezt. Már pedig — én és Isteneim — a mi emberi fogalmunk szerint szórakozás, élvezet számba menne. Sőt talán nincs is.

Az unalom és a hajlamosság összetételüközése esetén azért éhez, tozódik, valósággal kéjeleg ez a kedves szokás. Még ez sem lenne baj, ha másokban kárt nem okozna, másokra nem vonatkozna. Csak hogy éppen az a pletyka eredményt sajátossága, hogy mind a másokról szól. A mások dolgát üzi-lüzi, magyarázza és ebben a foglalkozásában a fűszárított kezdve a dorongolási kellemes érzéseket kell, fájó sebet üt, sokszor agyon is üt. Mézédés szóval, szenteskedő ábrázattal, szemforgató tekintettel kísérve indul meg az áradat, cseppenként, kis adagokként pedig Echeherajy mondja, hogy «a pletyka cseppjel

a világcodának készült remekmű menihetetlenül összeomlik

Leducz kétségbeesetten bántul a vilámos-lámpa vakító fényébe. Agyában és szívében hevesen sütkéztet a vér. Ujra átnézte a számítását. Nincs melegség sehol! Holnap alkotmányával együtt hírneve, dicsősége és jövője is összeomlik.

Pierre fáva felemelkedett. Magára vette felöltőjét, eltávozott a szomszéd szobába, honnan rövid idő múlva visszabeszababba burkolta nagyobb csomaggal visszavert. Aztán halkán kinyitotta az ajtót s a sötét folyosón át lopva kislelt a koromszetét ejbe.

Felára mulva túzlámpa verie fel M. lakosait. A tüzfény a kiállítási területe felé világított. Az iparcarnok belső állványzata égett.

Az örök mélyen alhattak, mert mire a tüzet valaki észrevette, az egész állványerő lángban állt. Az oltart—épén megakart kezdett, midőn a kupola M. büszkesége és Leducz remeke óriási döröjel összeomlott s a lehulló törmelék ezerfelé szórta a tűz izzó zsaratnököket.

Hetek mulva a törmelék eltávolítása közben, kövek és égett gerendák a'alt megtalálták Pierre Leducz félig megszűnésedett holttestét.

kivájják a legerősebb becsület szikla követ is.»

Azok a mások a kinek a pletyka szól és a világ, amely a hallottakat tovább adja, szénezik, toldják, bővítik már s ismét Echeherajy mondja: «a szél fuvalatból orkán lesz, homok talajon fellegvár épül s jaj annak, a kit az orkán felkap s jaj annak, a ki az így alkotott lákásban keresve otthon.»

Pedig védekezni kell. Az asszonyi nyelv visszanyelv; a férfi ököl odaát. De sem a nyelvés sem az oda ítes nem eredményes. Sőt vihart támaszt, újabb bajokat teremt. Harag, elfordulás perkedés csak a határ-jelzései ennek a mezőnek.

Mit, mit kell hát tenni? Krisztusi arcot vágni mondja az egyik; és nekünk, magunknak nem pletykálni így hirdeti a másik. Mellyik az igaz, ki tudná megmondani? S vajjon képesek volnánk-e csak az egyikre is?

Színház.

Fehér Vilmos, mindnyájunk részéről a mult évi kitűnő színházi évad folytatás előnyösben ismert került igazgató kitűnően szervezett társulatával f. hó 18-án körünkbe érkezett és f. hó 19-én Lengyel Menyhért «Taifun»-jával meg is kezdte előadásait.

Társulatait a legjobb hír előzi meg. Reményeink egy élvezetes színházi szezon tekintetében felvannak szígváza és bizunk benne, hogy csalódni nem fogunk.

Közönségünk örömmel ragadta meg a szórakozási alkalmat, Feleki László tükár oly szép számú bérletet hozott össze, mint a mennyi eddig Átadón még nem volt.

Vidéki közönségünket is kellő időben fogja az ügyező igazgató értesíteni az előadásra kerülő darabokról és miként a mult év megmutatta, a csöndes falusi élet mindennapjainak megszakítására szolgáló örömdetes alkalmat vidéki közönségünk is bizonyára gyakran és számosan megfogja ragadni.

Általános meleg támogatás mellett persze fokozottan számíthatunk Telkes szinigazgatónk színészgárdája buzgalmára, arra, hogy minden tehetségek mérlegbe vetésével igazi élvezeteket fognak nekünk nyújtani.

HIREK

— Dr. Herman Antal †. Megdöbbentő halálhír. Dr. Herman Antal, Somogyvármegye volt aljegyzője, ki hosszabb ideig volt a helybeli főszolgabírórság közigazgatási gyakoronka is és ez idő alatt az általános becsület itt is kivívta, f. hó 18-án d. e. 10. órákor gyögyüthatalan betegségén elkeseredve agyonlötötte magát. Az orvosok állítása szerint betegsége oly előre haladt volt már, hogy úgy is csak két-három napja volt hátra. A boldogult vármegyénk fiataljainak egyik leghetesebbje volt, a ki európai műveltséget és tudományos készültséget egyesített

magában. Egy fényes jövő felett tört pálczát a sors. Temetése f. hó 20-án d. u. 3 órakor lesz a kaposvári gyűszházból.

— **Áthelyezés.** Pongrácz Tibor zászlós a nagyatádi mentelposztálytól a nagykőrosi mentelpre helyeztetet át.

— **Személyi hír.** Tóth Aladár közig. gyakornok, akit Somogyvármegye alispánja a lengyelfői járási főszolgabírósnágnál teljesítendő főúrnó helyettes szolgálatából a nagyatádi főszolgabíróshoz véglegesen visszahelyeztetett, állását elfoglalta és megkezdte hivatalos működését.

— **Gyermek a lángok között.** Örösi István pusztiföldi Cseberki pusztán folyó hó 14-én éjjel, ehez járult még az erős szél is, minek következtében az összeszaladt emberek a tűz oltásánál teljesen tehetetlenül voltak. Egy 41 méter hosszú családtag égett le, a benne lakott 10 család összes butoraival és élelmi szereivel együtt, de czenkivül benne égett Nász József család 4 éves Ferencz nevű gyermeke, megmenteni nem tudták, mert a tűz oly gyorsan terjedt szél következtében, hogy a tűzoltó pusztai cseledetség közösen mehelett, tehetetlenül kellett nézni, elemlik és összes vagyonaikat képező burukor pusztulásai, csak a tűz tova terjedésél gyekeztek lokalizálni, így is másnap a délelőtti órákban tudtak teljesen elrontani nehéz, erős munka után. A vizsgálat eredménye szerint a gyermek bennéne miatt senkit gondatlanság nem terhel, mert a tűz kiütések a gyermek szülei munkában lávól voltak, az oltóhó volt óresszazon süket és magával tehetetlen volt a meütsre. A tűz keletkezésének oka az, hogy a régi rozoga épület rossz kéményből egyik gerenda tűzet fogott a padlón, s mielőtt észrevették volna, gyorsan tovatérjedt a padlón és egyszerre lórt ki a fűzőlően. A kár meghaladja a 15000 koronát, a cseledetség kára pedig a 7000 koronát. Biztosítva volt általában.

— **Létdíjazás.** A Somogy megyei Gazdasági Egyesület 1910. évi október hó 24-ik napján délelőli 9 órakor, Kaposvárolt ugy melevérü, mint hidegvérü nőli percheron, murakói, érdemi tenyészkancaikat díjaz a honvéd-térre; mely célra 300 darab ezüst koronát fordít. A díjak a következők: I. díj egy anyakanca 120 korona. II. díj egy anyakanca 100, III. díj egy anyakanca 50, IV. díj egy anyakanca 30 korona. Összesen 300 korona. Díjazási feltételek: 1. Díjat csak a somogy megyei volt urbécesek, vagy ezekhez hasonló körülmények közt gazdálkodó somogy megyei tenyésztők tulajdonát képező anyakancaik nyerhetnek fajtaönbség nélkül. 2. Az anyakancaik czopos csikóval mutatandók be. 3. A pályázók tartoznak községi bizonyítvánnyal igazolni, hogy a bemutatott kancák az illető csikók születése előtt tulajdonukat képezték. 4. Díjazásra az elővezetéskor 3, illetve 4 évnél fiatalabb kanca igényt nem tarthat. 5. Az egyszer már díjazott kanca ugyanazon foku, vagy alacsonyabb foku díjat nem nyerhet. A fentebb elősorolt díjakon kívül dícsérő oklevelek is osztatnak mindgy más somogy megyei tenyésztőnek kancái részére is. A díjazást a somogy megyei gazdasági egyesület által kiküldött szakbizottságok eszközlik, melyekhez az alispán által kiküldendő állatorvos is csatlakozik.

— **Téli előadások a kispagdák részé-**

re. A földmivéleségi miniszter elrendelte, hogy a gazdasági színet idején telen országos előadások tartassanak az okszéri gazdálkodás köréből. Somogyvármegye néhány községében már a múlt évben voltak efféle előadások, melyek iránt a gazdák részéről általános érdeklődés nyilvánult. A miniszter értesülvén a nagy érdeklődésről, intézkedett hogy az idei télen a vármegye 55 községében tartassanak előadások, melyeknek sikeres érdekében a szemléltetés-mindenem eszközét, a többek között a vetített képeket is felhasználtni kívánja.

— **Sértésvész megszűnt.** Somogyvármegye alispánja Henész községben uralkodott sértésvést megszüntíté nyilvánította és a községet a zár alól feloldotta. Ezen községből és azon keresztül sértések hájtása megengedtetett.

— **A fővárosnak egyik legfontosabb egészségügyi intézménye.** dr. Baizfalvy István Zoltán egyetem tanár, Pestvármegye I. főorvosának az operatív és műfogászat specialistájának fogorvosi intézete (Károly körút 3/A) főváros ezen joggal egyedülnek mondható ilyenmü intézményének, melyben évtizedeken keresztül száz és száz ezer fogbeleg kezelteett, csakis e célra átalakított helyiségei a közegészségügy és operatív kivánalmainak megfelelően a legmodernebbül vannak berendezve. Évek óta jogbeugykorolt múltot az igazgató személyes közreműködésével egész nap reggel 8-tól este 7-ig nyújtanak biztos segíthet a fogfájás kínos belegsége által gyötörtének. Az intézet laboratóriummal és technikai-műhellyel van összekötve, h-1 a légből rendszert műfogópótlások készülnek, melyek a valódiakól meg nem különböztelhetők, és ugy beszédre mint rögára teljesen alkalmasak és minden kelleneienség nélkül helyszelnek el. Mérsékelt árak. Levelekre az intézet készséggel válaszol. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogaikat.

— **Egy község pusztulása.** Az időjárás szezelegé rögóta nem mért oly sok és nagy csapást országunkra mint ebben az évben. A zivatar, eső, árvíz, a felbőszakadás helyre hozhatlan augusi károkat, ember áldozatot követelt az idén, de alig van vidék, amit aránylag ugy lesújtott volna a pusztuló csapás, mint a Csongrád megyei Tömörkény nagyközség termő halálát, midőn a folyó év augusztus hava utolsó estélyén, 8-9 órákötzt, végítéletképen átrohant rajta a duló szélvihar. Örösi ciklon, fékelt elnevezte, húzódtott keresztül a négyezer lakost számláló községen. Hogy az pár perc alatt romhalmozza daltjón. Hogy hajléktalanul legvégső nyomorba jusson száz meg száz halála rémített szinmagyar lakósból. Nem volt gát a vésznek! Az épület felőt gerendástól együtt tépte, szaggatta le és házdarabok ötszázézer méter távra röpülték. A drága takarmányt, padjasikon volt nyárt, keresztet, téli kengernek való gabnákat és élelmi cikkeket elhordta szerzetés, hogy a halalmas fakat derékban törte el, gyökereitől szedte ki a földből. A napokig zugó, szakadó eső a házak falát is alásta, elföldölte, valóságos földcséngéshez hasonló rémes kép tárul a néző szemel elé. A kár 250000 korona. A nyomorba jutott lakosság részére gyűjtést indítottak a hatóságok, hogy a befolyó adományokból enyhítő iri rakhassanak a nyomorgók sebére s hogy az éhen halástól megmentve legyenek a hajléktalan földönfutókka lett emberek.

Rendelésszerűen

készült

átmeneti kabátok

felöltők,

utcai öltönyök,

elsőrangú kivitelben és jutányos áron

kéaphatók

Deutsch F. Károly

és Társa

férfiszabóknál

BUDAPEST,

IV., Ferenczyek-tere 2.

mitől és az 1881. évi novembér hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bányapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerőnyomt. átszolgáltatni.

Nagyatád, 1910. évi július hó 30 napján. A kir. járásbírósg, mint telegkönyvi hatóság.

KELEMEN s. k.
— kir. albiró.

Kiadvány hitelesít
EGYED
kir. tkvvezető.

2599. sz. 1910. tkv.

Árverési hirdmény kivonat.

A nagyatádi kir. járásbírósg mint telegkönyvi hatóság közhíre teszi, hogy a Frankfurter Jakab végrehajlatának Czerkon Imre végrehajtást szándékol 61% kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék a nagyatádi kir. járásbírósg területén levő Nagyatád községben fekvő a nagy és kistatádi 592 szíjkyben A + 161 b. hrsz. ingatlanból Czerkon Imre illetőségére, — Zucker

József, Schlesinger és Pedvínelt csallakoztatott végrehajlatok követelése behajtása végett is az árverést 2407 K. 40 f-ben ezen nél megállapított kiküldési árban elrendelje, és hogy a entebb megjelölt ingatlanra

1910. évi novembér hó 9-ik napjának d. e. 10 órákor.
ezen tkvi hatóság hivatalos helyiségben (10. sz. ajtó) megtartandó nyilvános árverés a megállapított kiküldési ár 23-án alul eladatali nem fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becserárának 10 % -i vagiús 240 K 74 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi novembér hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelölt övadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. c. 170 § értelmében a bányapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerőnyomt. átszolgáltatni.

Nagyatád, 1910. július hó 30-án A kir. bírósg mint telegkönyvi hatóság.

dr. Kelemen
kir. albiró.

Kiadvány hitelesít.
Egyed
kir. tkvvezető.

Szőlősgazdák!

Homokon át kötött földön.

A ki borait mindenkor jó áron és hamar akarja eladni, litesen Delaware szőlőt szatófődekre is, és ha hiányos lőkkét ezzel pótolja, az ilyen vegyes bor olyan finom lesz, hogy drága és hamar elkel.

Ez bizonyítja, kik már termeljük és bizonyítja a nagy borkereskedők, a kik 60 80 korosáért is megveszik hektóját, ha százezer hold ilyen teremne is. Permetezés nélkül a mult évben is perenosporától mentes nagy termést adott (Hosszúróz 55 hektó.)

Vesszőről árjegyzék ingyen és bérmentve.
NAGY GÁBOR szőlősgazdabirtokos,
KÖLY Bihar-m. Pósta távirda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

Benyák János, Nagyatád.

Könyvnyomda, könyvkötészet, könyv-, papir-, író- és rajzszerek kereskedés.
Országos nyomtatványraktár. — Raktáron nem levő nyomtatványt leggyorsabban szállítok.

RAKTÁRON TARTÓK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itatós és ívelévpapírt. Rajzpapírt és kartont egész ivekben és felvágva. Egyszerű és finom dobozlelvélpapírt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönbén mindennemű írókészletek és rajzszereket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzintézet, nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legzölésesebb kivitelben. Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdívatosabb bál-meghívók, névjegyek szóval mindennemű alakú és kivitelű nyomtatványok pontos és izléses elkészítését
... Jutányos árban. ...

Kérem a nagyközönséget arra, hogy nyomtamat felkeresni sziveskedjenek.

A REKLÁM

Állandó, ésszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.
Hogyan, hol és mikor hirdethető a legkérésesebben legjobban és legolcsóbban, megírdható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat bététi társaság-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 41. ahol kiváló szakértelemmel, oadandó lelkiismeretességgel és páratlan pontossággal eszközölnék hirdetésekét és reklámokat az összes budapesti és külföldi lapokban és napitárakban.

256 kitényő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és . . . Telefon
tervezetek ingyen! . . . 12-06

Kőhőges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Rethy-féle

PEMETEFÜ CZUKORKÁNÁL.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Rethy-fétet kerjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz ára 60 fillér.

Csak Rethy-fétet fogadjunk el!

BRÁDY-féle gyomor-cseppek

A MÁRIACZELI SZÓZ MÁRIA védjeggyel ellátva, melyeket Máriaczeli gyomorcseppeknek nevez a nép, haminiz esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utóérhetetlenül jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorfájdás, székrekedés, felfúvódás, gyomorgörgők, hányás, álmatlanság, vérzegényesség és sápkör ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. — Egy kis üveg 80 fillér, nagy üveg J. K. 40 fillér, 9 üveg 5 korona, 3 duplaüveget 4 K 50 fillért franko küld a készítő BRÁDY K. Gyógyszerár a „Magyar Királyhoz”, Wien, I. Fleischmarkt 1, Depot 241.

Ügyeljünk a védjegyre, a mely a Máriaczeli Szósz Máriát ábrázolja, a vörös színi csomaglásra, és az aláírásra, mely az oldalt levő kép minősít.

HIRDETÉSEK jutányos áron felvételek a kiadóhivatalban.

AJÁNLHATÓ BESZERZÉSI FORRÁSOK.

E rovatban közölt hirdetés csak egész évre adható. A hirdetések szövege időközönként tetszés szerint megváltoztatható. E rovatban közölt hirdetés minden egyes megjelenése 20 fillér.

VAGÓ ÖDÖN

borbély és fodrász
üzlete Nagyatádon, a Széchenyi-téren
a régi takarékpénztár mellett.
Alapított 1870 ben.

Kiadó!

Kiadó!

Férfiruhákat

modern kivitelben és jutányos áron készít:

Császár Lajos

szabómester.
Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Órás és ékszerész.

Raktáron árt-mindenemü szemüvegeket. Arany és ékszer forrasztásai, jegy-gyűrűk készítését névbevételrel és órák javítását jótállás mellett azonnal, pontosan. **Ferencz János** 9. sz. szőlő-utca Nagyatádon.

Forró Ferenc vendéglője a „Szarvashoz“

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca 254 szám.

Gyönyörű, modern, tágas étterem

Kittinő, háziás étkezés, elsőrendű, közvetlen a termelőktől beszerzett italok

Minden csütörtökön és vasárnap zeneestély.

Az amerikai bazárban legnagyobb választékban, és legjutányosab árbaq sarkosoruk, és szallagok beszerzhetők.

Békési Elemérnél
Nagyatádon.

Oltvány eladás!

Aki kifogástalan fajtaú gyümöcya oltvány akar ültetni, az a leányos: **Horváth György** Tarskolajából venni alma, körte és szilvátár, míg a készlet tart.
Megtekintés: Nagyatádon, (Petőfi-utca.)

SZÉLGYÁRTÓ és NYERGES

munkákat kittinő kivitelben és megrendelés szerint készít

Sárdinecz József

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Kiadó!

Hölgyeim! Nagyatádon, a Széchenyi-téren a „Korona-szálloda“ szomszédságában legkiselebb megnyiták

Nagyatád látványossága

Krammer Sándor női és férfi divattüzlete, a kaphatóhoz.

Kiadó!

UJ. Temetkezési vállalat. UJ. Menyegzetes ravatalok

Égő- és temetői díszes utasokkal díszes ravatalok. EGED- és temetői díszes utasokkal díszes ravatalok.

MEZEY GÉZA

Nagyatádon, a J. R. Á. Rt. takarékpénztár épületében. — Temetéseket rendeztetni a hozzá szallagok díszes kávékban nyugati stílusban is a legjutányosabban vállalja.

ÓRIÁSI nagy VÁLASZTÉK

állandóan fall-, zseb-, inga- és dísz-órákból, valamint arany és ezüst dísztárgyak, a ékszernek, legzesebb kivitelű

SOMOGYI ELEK

órák és ékszerész

Nagyatádon, Kossuth Lajos-utca.

Órák javítását gyorsan és jutányosan jótállással eszközöli. Tört arany és ezüstöt becserélt és bevált.

Kiadó!

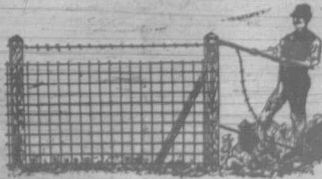
Büky József

tx. és tir. uradalmi cserpezési és fedőmester Raktáron tart mindenemü fedőanyagot. Elvállal a szakmába vágó mindenemü munkát és javításokat.
Nagyatád, Kossuth utca.

Bámulatatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány! — Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmánynyal!

Mezőgazdák és szőlősgazdák figyelmébe!

Baromfi-és nyul-tenyésztők figyelmébe!

A mai kor legolcsóbb, legjobb és legkönnyebben kezelhető sodronyfona, mely az összes eddigi sodronyfonaokat felülmúlja és az összes európai államokban, valamint az Északamerikai Egyesült államokban szabadalmazva van a

Hungária sodronyfona, (Horganyozott sodronyból készül.)

Szállítja: ROTTER BERNÁT NAGYATÁD vaskereskedőcég.

Gazdasági és varrógépek gyári raktára. A világhírű John-féle szab. mosógépek kizárólagos helyi raktára.

Mindenemü takaréktűzhelyek, a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Épületvasalások, vasgerendák.

Szab. bácskai ekék és alkatrészek. Gazdasági vetőmagok.

„Cornélia” és „Sophiana” permetezők és alkatrészek. P. kekkő és raffiaháncs.

Szénkénevezők.

ÉPITKEZÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS.

NAGYATÁDI HIRLAP.

NAGYATÁD ÉS VIDÉKÉNEK TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A »NAGYATÁD ÉS VIDÉKE GAZDAKÖRÉNEK« HIVATALOS KOZLONYA.

Előfizetési árak: egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor., egyes szám ára 20 fillér.
Megjelenik minden csütörtökön

FELELŐS SZERKESZTŐ:

dr. NEUBAUER FERENCZ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Nagyatád, Széchenyi-tér.

Előfizetést és hirdetések elfogad. még: Benyák János könyvkereskedése.

Vásárok és vásárjogok.

Évek óta napirenden szerepel a heti és országos vásárok hof tartásának kérdése.

Alig két éve községünk iparosainak és kereskedőinek erőteljesen kellett ellenszegülniök annak, hogy a mindenütt a város központjában levő heti vásárt akarta a vásárvárost szedő uradalomtulajdonos kihelyezni.

Most meg már hónapok óta folyik a vita arról, hogy az országos vásárok eddigi helyükről más-hová helyeztessenek.

Ennek ugyan igazán semmi indokát sem találjuk, de úgy mondják, az uradalom úgy szeretné egész mezőgazdaságilag művelt területét lassanként intenzíve betrágyázní, ős-talajjá varázsolni. A jelenlegi vásár-terén a trágyát, mely kellek eszközölték a műgazdást, mehetnek tovább, ott most jön a 70 métermázsás tengeri-termékek halmozott érjája.

Mintha a község és a vásárok tűrni lennének kényteleurek minden szeszélyes változ talást!

A vásárjog magánjogi jellegű jogosítvány, mely az adott kereteken teljesítendő s azokon az összes érdekeltek hozzájárulása nélkül a námszedésre jogosított meg ható-

sági hozzájárulással is csak akkor változtathat, ha az eddigi kereteket közérdekből szükséges megváltoztatni.

A jelen esetben közérdek nyilván nem forog kérdésben. Tehát semmiféle módon a község egyetemének hozzájárulása nélkül az országos vásárt eddigi helyéről máshová áthelyezni nem lehet. Ha ezt valaki mégis megteszi: bírói uton kényszeríthető az eredeti állapot visszaállítására.

Egyáltalán nem köteles tehát a község tűrni, hogy a vásár helyét megváltoztassák, sőt e végett nem kell szaladni se fűhöz, se fához, mert ezen a község hozzájárulása nélkül változtatni nem lehet.

Miután pedig a község nagy része a jelenlegi országos vásárral teljesen meg van elégedve és a vásároknak azon a helyen való megtartatása végett a község befektetéseket is eszközölt, egyáltalán nem vagyunk hajlandók a bárhova való áthelyezéshez hozzájárulni.

A mai vásártérhez a vásározó közséng a városn keresztül juthat csupán hozzá, ez eminens előnyét képezi, melyről lemondani az iparosok és kereskedők nem hajlandók.

A vásárok kérdése körül való folytatnos fészkelődés azonban járt

egy jóval is. Felkellette ezen, eddig igen fraterális uton kezelt kérdés iránt az általános érdeklődést.

Igen helyesen vetette fel a közvélemény, hogy miképen jut hozzá egy a középkor sötét világából származó előjog tulajdonosa ahhoz, hogy a modern világunk közérdekből létesített heti vásárainak vámjárai is ő gyarapítsa jövedelmeit, nem pedig azon közséng, mely ezen hetivásáron közzgazdaságilag közreműködik.

Minden modern, demokratikus jogérzessel ellenkezik ez.

De a hetivásárok nem is folyományai a régi jognak. Ez a régi jog is csak külön királyi adományon alapult, nem illeték meg minden földesurat eo ipso és nem is korlátlan, hanem a külön adományban határozottan meg volt állapítva kiterjedése.

Ha most már a modern világban hasonló új intézmények is voltak létesítendők, ez nem vezethetett a régi, túzetesen meghatározott jog kiterjedésére.

Ennek egyetlen indoka az lehetne csupán, hogy hasonló új jogok sértenék a régít. De ez az érv egyáltalán nem áll meg a jelen esetben.

Hiszen, midőn az országos vásárok számának szaporításáról volt szó, akkor sem az uradalom, hanem a község kapta meg az új vásárt!

Nagyatádi Hirlap tárcája

Komédia.

Fényes a mez, pajzán a dalom
Mint galombaszárny lobban het károm,
Festelt szárn búján rád nevet,
Sálaj táncot lettek én veled.

Egy percze a mámor sonja át
Tija testem fehér bürönsyát.
Egy-egy percze könnyem futja át
S effeljem, hogy csak ráb voygok.

Szól a ledér, bünös, vod zene,
S mégis szívem mintha vérezene.
Szememet ferrő könnyem futja át
S jászom tovább a komédiát...

F. Peetri Tus.

Az aranyóra.

Írta: Zoltán Vilmos.

— Okuljanak a példán, uraim — szölli Delaure ezredes a párisi fészli kaszinóban a körültöltő úló katonatisztekhez, mikor Bil-lott kapitány izgatottan hírel hozta a fiatal

Serval hadnagy öngyilkosságát, a kiptant szerelmi botránya miatt löbe lötte magát.

De katonánsa-attól óvakodjanak — folytatta komolyan az ezredes — hogy baj-társuk vagy feljebb valójuk nejevel kezd-jenek viszonul, mert az ilyen szerelem roun-banálhetti, elvághatja a legszhebbegek igérke-ző karriert. Tudok erről egy nagyon szomoru történetet, ha szivesen hallgatját, elmon-dom.

Mindenütt helyeslés hangzott fel szava-ira és az ezredes belekezdett elbeszélé-sébe:

A boldogtalan emlékü ezernyolcszáz-hervenegyben volt. A hetedik hadtestét Co-urcelles körül központosították s a törzs M. tábornokkal az élen a faluban volt elszál-lásolva. A második huszárezredben szol-gáltam akkor mint fiatal hadnagy, s ugyan-az ezred kapitánya Pierre Delanes, a kit a háboru kezdetén M tábornok mellé rendelték ki hadsegédnek Gyöngfűrű szál ember volt és fényes katonai tehetség. Ma már bizonyosan tábornok volna, ha nem vltte kísértésbe a szerelem ördöge.

M tábornokot a hadjárat egész addi-gi tartama alatt mindenüvé elkísérte fiatal csodaszép felesége. A rossz nyelvek ugyan

azt beszéltek, hogy a tábornokné elhatáro-zásár, mely ördög és katonánsa kemény terjét mód nélkül meghatotta, döntő befolyás-lással voltak a hadsegéd szenvedélyes lénygel egy szemel, de a férj nem látott benne más mint a hitves szerelem és gyen-gédség önfeloldozását, mely még a háboru ezer borzalmával is szembe szállt urát.

A tábornok mindjárt a hadtest megér-kezése után a courcellesi kastély egyik szárnyában rendeztetett be tőrntő lakást nejeinek, míg a főhadiszállást a kastély másik szárnyában helyezte el.

A hatalmas, odon épület e részben természetesen mozgalmas élet pezsgett.

Májd nem minden pillanban ordonánc vágatott ki vagy be a kapun és a tábornok előszobáján maga is táborhelyhez hasonlított, hol a fobb tiszték napjában többször tanácskozársra ültek össze, mert híre járt hogy az ellenséges haderő közel jár és a poroszok támadása minden órában bekövetkezhetik.

A kastély másik szárnyának egy első emeleti termében izgatottan járt fel és le a tábornokné és türelmetlenül szemlélte az udvaron nyüzsgő életet. Több ízben megállt az ablaknál és nyilványlót volt, hogy va-

452

Ha pedig a régi országos vásárvámjogot nem csorbítja a község új országos vásárvámszedési joga, akkor ugyan miköze a régi jognak a heti vásárokhöz, melyek egészen más szükségletnek szolgálnak, mint az országos vásárok, ez utóbbiak jövedelmét sem csökkenthetik, a régi jogot tehát nem sértik.

Igaz, az a belügyminiszteri rendelet, mely a nagyatádi pénteki heti vásárokat engedélyezte, egyuttal az is megjelölte, hogy azokon a régi vásárvámszedőt illeti a vám. Azonban a minisztert csak az engedélyezés joga illel meg, azt, hogy ezen engedély alapján egy magános szerezzen új jogokat, nem jogosított kimondani s minden új vásárvámjog tulajdonosa csupán azon község lehet, melyben a vásár tartatik.

A miniszternek ezen rendelkezése törvényellenes s vele szemben, lévén a vásárvámszedési jog magánjog a bíróságnál lehet keresni annak megállapítását, hogy helyesen kit illel az új vásár után a vámszedési jog.

A miniszter jogilag téves intézkedése akkor sem lehet jogszerűségi alap, ha a félrevezetett közönség a téves gyakorlatot hosszabb ideig tűrte. Az illetékes faktorok kívánságára a helyes állapot állítandó helyre és ezt az érdekeltek bírói uton is követelhetik.

Évek hosszu sora óta huzta itt más azt a jövedelmét, mely helyesen csak a községét illelheti meg. A község előjáróit egyenes mulasztás ebben nem terhelte, mert őket jöhiszemleg felvezette a miniszter meghatározása. Amde itt az ideje, hogy a község ezen károsítása megszűnjön s úgy is szegény

falusi származású községünk legáltalánosabb jogos csekély jövedelmeihez hozzájusson. —rf.

Vidéki pénzintézetek központja.

Ira: Glücksmann Miksa, a Lugosi Közgazdasági Bank cégvezetője.

Gróf Tisza István volt az, aki éles szemmel látta, hogy a vidéken parlagon heverő tőkék csak úgy lehet a teljes immobilizálástól megóvni és egyuttal a kisbirtokosok segíteni, hogyha oly központi intézményt teremünk, mely az immobilizálásnak induló tőkét mint egy lezártulva visszajuttatja a vidéknek újabb felhasználás céljából. Így alakult meg a Magyar Takarékpénztár központi Jelzálogbankja, a vidék egyik hatalmas támasza, melynek sok kis provinciális intézet közzönheti létét és virágzását is. A gyakorlatban bevált nyomon tovább haladva alakult meg egy anyagi középpont is — pedig utóbbi, ellentétben a Tisza által alapított pénzintézettel, nem lekövült jelzálogos kölcsönök felszabadulását tűzve ki célul, hanem azt, hogy a vidéknek minden más dögében is legyen egy erős és hathatós központi intézet. A Magyar Pénzügyi Pénztár központi Hitelbankja azonban mindaddig nem tudott kifejlődni, míg nem függetlenítette magát az erkölcsi középpontból. De attól a naptól fogva bámulatos gyorsasággal indult a fejlődésnek, melynek letopontját még sokkára nem fogja elérni. A pénzkrisis, mely 1907-ben oly sok vidéki pénzintézetet ledégenített el fővárosunktól, volt a Központi Hitelbank megnagyobbodásának közvetlen előidézője. És míg azelőtt huzódzkodtak a befeléstől, ezen forduló uton ugyazólván tömegesen keresték fel és sürgettek a vezetőséget, hogy élgeitse kikiáltandó maikat. Ha visszajöndolunk arra az időre, amikor ezen intézetet alig lehetett egy millió koronával létesíteni, mely tőkével a fő-

város kisbankjai közt foglalhatott csak helyet és ha ezt szembeállítjuk azzal, hogy mit végzett a kartellidőben, amikor a kis — már öt milliós — bank képes volt a hatalmas ringgel szemben számottevő ellenállást kifejteni, akkor nem tehetjük ezt nélkül, hogy kalapot ne emelünk a vezetőségek céltudatos működésé előtt. Emlékszünk ki arra az időre, amikor a vidéket be kellett járnai és majdnem kérve — kért az egyes pénzintézetek arra, hogy a központi kötelekbe lépjenek be. És ma, — amikor az öt milliós alaptőkének tíz millióra való felemelése oly rövid idő alatt fényesen sikerült és az indittava érzi magát újabb tíz millióval az alaptőkének husz millió koronára való felemelését elhatározni, csakohogy a sok jelentkezőt befogadhasa, be kell látnunk, hogy nálunk Magyarországon is végre beálltunk a szövetkezés észszerű ervék. Ott, ahol öt évvel ezelőtől azzal érveltek, hogy a fővárosi bankok elegendő tudják kielégíteni a vidéki szükségleteit, ah a Központi Hitelbank alapítását nem nézték egyebnek, mint a fővárosi pénzintézetek indoktalan, tehát felesleges szaporításának, ott is tisztában vannak már a magyar Pénzügyi Pénztár Központi-Hitelbankjának a vidékre nézve közvetlen missióit teljesítő feladatával és elismerik, hogy a bank fontos érdekek támogatására van hivatala. És ha a központi Hitelbank eddig amig csakis rendes kerékvágásban működött évről-évre szaporodó klienturára tekinthetett vissza, mennyivel így ez növekedni a kötvény kibocsátás gyakorlati fölvetéle esetében. Hiszen a vidéken a Magyar Pénzügyi letutóbbi összehalás szerint 153.579.000 korona szabadulna fel így és kerülne ismét forgalomba.

Egy óriási öszeg! Ennek az öszegnek csak részben folyóvá tételéhez tényleg kell az a nagyobb részvételt, mely a külföldi bizalmat is megerősítse a magyar vidék központi intézménye iránt.

Csodálatos, hogy az át nem ruházott kötvény kölcsönök mobilizálásának kérdésével oly ritkán foglalkozunk még elmé-

lakit vár. Szemel végre felvillantak; a nyitott kapun át tájékozódó paripán beváglott Delannes, a főhadiszállás előtt legrótt lováról és eltűnt az épületben.

Negyedóra mulva, miután fontos jelentését meglette a tábornoknak, Pierre Delannes belépett a szép asszony szobájába. Ez igazatoln kiripulva eléje sietett és karjaiba omlott.

— Nos, barátom; szolt az asszony, miután kibontakozott a szenvedélyes ölelésekből — mi hír hoz? Nézz, nekem valami nyugtalanító előzeretem van... Remeg az ön életét és sokat nem adnám, ha távol volnánk a borzalom e helyétől...

— Legyen nyugodt, drágám — felelt a kapitány. — A katona élete ilgenkor mindig hajszálón lóg, de a kinek szerencséje van az mindig elkerüli a bajt. Nekem pedig szerencsém van, hiszen a világ legszebb asszonya imádkozik értem, s így nem eshetik bajom. De hogy a lényegére térjek, ma, vagy holnap csakugyan kikerülhetetlen az ütközet. A porozok alig főtőrány távolra vannak. Most tettem jelentést a tábornoknak, aki összehívta a haditanácsot és én is odakészülök. Csak meggyugtani akarom. Később visszajövök, hogy az ütközet előtt még láthassam...

A kapitány távozni készült, míg a szép asszony a szívében viharzó ellenléte érzések hatásán alatt halotthalványa vált

Heves mozdulattal nyakához kapott és létepte arról a vékony aranylánczot, melyen vagonlótó rémekmüvé őra lógott és azt odanujtotta a férfinak.

— Legyen az ön amulettje — szolt csaknem fudokolva. Belső lapján ott van a miniatúr arczképem, egy híres párisi művész festette... A kép meg fogja önt övni a veszedelemtől.

A férfi boldogan átölelte az asszonyt és ávozni készült Mikor megfordult, csaknem kövé vált jeltében. Az ajtóban mozdulatlannal, sötét tekintettel állott a tábornok.

— Távozzon szobájába — szolt ridegen — és maradjon ott, ön fogoly.

A kapitány sarkon fordult.

— Hol van az órája? — szolt a tábornok, néhány lépést léve az asszony felé.

— Az óráim? — hebegte zavartan a szép asszony, miközben tekintetét riadtan járatta körül a szobában — az óráim? ... Ott van nála...

Azán hirtelen elhatározással bátran a szemébe nézett férjének és kívágt a borzasztó szót:

— Elloptai!

A tábornok szó nélkül távozott.

Negyedóra mulva összeült a hadi törvényszék, Pierre Delannes nem tagadta a lopást. A törvényszék nem tévoázott; a községet szegélyező alacsony dombok mögött hadrendben állt az ellenség. A tolvajt

eltették két évi sulyos várfogásra. Mikor szobájába kísérték, már közlegény volt. Az ajtó elé szuronyos őrt állítottak. Ez délián két órakor volt. Néhány óra mulva el akarták szállítani Párisba.

De a sors másképen határozott. Félóra mulva felhangzott az általános riadó. Ez ellenség itt volt és a francia csapatok vidám kürtszóval sietek eléjük, hogy méltóképp fogadják.

A tábornok törzskarával egy magasztalan állt és ünnepléte a támadást. Messze a csapatok előtt tájékozó paripán egy magános lovag száguldozt az ellenség felé. A tiszték bámulva nézték a bator lovasat, a ki a biztos halála rohanat. A tábornok arca meglepődöttség tükrözött.

A lovas, a ki a golyózáporban az ellenség sorait csaknem elérte, Delannes volt. Irgalmas baráti kezek meggyújtották börtöne ajjáját, lovához segítettek és módot adtak neki a bator meghalásra. Számítlan porosz golyótól taláiba, holtan bukkott le lováról, mely szintén több sebből vérezve, vadul tovább száguldozt.

Az ütközet négy óra hosszat tartott és a mi vereségünkkel végződött. Kedvetlenül visszavonultunk, hogy csakhamar bejerküljünk abba az irtoztos csapdába, melyet önk Sédan neve alatt ismernek...

HIREK

A somogy megyei kisbirtokosok szövetsége f. évi november hó 6-án d. e. 9 órakor tartja Kaposvárott, az Arénában évi rendes nagygyűlését, melyre a meghívó a következő: Meghívó. A Somogy megyei Kisgazdák gazdasági egyesülete 1910 év november hó 6-án délelőtt 9 órakor Kaposvárott a sétatéri «Aréna» helyiségben gyűlést tart. A melyre a gazdasági egyesület tagjait, valamint érdeklődő polgártársainkat meghívjuk. A kisgazdák vármegyei egyesülete azon köz öhajítást akarja ez alkalommal megvalósítani, és ez által közös célt akar szolgáltatni, hogy a vármegye minden községének kisgazdái szerves összeköttetésbe lépjenek a vármegyei kisgazda egyesülettel. Mert csak ugyesze-rezhet tudomást a vármegyei kisgazda egyesület vezetősége az egyes községek — vidékek, — helyi érdekeiről, orvoslandó sérelmeiről, szükségleteiről. Csak így lesz módjában felkarolni az egész vármegye területén lakó kisgazdák érdekeit. Evégből a kisgazda egyesület lehetőleg minden somogyvármegyei község vagy város kisgazda lakói kebeléből öhajít egy-egy megbízottat felvenni a kisgazdaegyesület igazgatósági tagjai közé. Miért is felkérjük az összes községek kisgazdáit, hogy egy-egy igazgatósági tagnak való bizalmi férfit válasszanak saját községük kisgazdái közül; és vagy ezzel képviseltessek magukat a jelzett gyűlésen; ha a gyűlésre többen nem jöhetnek el; vagy legalább ezen bizalmi férfiak nevét jelentsék be addig az egyesület elnökéhez Szabó István országgyűlési képviselőjéhez Erdőcsokonyára egyszerű levélben. Hogy ezen alapon a gyűlés a bejelentett kisgazdát beválaszthassa az egyesület igazgatósági tagjai közé. A gyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. A gazdasági egyesület igazgatósági tagjainak megválasztása. 3. Jelentkező tagok felvétele a kisgazdasági egyesület kebelébe. 4. Domján Gyula egyesületi jegyző előterjesztései a kisgazdák közösen érdeklő ügyekben. 5. Kisvivan János egyesületi jegyző előadásai a mezőgazdaságot érdeklő kereskedelmi szerződések megkötéséről. 6. Eszelleg beérkező indítványok és javaslatok tárgyalása. 7. Kelt Erdőcsokonyára 1910 október hó 25, Szabó István elnök, Nagy Mihály alelnök, Kisvivan János jegyző. Ugyanaz nap és ugyanazon a helyen későbbi időpontban tartja meg országos gyűlését az Országos Kisbirtokos Szövetség és aztán az Országos függetlenségi és 48-as Gazdapárt is.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Fongó Gyula ügyvéd, irodáját Felsőpulyáról Nagyatádra helyezte át.

— **Drávába fullt.** Csik János vizvári községhez tartozó Jáma pusztai lakos folgó hó 20-án csónakján áment Vizvárra bevásárolni, bevásárlás után este 8 óra tájban került ismét csónakjába és át evezett a fűsöpárig, azonban itt egy örvénybe került csónakja és felborult, Csik a vízbe esett és el-

merült, ezt látta a parton levő révész, de ismerve az örvényt, nem mert csónakjával mentésére indulni, tehetetlenül kellett tehát néznie a halál küzdelmet. Később egy halász arra jött, elő csúdkával koreste Csik holtestét a segítségül hívott társával, de nem találták meg. A szerencsétlen apró gyermekei siratják.

— **Államsegély egy ovodának.** A válás és közoktatási ministerium a mikéi ovoda részére 1600 kor. államsegélyt utalványozott.

— **Sertésvész fellépte.** Kónyi községben a sertésvész járványosan fellépett. Ezen községből, vagy ezen keresztül sertések hajtása hatóságilag betiltatott.

— **Tánciskola utolsó hete.** Egyik nagykanizsai lapban olvassuk: Adorjáné Mayersberg Frida urnó egy fényes sikerű szezon után befejezi kanizsai táncoktatását. Most folgnak az utolsó táncgyakorlatok, ezután már csak a nagyszabású vizsgák következnek, természetesen minden csoport részére külön vizsgálat. A legközelebbi gyakorlatok sorrendje a következő:

Holnap, szombat délután 6 órakor táncgyakorlat lesz cigányzenével, holnap este pedig bosztongyakorlat, szintén cigányzenével. A bostongyakorlat fél 9 órakor kezdődik.

A megtartandó és kiválóan nagyszabású tervezet vizsgákkal minden vonalon fényes sikerű tanfolyam nyer befejezést. Bár Mayersberg Frida nagykanizsai működése minden évben a legjeleesebb siker jegyében áll, az idén amennyiben ez lehetséges, a siker még fokozottabb volt. Mayersberg Frida bevált metodusa és a fejtelen bizalom, mellyel közönségünk az ő előkelő ízlése iránt viseltetik, biztosították a tanfolyam legkitünőbb eredményeit. Mayersberg Frida kilencz éve tanítja táncolni és a társaság-beli elegáns mozgásra a város fiataliságát E kilencz év eredményeit minden elismeréssel többet mondának.

A tanfolyam végeztével meg kell emlékeznünk Adorjáné budapesti tánciskolájáról (Ezsebet körút 16.) mely a fővárosban egyike a legelőkelőbb illyen műintézeteknek. Ebben az iskolában november 3-ikán nyílik meg az új tanfolyam. A tanárnő kéri kanizsai jóakaróit, hogy budapesti iskolájára kegyeskedjenek felhívni ismerősök figyelmét.

Mint értesülünk, Mayersberg Frida, február hóban ismét ellátogat néhány hétre Nagyatádra egy újabb tanfolyam nyitására. Mi, akik szemtanúi voltunk annak a bámulatos haladásnak, melyet az ideai táncanfolyam alkalmával, Mayersberg Frida növendékei éltek, reméljük és hisszük, hogy februárban, ismét élvezetes és szép napokban lesz részünk.

— **A halál kaszáj.** Alsósegeden folgó hó 24-én délután Söllei Ferencz kaposvári czukorgyári mánkás amint a répa földről a Lusztig-féle korszába akart menni, utközben gúrl, esett és azonnal meghalt. Az orvosi vizsgálat szerint szívizválelés a halál oka. Nevezettel együtt ment Müller Adolf aki az esetet látta, úgy megjedti, hogy alig tudott magához térni. Temetésére az időközben megérkezett családja és nagyszámú közönség részvétele mellett ment vége.

— **A katonaság zsoldemlése.** Bécsből jelentik: A hadügyi vezetőség újabban a katonai közlegényesség zsoldemléseinek keresztívítéletet tervezti. Ezt a zsoldemlést meg a 1908. évi delegáció szavazta meg a tiszti fizetések emelésével egyetemben és

Rendelésszerűen

készült

átmeneti kabátok

felöltők,

utcai öltönyök,

elsőrangú kivitelben és jutányos áron

kaphatók

Deutsch F. Károly

és Társa

főrfiszabóknál

BUDAPEST,

IV., Ferenciek-tere 2.

legközelebb már végrehajtásra kerül. A tervezett zöldjövallást akként fogják megvalósítani, hogy egyrészt a legénység reggeli illetményét két fillérrel emelik, másrészt a közlegénység zöldjárt szaporítják. A zöld-emelés életbeléptetésétől fogva a közlegénység napiszoldja 16 fillérre, az őrzetőzé 24 fillérre, a kápláré 36 és a szakaszvezetőé 48 fillérre emelkedik. Azonkívül a kórházban kezelt legénység, amely eddig gyógykezelésének tartama alatt nem kapott zöldjárt, a jövőben szintén némi csekély illetményben fog részesülni.

Tüzek. Görgeteg községben folgó hó 21-én Nurai János lakóháza beülről kigulladt és ettől meggyulladt Benze Illés és József lakóháza és iszállója és az épületekben volt élelmi szerek, takarmány és gazdasági eszközökkel együtt legett. Biztosítva volt mindkettő, azonban a kár elég nagy, ami a biztosítás útján meg nem térül. Tarany községben múlt héten Fülöp Ferencz kárára egy nagy-kazal takarmány legett. A tüzet káros fia jászás közben okozta.

— Utlevélek statisztikája. A legutóbbi

megyedévben Somogyvármegye alispánjához 236 utlevél iránti kérvény érkezett be, amelyek alapján 138 utlevél kiadott, 26 kérelmet elutasították, 65 még tárgyalás alatt áll, míg hét kérelmet a Kérvényezőzők vissza vonta. Összehasonlítva ezeket az adatokat a mult év hasonló időszakával, amikor 165 kérvényre 103 utlevelet adtak ki, világos, hogy az Amerikába való kivándorlás nem csökkent, hanem emelkedett. A kiadott 138 utlevéllel összesen 214 személy távozott el az országból, akik közül 212 egyen ment kivándorlási céllal amerikaiába. A kivándorlás tehát a törvényhatóságunk területén egyre tart. Érdekes, hogy a kivándoroltak között mindig több helyet foglalnak el a nők, az anyák, akik otthon minden apróságukat pénzre teszik, az Amerikában dolgozó férjeikhez vándorolnak ki gyermekeikkel együtt, tehát nincs e visszatérésre szándékuk. Jól jegyezzük meg, hogy ez az egész osztrák területén így van s ez az oka a munkáskez rohamos pusztulásának. Így gyors, szociális lépéseket nyugodt segyre van szükség, különben az ország pusztulása nem lesz megakadályozható.

Szőlősgazdák!

Homokon át köbött földön.

A ki boralt mindenkor jó áron és hamar akarja eladni, állson Delaware szőlőt szántóföldekre is, és a hiányzó lökét ezzel pótolja, az ilyen egyes bor olyan finom lesz, hogy drága és hamar elkel.

Ezt bizonyítjuk, kik már termelők és bizonyítjuk a nagy borkereskedők, a kik 00 80 koronáért is megveszik hektóját, ha szászker hold ilyen teremnie is. Permetezés nélkül a mult évben is perenosporától mentes nagy termést adott (holdanként 35 hektó).

Vesszőtörő árjegyek ingyen és bérmenten. **NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÖLY Bihar-m. Pósta távirda és távbeszélő állomás.**

Levelezés magyar, román, horvát, szerb és német nyelven.

Benyák János, Nagyatád.

Könyvnyomda, könyvkötészet, könyv-, papír-, író- és rajzszerszerek kereskedés. Országos nyomtatványraktár. Raktáron nem levő nyomtatványt leggyorsabban szállítók.

RAKTÁRON TÁRTOK:

Imakönyveket egyszerű és finom kivitelben. Üzleti, jegyzet és zsebkönyveket. Író, fogalmi, itató és ívelélpapír. Rajzpapír és kartont egész ivekben és felvágva. Egyszerű és finom doboz-levélpapírt fényképalbum emlékkönyv stb. nagy választékban, nemkülönbön mindennemű írókészletek és rajzszereket.

ELVÁLLALOK:

Gazdasági, ügyvédi és pénzügyi nyomtatványok, művek értesítők, gyászlapok, eljegyzési és esketési meghívók a legzölésőbb kivitelben. Értesítések, körlevelek, levélpapírok, a legdívatosabb báli meghívók, névjegyek szóval mindennemű alakú és kivitelű nyomtatványok pontos és zölés elkészítését *** jutányos árban. ***

Kérem a nagyközlönseget arra, hogy nyomdámot felkeresni sziveskedjenek.

A REKLÁM

Állandó, ésszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi-, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életelő eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 41. ahol kiváló szakértelmekkel, odaadó lelkiismeretességgel és pártatlan pontossággal eszközölnék hirdetésüket és reklámokat az összes budapesti és külföldi lapokban és naptrákbán.

250 kitérő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és... Telefon tervezetek ingyen! 12-06

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Rethy-féle

PEMETEFÜ CZUKORKANÁL.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Rethy-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánazata van.

— 1 doboz ára 60 fillér.

Csak Rethy-félet fogadjunk el!

BRÁDY-féle gyomor-cseppek

A MÁRIACZELI SZŰZ MÁRIA védjegygel ellátva, melyeket Máriaczei gyomor-cseppeknek nevez a nép, harmincz esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utóérhetetlenül jó hatása van mindenféle gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fel- és gyomorgörcsök, hányás, álmatlanság, vérzegénység és sápkór ellen.

Kapható minden gyógyszer-tárban. Egy kis üveg 30 fillér, nagy üveg 1 K 40 fillér, 6 üveg 5 korona, 3 duplatüveget 4 K 50 fillérért franko küld a készítő BRÁDY K. gyógyszeráriára a „Magyar Királyság”, Wien, I. Fleischmarkt 1, Depot 241.

Cgyeljünk a védjegyre, a mely a Máriaczei Szűz Mariát ábrázolja, a vörös színű csomagolásra, és az aláírásra, mely az oldalt levő kép másolata.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvételek a kiadóhivataltban.

AJÁNLHATÓ BESZERZÉSI FORRÁSOK.

E rovatban közölt hirdetés
csakis egész évre adható
fői.

A hirdetések szövege időközönként tetszés szerint megváltoztatható.

E rovatban közölt hirdetés
minden egyes megjelenése
20 fillér.

VÁGÓ ÖDÖN

borbély és fodrász
üzlete Nagyatádon, a Sebécshényi-téren
a régi lakarképzőzár mellett.
Alapított 1870 ben.

Kiadó!

Kiadó!

Férfiruhákat

modern kivitelben és jutányos
áron készít:
Császár Lajos
szabómester.
Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Órás és ékszerész.

Raktáron tart mindenemű szeméveket. Arany és ékszerforrasztást, jegy-gyűrűk készítését névbévesséssel és órák javítását jóállás mellett szonitál, postai úton Hunyadi-utca 9. sz. szájánál.

Forró Ferenc vendéglője a „Szarvashoz”

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca 254 szám.

Gyógyfürő, modern, tágas étterem

Kitűnő, házas étkezés, elsőrendű, közvetlen a természetből beszerzett italok

Minden csütörtökön és vasárnap zeneestély.

Az amerikai bazárban legnagyobb választékban, és legjutányosab árban sarkoszorok, és szallagok beszereshetők.

Békési Elemérnél
Nagyatádon.

Oltvány eladás!

Aki kifogástalan fajtaúza gyümölcsfa oltványt akar ültetni, az essen: Horváth György faiskolájából venni alma, körte és szilvafát, míg a készlet tart.
Megtekinthető: Nagyatádon, (Petőfi-utca.)

SZÍJGYÁRTÓ és NYERGES

munkákat kifűnő kivitelben és megrendelés szerint készít

Sárdinecz József

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Kiadó!

Kiadó!

Hölgyeim! Nagyatádon, a Sebécshényi-téren a Koronaszálloda szomszédságában megnyitott.

Nagyatád látványosságá Kramer Sándor női és férfi divattüzete.
a kaphoz.

Kiadó!

ÚJ Tömkezdési vállalat ÚJ

Mezőgazdasági gépek

díszes ajtókkal fűtővel mindenre. EÖÖ. SZÉN ÚJ BERENDEZÉS.

MEZEY GÉZA

Nagyatádon, a J. rási lakarképzőzár épületében. — Tervezők rendezését a hozzá szükséges összes feladatokat együtt védenek is a legjutányosabbban vállalja.

ÓRIÁSI nagy VÁLASZTÉK

átandóan fali-, zseb-, inga- és dísz-órákból, valamint, arany és ezüst dísz tárgyak, a ékszerék, legzebb kivitelű

SOMOGYI-ELEK

órák és ékszerész

Nagyatádon, Kossuth Lajos utca.

Órák javítását gyorsan és jutányosan jóállással eszközözi.
Tört arany és ezüstöt beszerel és beváll.

Kiadó!

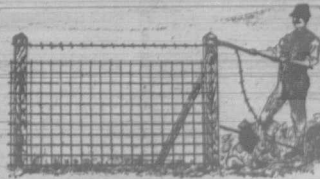
Büky József

cs. és kir. uradalmi szerszépítő és fűtőmester Raktáron tart mindenemű fűtőanyagot. Elválttal csakmárba vágó mindenemű munkát és javításokat.
Nagyatád, Kossuth utca.

Bámulatatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány! — Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmánynyal!

Mezőgazdák és szőlősgazdák figyelmébe!

Baromfi-és nyul-tenyésztők figyelmébe!

A mai kor legolcsóbb, legjobb és legkönnyebben kezelhető sodronyfona, mely az összes eddigi sodronyfonatokat felülmúlja és az összes európai államokban, valamint az Északamerikai Egyesült államokban szabadalmazva van a

Hungária sodronyfona, (Horganyozott sodronyból készül.)

Szállítja: ROTTER BERNÁT NAGYATÁD vaskereskedőcégg.

Gazdasági és varrógépek gyári raktára. A világhírű John-féle szab. mosógépek kizárólagos helyi raktára.

Mindenemű takaréktűzhelyek, a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Épületvasalások, vasgerendák.

Szab. bácskai ekék és alkatrészek. Gazdasági vetőmagok.

„Cornélia” és „Sophiana” permetezők és alkatrészek. 1. kekkő és raffiaháncs.

Szénkénevezők.

ÉPÍTKEZÉSI ANYAG NAGYKERESKEDÉS.